

బెల్మిన్ కథలు

1396

పుష్కన్

1573
175

అనువాదం:

బి. రామచంద్రరావు

ప్రచురణాలయం,

జయవాడ.

2

పుష్కన్

బెల్గన్ కథలు

విశాలాంధ్ర ప్రచురణా

విజయవాడ

3

~~TPLEICIBU19~~

TPLAIBU109

A. PUSHKIN

**THE TALES OF
IVAN BELKIN**

Translated by
B. RAMACHANDRA RAO

**VISALAANDHRA PUBLISHING HOUSE,
VIJAYAWADA.**

ప్రచురణ నెం. 847

ప్రథమ ముద్రణ

శ్రావణం, 1881

(ఆగస్టు, 1959)

వెల : 2.00

ముద్రణ :
స్వతంత్ర ఆర్ట్స్ ప్రింటర్స్,
విజయవాడ.

ఇందులో....

సంపాదకుని తొలిపలుకులు	9
గురికాడు	21
మంచు తుపాను	55
ఆంధ్రకైయల నిర్వాహకుడు	87
మజిలీ అధికారి	107
పేదపిల్లగామరిన పెద్దింటి అమ్మాయి	139
వివరణ	186

7

బెల్మన్ కథలు

10

మిసెస్ ప్రొస్తకోవా :— డౌసు,
బాబూ ! పసివీల్లవాడి నోటి
నుంచి కథలు వినాలని ఆయనకు
బహుశరదా.

స్కోటినిస్ : మిస్ట్రో ఫాన్
అంతా నా పోలికే సుమా !

“మూర్ఖుడు”(1)

ఐ. పి. బెల్కిన్ కథలను ప్రచురించి పరితృ
లోకాని కందీయడానికి మేము పూనుకొన్నందువల్ల, కీర్తి
శేషుడయిన ఈ గ్రంథకర్త జీవిత సంగ్రహం కూడా
వీటికి ఉపోద్ఘాతంగా ఇచ్చి మనదేశ సాహిత్యాభిమా
నుల ఉత్కంఠను కొంతవరకైనా తీర్చడం మాధర్మం.
ఈ ఉద్దేశంతో మేము ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ బెల్కిన్ సమీప
జ్ఞాతీ, వారసురాలూ అయిన మార్యా అలెక్సే
యెవ్నా ట్రాఫలినాకు వ్రాశాం. కాని, దురదృష్ట
వశాత్తు, ఆమె బెల్కిన్ ను చూచికూడ ఎరుగదు. అందు
వల్ల అతణ్ణి గూర్చి మాకు ఏ విధమైన సమాచారం

కూడ అందించలేకపోయింది. కాని, ఈ విషయమై ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ మిత్రుడయిన ఒకానొక పెద్దమనిషికి వ్రాసి చూడవలసిందిగా ఆమె మాకు సలహా ఇచ్చింది. ఆమె సలహాను పాటించి ఆ పెద్దమనిషికి మేముక జాబు వ్రాశాం. వారినుండి మాకు వచ్చిన ప్రత్యుత్తరాన్ని యథాతథంగా కింద పొందుపరుస్తున్నాం. సంస్కారం కల ఒక వ్యక్తి ఇంగిత జ్ఞానానికి, స్నేహశీలానికి ఇదొక అమూల్యమయిన స్మృతిచిహ్నం. అంతేకాక ఇదొక చక్కని జీవిత సంగ్రహం కూడ.

మహాశయా,

మీరు ఈ నెల 15 వ తేదీన వ్రాసిన లేఖ, ఈ నెల 23 వ తేదీన అందుకొనే భాగ్యం నాకు అబ్బింది. నా ఆప్తమిత్రుడూ, పొరుగువాడూ అయిన స్వర్గీయ ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ బెల్గిన్ జనన, మరణ, ఉద్యోగ ఆంతరంగిక జీవితాది విశేషాలు వివరంగా తమకు తెలియజేయవలసిందిగా తమకు కోరాను. మీ కోర్కె తీర్చటంలో నా మనస్సుకు సంపూర్ణమయిన సంతృప్తి కలిగేలా ఏలాటి ప్రయత్న లోపం లేకుండా చూస్తాను. ఈ దృష్టితో, మేమిద్దరమూ కలసి మాట్లాడుకొనే విషయాలు నాకు జ్ఞాప్తికి వున్నంతవరకు (సవ్యాఖ్యానంగా) తెలియజేస్తున్నాను.

ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ బెల్కిన్ గోర్కోఫ్‌తో గ్రామంలో 1798 లో జన్మించాడు. వారిది గౌరవ మర్యాదలుగల ఒక భూస్వామి కుటుంబం. కీర్తిశేషుడయిన సెకెండ్ - మేజర్ పైటోర్ ఇవానోవిచ్ బెల్కిన్, ట్రాఫిలిన్ కుటుంబానికి చెందిన పెరిగేయా గ్రామిలొన్నా అనే కన్యకను పెళ్ళాడాడు. అతను పెద్ద ధనవంతుడు కాదుకాని పొదుపరి; వ్యవహార దక్షుడు. అతని కొడుకు చిన్నతనంలో స్థానిక క్రైస్తవమత గురువువద్ద చదువు కొన్నాడు. ఈ మతగురువు మూలంగానే బెల్కిన్ కు పుస్తకాలపైన ప్రీతి, మాతృభాషలోరచన సాగించాలనే అభిరుచి అబ్బిందని తోస్తూంది. 1815 లో బెల్కిన్ జేగర్ పదాతిదళంలో (దీని నంబరు ప్రస్తుతం నాకు స్థితిలేదు) చేరి 1823 వరకు అందులో పని చేశాడు. తరువాత తల్లిదండ్రు లిద్దరూ ఒకరితరువాత ఒకరు కొద్దికాలంలోనే గతించినందువల్ల, అతను ఉద్యోగం విరమించుకొని స్వగ్రామం చేరి తాత ముత్తాతల ఆస్తిపైన జీవించ సాగాడు.

ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ కి, తగిన అనుభవం లేనందు వల్లా, అతని మనస్సు వెన్నలాంటిది కావడంవల్లా అనతి కాలంలోనే, ఎస్టేటులో తండ్రి కాలంనాటి కట్టుదిట్టాలు సడలి అధ్వాన్నం కాజొచ్చింది. ఉచితానుచితజ్ఞానా, సమర్థుడూ అయిన గ్రామ పెద్దపట్ల రైతుల్లో అసం

త్వస్తి పున్నదని (వారి నైజమే అది) ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ అతన్ని తొలగించివేసి గ్రామ పెత్తనమంతా పూర్వం తన ఇంటిపనులు చూచుకొనే ఒక ముసలి దానికి అప్పజెప్పాడు. ఆ ముసలిది కథలు చెప్పడంలో తనకున్న నేర్పుతో యజమాని విశ్వాసం చూర గొన గలిగింది. 25 రూబుళ్ళ నోట్తో, 5 రూబుళ్ళ నోట్తో తెలియనంతటి అమాయకురాలు ఆ ముసలిది. తమ పిల్లల కెంతమందికో గాడ్ మదర్ గా ఉండే ఈ ముసలిదాన్ని చూస్తే రైతులకు భయమూ, భక్తి లేదు. రైతులు మరొక గ్రామపెద్దను ఎన్నుకొన్నారు. వాడు రైతుల ఇష్టానుసారం నడుచుకోవడమేగాక, యజమానిని మోసగించడంలో వాళ్ళతో చేయికలిపాడు. దాని ఫలితంగా ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ నెట్టిపద్ధతికి స్వస్తిచెప్పి, దానికి మారు కౌలుపద్ధతి ప్రవేశపెట్టాడు. కౌలుకూడ చాలా తక్కువ రేట్లు నిర్ణయించాడు. ఐనప్పటికీ, రైతులు తమ యజమాని దౌర్బల్యాన్ని గమనించి, మొదటి సంవత్సరం లేనిపోని సౌకర్యాలనేకం పొందారు. మరుసటి సంవత్సరం తామివ్వవలసిన కౌలులో మూడింట రెండుపాళ్ళు మాత్రమే చెల్లించారు. ఇవి కూడ బిల్ బెర్రీ పళ్ళలాంటివి ఇచ్చి చెల్లగట్టారు. ఇందులో కూడ బకాయాలు పెట్టారు.

ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ తండ్రికి నాకూ చాలా స్నేహం. నా స్నేహితుని కుమారునికి సహాయించి చక్కదిద్దడం నా ధర్మమని భావించి బెల్గిన్ ఎస్టేటులో పూర్వమునుండి వున్న పద్ధతులను పునః ప్రతిష్ఠించడానికి కృషిచేస్తానని నేనై నేను ఎన్నోసార్లు అతనితో ప్రస్తావన చేసి చూశాను. కడకు ఒకానొకరోజు అతని ఇంటికి వెళ్ళి జమా ఖర్చులపుస్తకం ఇలా తెమ్మని గట్టిగా అడిగి తెప్పించి, దగాకోరైన గ్రామ పెద్దను కూడ పిలిపించి, ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ సమక్షంలోనే లెక్కలు తనిఖీ చేయడం ప్రారంభించాను. మొదట మొదట ఆ యువకుడు నేను చేస్తున్న విచారణ బహు శ్రద్ధా భక్తులతో గమనిస్తూ కూర్చున్నాడు. కాని గడచిన రెండేండ్లలో ఎస్టేటులోని రైతుల సంఖ్య పెరగ్గా పశువుల, కోళ్ళ సంఖ్య చాలా తగ్గిపోయిందని లెక్కల్లో తేలడంతోనే ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ తృప్తిపడి, ఇంకంతా సరిగ్గా వున్నట్టేనని లెక్కలు వినటం మానేశాడు. నేను, గ్రామపెద్దను ఉక్కిరిబిక్కిరి అయిపోయేలా చేసి, వాడి నోరు మూయించి, చూశావా వీడి సంగతి అని తిరిగి చూతునుగదా, ఆ మహాత్ముడు తనకుర్చీలో తలవాల్చి కప్పిరిపోయేలా గురకపెడుతున్నాడు ! ఇక అదిసరి, అతని ఎస్టేటు వ్యవహారాల్లో నేను వేలుపెట్టడం మాను

కొని, అతని వ్యవహారాల్ని ఆ భగవంతుని కృపకు వదిలి వేశాను.

కాని ఇందువల్ల, మా అన్యోన్యతకు యెటువంటి భంగం వాటిల్లలేదు. నేడు మన భూస్వామి కుటుంబాల్లోని యువకుల్లో సర్వసామాన్యమై పోయిన అలసత్వమూ, ఆదౌర్భల్యమూ అతనిలోనూ చూచి నా మనస్సు కెంతో కష్టమనిపించినా, అతడంటే నాకు ప్రాణం. అటువంటి జాలిగుండె, దొడ్డబుద్ధిగల యువకుణ్ణి ప్రేమించకుండా వుండలేము. ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ సైతం నా పెద్దతనానికి తగినభక్తి ప్రపత్తులు చూపుతూ, నన్నెంతో ప్రేమించేవాడు. మేము కడవరకు ఇంచుమించు రోజూ కలుసుకొనేవాళ్ళం. అలవాట్లలో, ఆలోచనా సరళిలో, స్వభావాల్లో మాకు ఆవగింజంతైన పొత్తు కుదరకపోయినా, కల్లాకషటం లేని నాతో మాట్లాడడమంటే అతనికి మహా ఇష్టం.

ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ ఆహార విహారాదుల్లో కూడా మితము పాటించేవాడు. అతని కేవిధమైన విషయ చాపల్యమూ లేదు. అతను తాగి మైమరచి వుండగా నేను చూచిఎరుగను. (మాసాంతంలో ఇది సామాన్యమయిన సంగతికాదు!) పోతే, స్త్రీల విషయంలో

మాత్రం అతను మహా చపలుడు. కాని, అతనికి పెళ్ళి కాని పిల్లకున్నంత సిగ్గుకద్దు. *

మీ జాబులో పేర్కొన్న కథలు కాక, ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ రచనలెంకా చాలా వున్నాయి. వాటి వ్రాత ప్రతుల్లో కొన్ని ప్రస్తుతం నా స్వాధీనంలో వున్నాయి. మరికొన్ని, అతని పనిమనిషి, ఆ ముసలిది ఇంటి పనులకు వాడుకొంది. ఉదాహరణకు గత సంవత్సరం చలి కాలంలో, ఆమె, ఇంట్లో తను కాపురముండే భాగంలో వున్న కిటికీలకు అంటించడానికై, ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ రాసిన నవల మొదటి భాగమంతా ఉపయోగించేసింది. : (ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ ఆ నవలను పూర్తి చేయకుండానే కన్ను మూసాడు) మీరు పేర్కొన్న కథలు అతని తొట్టతొలిరచనలని నాకు గుర్తు. ఆ కథలన్నీ జరిగినవేననీ, ఇతరులు చెప్పగా తాను విన్నవనీ పెట్రోవిచ్ రాశాడు. * కాని వాటిలోని పేర్లన్నీ

* ఇక్కడ లేఖలో పేర్కొన్న ఒక ఉదంతాన్ని మేము కదలికేకాం - అనవసరమనే అభిప్రాయంతో. కాని ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ స్మృతికి కళంకమని చెప్పదగిన విషయాలేమీ అందులో లేవని మేము ఘంటాపథంగా చెప్పుతున్నాం.

* వాస్తవంలో ఐ. పి. బెల్గిన్ వ్రాత ప్రతిలో ప్రతి కథపైనా, రచయిత స్వహస్తంతో “ఫలానా ఫలానావారు (వారి హోదా, లేక బిరుదు, పాడి అక్షరాలతో పేరు) నాకు చెప్పినది” అని వ్రాయబడిఉంది. ఆ వివరాలుకూడా తెలుసుకోవాలనే

కల్పితాలు. గ్రామాలూ, వాటి శివారులూ మా ప్రాంతంనుండి తీసుకొన్నాడు. ఒకచోట మా గ్రామం పేరు కూడా వుంది. తెలియనితనంతప్ప, ఇదేదో దురుద్దేశంతో చేసినపనికాదు.

1828 లో ఆకురాలు కాలంలో ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ జలుబుచేసింది. అది క్రమంగా తీవ్ర జ్వరంగా మారి తుదకతన్ని పొట్టబెట్టుకొంది. స్థానిక వైద్యుడు అహోరాత్రులు చేసిన యత్నాలన్నీ వృథా అయి పోయాయి.

అతనేమి సామాన్యడా? ఘన వైద్యుడు. ముఖ్యంగా ఆనెలూ, ఇలాంటి దీర్ఘవ్యాధులకు చికిత్స చేయడంలో దిట్ట. ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ తన ముప్పదవ యేట నా చేతుల్లో ప్రాణాలు విడిచాడు. గుర్తింపుగా గ్రామంలోని చర్చి ఆవరణంలో అతని తల్లిదండ్రుల సమాధుల ప్రక్కనే అతణ్ణికూడ పూడ్చాము.

కుతూహల ముండేవారికోసం వాటిని దిగువ ఇస్తున్నాను. 'మజిలీ అధికారి' అనే కథ చెప్పినది కాన్సిలర్ ఎ. జి. యన్. 'గురి కాదు' అనే కథ కర్నల్ ఐ. యల్. పి., 'అంత్యక్రియల నిర్వాహకుడు' అనే కథ సాపు గుమాస్తా బి. వి., 'సంచు తుఫాను', 'పేదవాళ్ళ పిల్లగా మారిన పెద్దింటి అమ్మాయి' అనే కథలు రెండూ కె. ఐ. టి. అనే ఒక యువతి చెప్పారు.

ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ అంత పొడగరికాదు, అంత పొట్టికాదు. బూడిదరంగు కన్నులు, బంగారువన్నె వెంట్రుకలు, చక్కని ముక్కు, తెల్లని దేహచ్ఛాయ కలవాడు; బక్కపలుచన మనిషి.

మహాశయా! కీర్తిశేషుడైన నా స్నేహితుని జీవితం, వృత్తి, ఆకారం, ప్రకృతి మొదలగు విషయా లను గురించి నాకు జ్ఞప్తికున్న దింతే. నా యీ లేఖను మీరు ఉపయోగించుకోదలిస్తే, నా పేరు మాత్ర మందులో పేర్కొనవద్దని వినయపూర్వకంగా మీకు విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. రచయితలంటే నాకు అమితమైన గౌరవం, అభిమానం వున్నప్పటికీ, నేనుమాత్ర మొక రచయితగా నలుగురికంట పడదలచుకోలేదు. నిజంగా ఈ నా వయస్సు కది తగనిపని.

నమస్తే,

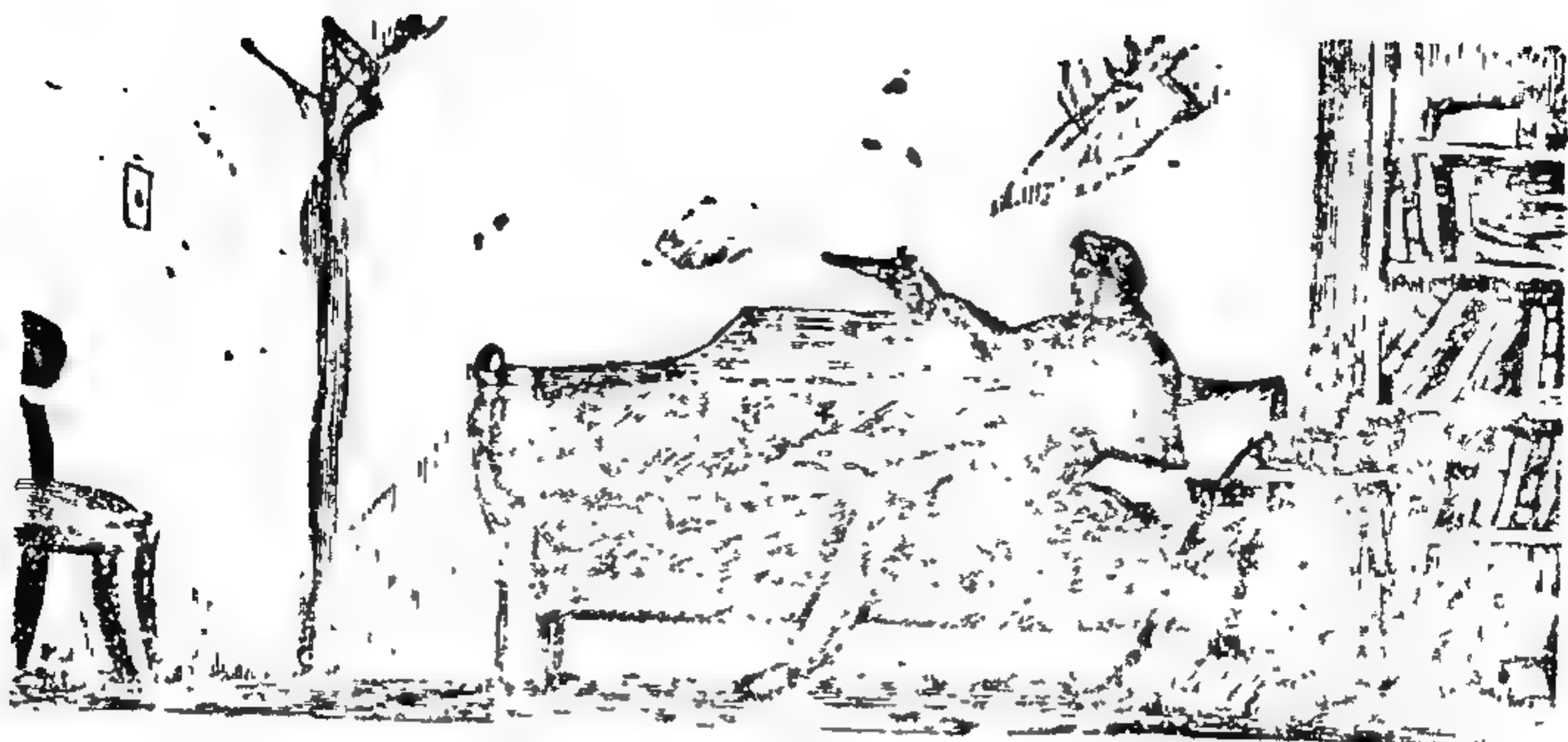
ఇట్లు మీ.....

1830 నవంబరు 16;

సెనరదోవో గ్రామం.

మా గ్రంథ స్నేహితుని కోర్కెను గౌరవించడం
 ధర్మమని భావించాము. మా కీ సమాచారాన్ని
 అందించినందు కివే మా కృతజ్ఞతాంజలులు. ఆయన ఈ
 రచనలోని చిత్తశుద్ధిని, సత్య ప్రయత్నాన్ని పాఠకులు
 అభినందిస్తారని మా విశ్వాసం.

ఎ. పి.

మేము ద్వంద్వయుద్ధం చేశాము.

— బరాటిన్ స్కీ (2)

ద్వంద్వయుద్ధ దర్శనప్రకారమే అతణ్ణి
వీస్తోయితో కాల్చివేస్తానని ప్రతిజ్ఞ
చేశాను. (నే నింకా అతని కొక
వీటు బాకీ ఉన్నాను)

— ఆరుబయట సుకాంతో

ఒకనాడు సాయంత్రం (3)

1

మా పట్నాం 'కి' అనే చిన్న పట్టణంవద్ద ఉండేది.
పైన్యంలోని ఆఫీసర్ల జీవితం ఎలా వుంటుందో ప్రతి
ఒకరికి తెలుసు. ఉదయం లేస్తూనే కవాతు; గుర్రపు

స్వారి సాధన ; మధ్యాహ్నం దళాధిపతి ఇంట్లోనో, లేక ఏ యూదు హోటల్లోనో భోజనం ; సాయంత్రం మద్యపానం ; పేకాట. ఆ సట్టణంలో మమ్మల్ని ఇంటికి రమ్మని పిల్చే గృహస్థుకాని, పెళ్లాడతగిన అమ్మాయి కాని ఒక్కరయినా ఉంటే ఒట్టు. ఎవరో ఒకరి గదిలో తక్కిన వాళ్ళందరం చేరే వాళ్ళం ; కాని ఎంతసేపూ ఒకరి యూనిఫారం ఒకరు చూచుకొంటూ కూర్చోవడంతప్ప చూడ్డానికే ముం దక్కడ ! :

మాలో ఒక్కతనుమాత్రం సైనికోద్యోగి కాదు. అతనికి సుమారు 35 సంవత్సరా లుండవచ్చు. కాని మా దృష్టిలో వయస్సు మీరినవాడనే లెక్క. అతని కున్న అనుభవం మా కెవరికీ లేదు ఇది అతని కొక పెద్దలాభం. అతనెప్పుడూ ఏదో విచారంగా కనపడేవాడు. మనిషి కఠినుడు ; నోటి దురుసు ఎక్కువ. ఇవి మా లేత మనస్సులపై చాలా పని చేశాయి. అతనెవరో, ఎక్కడివాడో, అంతా గుప్తంగా ఉండేది. చూడడానికి రష్యా దేశస్తునిలాగా కనపడేవాడు. పేరేమో పరాయివారిది. అతను పూర్వం హుస్సార్ దళంలో ఆఫీసరుగా పని చేశాడు. వృద్ధికి రావడానికి ఎంతో అవకాశముండినవాడు. మరి ఆ ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చి ఈ దిక్కుమాలిన ఊరిలో స్థిరపడడానికి కారణమేమో ఎవరికీ తెలీదు. అతని జీవితం చూస్తే

ఇంత లోభీ, ఇంత భోళాశంకరుడు పుండడనిపిస్తూంది. ఒక చింపిరి లాంగ్ కోటు తొడుక్కొని ఎక్కడికి వెళ్ళినా నడిచే వెడతాడు. అతని ఇల్లు పటాలంలోని ఆఫీసర్లందరికి సొంత ఇల్లున్నట్లే. అయితే ఆయన ఇంట్లో భోజనమంటే, ఒక మాజీ సైనికుడు వండే ఏరెండూ మూడో వంటకాలే కావచ్చు; కాని మద్యం మంచి నీళ్ళలా ప్రవహించేది. అతని ఆస్తి ఎంతో, రాబడి ఎంతో ఎవరికీ తెలీదు. ఈ విషయాలు అతణ్ణిగే ధైర్యమూ మాటో ఎవరికీ లేదు. అతనివద్ద చాలా పుస్తకాలుండేవి. వీరిలో ఎక్కువ భాగం నవలలూ; యుద్ధతంత్రాన్ని గురించిన రచనలూ. ఈ పుస్తకాలిడిగిందేతడవుగా ఇచ్చివేసేవాడు. మళ్ళీ ఇమ్మని అడిగేదీలేదు. అయితే తాను యితరులనుంచి తెచ్చుకొన్న పుస్తకాల విషయంలో కూడ అంతే. మళ్ళీ వాళ్ళవి వాళ్ళ కిచ్చే పద్ధతి లేదు. అతని ప్రధాన వ్యాసంగం పిస్తోలుతో కాల్చడం. అతని గదిగోడలు పిస్తోలుగుళ్ళవల్ల ఏర్పడిన రంధ్రాలతో నిండి తేనె తెట్టలావుండేవి. ఆమంటి కొంపలో విలాసవస్తువులనదగినవి అతను సేకరించిన రకరకాల పిస్తోళ్ళే. పిస్తోలు సాధనలో అతనెంత సిద్ధహస్తుడంటే, ఎవరి తలమీదనైనా ఒక చిన్న నేరేడు పండుంచి దాన్ని గురిచూచి కొట్టినా? అని అతనడిగివుంటే, తనతల అతని కప్పుజెప్పుటానికి సంకోచించే వాడొక్కడులేదు మా పటా

లంలో. మా సంభాషణ పలుమారు ద్వంద్వయుద్ధాలపై మళ్ళీది. కాని అలాంటిసమయాల్లో సిల్వయో (ఇకమీద అతణ్ణిసిల్వయో అని పేర్కొంటాను) మా సంభాషణలో పాల్గొనేవాడు కాదు. ఎప్పుడైతే నా 'నీవు ద్వంద్వయుద్ధం చేశావా?' అని అడిగితే, 'చేశాను' అని ముక్తసరిగా సమాధాన మిచ్చి వూరికునేవాడు. ఇలా అడగడం అతనికి సరిపోదని స్పష్టంగా కనపడేది. బహుశా, భయం కరమైన ఈ నేర్పుకు బలియైన ఏ అభాగ్యుని స్మృతులో అతని అంతరాత్మను వేధిస్తున్నాయని మేము నిశ్చయించు కొన్నాం. అతడు పిరికివాడేమో అనే అనుమానం మా కెన్నడూ రాలేదు. కొంతమంది మనఃషులను చూస్తే చాలు, అటువంటి అనుమానాలు దరిదాపులకే రావు.

ఒకరోజు పదిమంది ఆఫీసర్లం సిల్వయో ఇంట్లో భోజనం చేస్తున్నాం. అంతా మామూలులాగానే తాగాం ; అం పే మస్తుగా తాగామన్నమాట. భోజనం తరువాత పేకాడుదాం రమ్మని సిల్వయోను బ్రతిమాలాం. కాని, అతను ఒప్పుకోలేదు. అతను చీట్లపేక ఆడడం చాలా అరుదు. కాని బ్రతిమాలగా, బ్రతిమాలగా చాలాసేపటికి చీట్లపేక తెప్పించి, మేజాపై యాభై పది రూబుళ్ళ నోట్లను ముందర పరచుకొని ఆకులు పంచడం ప్రారంభించాడు. మేమంతా చుట్టూ మూగాం; ఆట ప్రారంభమయింది. పేకాట జరుగుతూన్నంత సేపూ

బెల్లంకొట్టిన రాయిలా మానంగా ఉండడం సిల్వీయోకు
 అలవాటు. ఆటపై వాదప్రతివాదాలూ, వ్యాఖ్యానాలూ
 చేయడు. పందెం ఒడ్డినవాడు పొరపాటు చేస్తే,
 సిల్వీయో వెంటనే డబ్బు చెల్లించడమో లేక మిగులు
 మొత్తం లెక్క వ్రాయడమో చేసేవాడు. మాకందరి
 కది బాగా తెలుసు. కాబట్టి అతని నిబంధనలకు
 మేమడ్డం చెప్పేవాళ్ళం కాదు. కాని మాలో కొద్దిరోజుల
 క్రితమే మా పటాలానికి బదిలీయైన ఒక ఆఫీసరుకూడా ఆనా
 డున్నాడు. అతను ఆట మధ్యలో, పరధ్యానంగా, పందెం
 ఒక రూపాయంటు హెచ్చించాడు. సిల్వీయో వెంటనే
 చాక్ పీసు తీసుకొని స్కోరు దిద్దాడు. సిల్వీయో పొన
 బడ్డాడనుకొని ఆ ఆఫీసరు అదిగాదిదని వ్యాఖ్యానాలు
 ప్రారంభించాడు. కాని సిల్వీయో మారుపలక్కుండా,
 ఆట సాగిస్తున్నాడు. ఆఫీసరుకు చిరాకు కలిగింది. బ్రష్
 తీసుకొని, సిల్వీయో పొరపాటుగా వేశాడనుకొన్న
 అంకె తుడిచివేశాడు. సిల్వీయో చాక్ పీసుతో మళ్ళీ
 ఆ అంకె వేశాడు. మధ్యమూ, సహచరుల సస్పెన్సు,
 జూదమూ వీటన్నిటితో ఆఫీసరు రక్తం వేడెక్కింది. తనకు
 ఘోరమయిన అవమానం జరిగిందనుకొని, మేజాపై
 వున్న ఇత్తడి దీపెళు సెమ్మె అందుకొని, సిల్వీయోపై
 చేతికొద్దీ విసిరాడు. సిల్వీయో వెంట్రుకవాసిలో ఏటు
 తప్పించుకొన్నాడు. మేమంతా నిర్విణ్ణులమై కూర్చో

న్నాం. రోమావేశంవల్ల వివర్ణమైన ముఖంతో, నిష్పా
లిమిసేకళ్యంతో సిల్వియోపైకి లేచాడు.

“దయచేసి ఇక్కడ నుంచి వెళ్ళు ! ఇది నా ఇంట్లో
జరిగినందుకు సంతోషించు.”

దీని పరిణామమేమిటో మాకు స్పష్టంగా తెలుసు.
కొత్తగా వచ్చిన ఆఫీసరు చచ్చినవాడి క్రిందే లెక్క
వేశాం. తాను సిల్వియోకు చేసిన అవమానానికి
జనాబు చెప్పకొనేందుకు సిద్ధంగా ఉన్నాననీ, అతని
కెప్పుడు అనుకూలంగా ఉంటే అప్పుడు తనకు చెప్పి
పంపవచ్చుననీ, అంటూ ఆఫీసరు వెళ్ళిపోయాడు.

తరువాత కొన్ని నిమిషాలు పేకాట కొనసాగింది.
కాని, సిల్వియో మనస్సు ఆకులపై లేదని మాకు
తోచింది. ఒకరొకరమే అక్కడనుంచి జారు
కొని, మా పటాలంలో ఏర్పడబోయ్యే ఖాళీని గురించి
చర్చించుకొంటూ మా మకాం చేరుకొన్నాం.

మరుసటి రోజు అశ్విక శిక్షణాలయంలో, పాపం
లెట్టి నెంటు గతి ఏమయిందో ఎవరికైనా తెలుసా అని
మేము ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకొంటూ వుండగా, హఠా
త్తుగా అతనే ప్రత్యక్షమయ్యాడు. ఏమిటి సంగతని అత
ణ్ణడిగితే, సిల్వియో నుండి తనకు కబురు రాలేదన్నాడు.
సిల్వియో ఇంటికే వెళ్ళాం. తరువాత అతను తన ఇంటి

గేటుకు ఒక ఆసుముక్కను చెక్కి, దాని నట్టనడుమ గురిచూచి కొండుతూ కూర్చున్నాడు. మేము కనిపించ గానే, రమ్మని మామూలుగానే మాట్లాడాడు. రాత్రి జరిగిన సంగతిగూర్చి అతనినుండి పల్లెత్తుమాట రాలేదు. తరువాత మూడురోజులు గడిచాయి. లెట్టి నెంటు బ్రతికే వున్నాడు. సిల్వియో లెట్టి నెంటును ద్వంద్వయుద్ధానికి రమ్మని సవాలుచేయడా ఏమి? అని ఆశ్చర్యంతో ఒకరినొకరు ప్రశ్నించుకొన్నాం. కడకు సిల్వియో అతనితో తెలసడలేదు. కాస్త క్షమాపణతోనే సరిపెట్టుకొని, లెట్టి నెంటుతో రాజీపడ్డాడు.

దీనితో పటాలంలోని ఆఫీసర్లకు సిల్వియో పైన ఉండే శౌరవం తగ్గి వుంటుం దనుకొంటా. ఇతర విషయా లెలావున్నా, పిరికితనాన్ని మాత్రం యువకులు క్షమించరు. వారి దృష్టిలో ధైర్యం అన్ని పాపాలను కప్పివేసే మహోత్కృష్టమైన సుగుణం. కాని కొన్ని రోజులయిన తరువాత ఈ సంఘటన అందరూ మరచిపోయారు. సిల్వియో మా బృందంలో పూర్వ ప్రాబల్యం సంపాదించాడు.

నేను మాత్రమే అతణ్ణి మునుపటిలా చూడలేక పోయాను. మధురవ్రాహంతో స్వప్న జగత్తు సృష్టించుకొనే స్వభావనాది. అందువల్ల అందరికి అయోమయంగావున్న సిల్వియోను ఎవరెరుగని ఒక రహస్య

కథానాయకుడుగా మనస్సులో చిత్రించు కొన్నాను. ఈ కారణంగా అతనంటే ఇతరులకన్న నాకు అభిమాన మెక్కువ - అతనూ నన్నెంతో ప్రేమంగా చూచేవాడు. కనీసం, నా ఒక్కడితోనే అతను తన వికటఘోరణి మాని నిష్క్రమణంగా, ఆప్యాయంగా మాట్లాడేవాడు. సిల్వియో ఆత్మగౌరవానికి మచ్చగా నిల్చిపోయిన ఆనాటి సంఘటనలు నాస్మృతి పథంనుండి తొలిగిపో నందువల్ల, నేనతణ్ణి మునుపటిమాదిరి చూడ లేక పోయాను. అతని కళ్ళలోకి చూడడానికే నాకు సిగ్గయ్యేది. సూక్ష్మగ్రాహి, అనుభవజ్ఞుడూ అయిన సిల్వియో ఇది గమనించకపోలేదు. కారణమూ ఊహించాడు. ఇది అతని మనస్సుకు చాలా బాధకలిగించినట్లుంది. అతను తన హృదయంవిప్పి నాతో మాట్లాడాలని వున్నట్లు నా కొకటి రెండుసార్లు కనపడింది. కాని నే నందు కవకాశం ఇవ్వకుండా తప్పించుకొన్నాను. అంతటితో సిల్వియో ఊగకయ్యాడు. అప్పటినుంచి నేను తోటి ఉద్యోగులెవరైనా నెంటు వున్నప్పుడే అతణ్ణి కలుసుకొనేవాణ్ణి. కాబట్టి మునుపటిలా, హృదయాలు విప్పి సరస్వరం మాట్లాడుకోవడం ఆగిపోయింది.

పల్లెపట్టుల్లో, మారుమూల పట్టణాల్లో నివసించే వారి జీవితంలోని అనుభూతు లనేకం వినోద విలాసాల్లో మునిగి తేలే మహానగరవాసులు ఊహించ

చుకోలేదు. ఉదాహరణకు తపాలు వచ్చే రోజుకోసం ఎదురుచూడడం అదొక అనుభవం. అది సగరవాసుల ఊహ కందదు. ప్రతి మంగళవారం, శుక్రవారం, మా సైనికదళ కార్యాలయం, ఎప్పుడూ డబ్బుకోసమో, ఉత్తరాలకోసమో, లేక వార్తాపత్రికలకోసమో కాచుకొని కూర్చున్న ఆఫీసర్లతో క్రిక్కిరిసి వుండేది. వచ్చిన ఉత్తరాలు చేతికందిందే తడవుగా, చింపి చదువుకొని ఒకరి సమాచార మొకరికి చెప్పుకోవడంతో కార్యాలయమంతా కోలాహలంగా ఉండేది. తన జాబులు కూడా మా పటాలంద్వారానే తెప్పించుకొంటున్నందు వల్ల సిల్వీయో కూడా అప్పుడక్కడ ఉండేవాడు. ఒక రోజు ఆయన కొక వుత్తరం వచ్చింది. అది చేతికందే అందడంతోనే, మహా ఆత్రంగా, నీలు పగులగొట్టి, మొగమంతా కళ్లుచేసుకొని జాబు చదువుకో నారంభించాడు. ఎవరి టపాలు వాళ్ళు చూచుకొంటూ ఇదెవరూ గమనించలేదు. సిల్వీయో కంఠ మెత్తి “ఒక మాట ! ఇలా వినండి. నేను ఇక్కడనుండి వెంటనే వెళ్ళిపోవాలి : ఈ రాత్రే వెడుతున్నాను. మీరంతా వచ్చి తుదిసారి నాతో కలిసి భోజనం చేయాలి. ఎవరూ కాదనడానికి వీలులేదు” అని నా వైపు తిరిగి “నీవు వస్తావుకదా ? వచ్చి తీరాలి” అని చరచర గది నుండి వెళ్ళిపోయాడు. మళ్ళీ సిల్వీయో ఇగ్లొ కలుసు

కొందామని కలియ మాట్లాడుకొని ఎవరి దారిన వాళ్ళు వెళ్ళిపోయ్యాం.

తైముకు సరిగ్గా నేను సిల్వీయో ఇంటికి వెళ్ళాను. అప్పటికే పటాలంలోని ఆఫీసర్లంతా అక్కడ జమయ్యారు. సిల్వీయో సామానంతా కట్టివేయడం అయిపోయింది. పిస్తోలు గుండ్రతో బొక్కలు పడిన బోడిగోడలుమాత్రమే మిగిలాయి.

భోజనానికి కూర్చున్నాం...మా గృహస్థు మహా ఉత్సాహంగా వున్నాడు. అతని ఉత్సాహం అతిథులకు కూడ ఆవరించింది. క్షణానికొక నీసా బిరడా ఎగిరి పోతోంది. గ్లాసుల్లో మధువు బురబురలు పోతోంది. ప్రయాణానికి సిద్ధంగావున్న గృహస్థుకు ఎన్నిసార్లు గ్లాసులెత్తి శుభాకాంక్షలు తెలియజేసామో, సుఖంగా నెళ్ళి రమ్మని వీడ్కోలిచ్చామో లెక్కలేదు. మేము భోజనాల నుండి లేచేసరికి చాలా పొద్దుపోయింది. మా టోపీలు తెచ్చుకునే టప్పుడు సిల్వీయో మాతో ప్రతి ఒకరితోను వేరువేరుగా శలవు తీసుకొన్నాడు. నేనతన్ని వీడ్కొని వెళ్ళబోతున్న సమయంలో సిల్వీయో నాచేయిపట్టి నిలిపి, “నీతో మాట్లాడాలి” అని మెల్లగా అన్నాడు. నేను వెనుకనే ఆగాను.

వచ్చిన అతిథులందరు వెళ్ళిపోయారు. మే మిద్దరమే మిగిలాం. మా పైపులను ముట్టించి మానంగా

ముఖములుని కూర్చున్నాం. సిల్వియో ఏదో ఆలోచనా నిమగ్నుడై వున్నాడు. కొన్ని నిమిషాల క్రితం అతనిలో పొంగారిన ఆనందోత్సాహాల జాడ అతని ముఖంలో ఎక్కడా కనిపించడంలేదు. విషాదంతో పాలిపోయిన ఆ మొగం, నిగనిగ మెరిసే ఆ కండ్లు, హోహినుండి కొలిమిలో లాగ నెలువడుతున్న ఆ పొగలు చూస్తే, సిల్వియో ఒక భూతంలా కనపడుతున్నాడు. గది అంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. కొన్ని నిమిషాలలా గడిచాయి. తుదకు సిల్వియో యిలా అన్నాడు :

“బహుశా మనం మళ్ళీ ఈ జన్మలో కలుసుకోము. మనం విడిపోయే ముందు నీకు కొన్ని విషయాలు చెప్పాలని ఉంది. నన్ను గురించి ఎవ రేమను మనుకున్నా, నేను లెక్కచేసేవాణ్ణి కాదని నీకు తెలుసు. కాని నీవు నాకు యిష్టుడువి. నన్ను గురించి ఒక అపోహతో నీవు నెళ్ళిపోతే, నా మనస్సుకు కష్టంగా వుంటుంది.”

సిల్వియో కొంతసేపాగి తన పైపును నింపుకోవడం ప్రారంభించాడు. నేను మానంగా నేలపై పు చూస్తూ కూర్చున్నాను.

“తప్పతాగిన ఆ వెధవకు నేను శాస్త్రీ చేయక పోవడం నీకు విచిత్రంగా కనిపించిదికదా!” అని మళ్ళీ చెప్పి నారంభించాడు.

“ఏ ఆయుధాలతో ఇద్దరమూ తలపడాలో నిర్ధారణచేసేహక్కు నాకుంది. కాబట్టి వాడి ప్రాణాలు నా అనుచేతిలో ఉన్నాయి. నా ప్రాణానికి వచ్చిన భయం ఏమీలేదని నీకు తెలుసు. కాబట్టి నేను శాంతం వహించడానికి నా ఉదారబుద్ధి కారణమని ఎవరైనా ఊహించడానికి ఆస్కారముంది. అలానే అనుకోనీ తెమ్మని నేను వూరికే ఉండవచ్చుకూడ. కాని నిన్ను మోసం చేయడం నాకిష్టంలేదు. నాప్రాణాలకు లవలేశం కూడ అపాయం కలుగకుండా వాణ్ణి శిక్షించడానికి వీలుం టే, నేను రానుక్షమించి వుండను.”

నేను మహదాశ్చర్యంతో రెప్ప వాల్చకుండా సిల్వియో వైపు చూచాను. ఇలా అతను ఒప్పుకోవడం నాకు దిగ్భ్రమ కలిగించింది. సిల్వియో మళ్ళీ చెప్ప నారంభించాడు. “అవును నా ప్రాణానికి ఈషణ్మాత్రమైనా అపాయం కలిగే పనిచేసే హక్కు నాకులేదు. ఆరేండ్ల క్రిందట ఒకడు నా ముఖంపై ఛళీమని వాయిం చాడు. ఆ నా శత్రు వింకా బతికే వున్నాడు.”

నా ఉత్కంఠ పురి విప్పింది.

“నీ వతనితో తలపడ లేదన్నమాట?” అని అడిగాను.

“ఏవో అభ్యంతరాలు వచ్చి, మీరు విడిపోవలసి వచ్చిందనుకుంటాను.”

“అశ్రుతో తలపడ్డాను. మా ద్వంద్వయుద్ధ స్మృతి చిహ్నం నా వద్ద వుంది.”

సిల్వీయో లేచి ఒక అట్టపెట్టెనుండి ఒక ఎర్రని పట్టుటోపీని (ఫ్రెంచివారి పోలీసుటోపీ లాంటిది) బయటకు తీసి తలపై పెట్టుకొన్నాడు. అతని పాలభాగానికి ఒక అంగుళంపైన టోపీలో పిస్తోలుగుండు దూసుకొనిపోయిన రంధ్రమొకటి వుంది.

సిల్వీయో యిలా కొనసాగించాడు. “నేను...” వహుస్సాకు దళంలోవున్న విషయం నీకు తెలుసు. నా స్వభావం నీకు కొత్తకాదు. ప్రతిదాంట్లోను అందరి కన్నా నాదే పై చేయిగా ఉండటానికి అలవాటుపడ్డాను. నా చిన్నతనంలో నా తొలిక విచ్చిగా వుండేది. మా కాలంలో కాడితనం ఒక ఫాషన్. మా సెటాలంలో నా అంత కాస్తి లేదు. తప్ప తాగడం ఒక గొప్పగా భావించేవాళ్ళు. నే నొకసారి మేజాకింద, ప్రఖ్యాత కవి జాన్ డవిడ్సోవ్ కీర్తించిన బుల్ స్టోప్ ను తాగివేశాను. మా సెటాలంలో ద్వంద్వయుద్ధాలు జరుగనిమిషమంటూ లేదు. నేను యించుమించు ప్రతిదాంట్లోను ఏదో ఒక రీతిని పెద్దమనిషిగానో లేక ప్రతిద్వంద్విగానో పాల్గొనే వాణ్ణి. నా మిత్రులు నాకు బ్రహ్మరథం పట్టేవారు. నిరంతరమూ బదిలీ అవుతూన్న దళాధిపతులు నన్ను వదలించుకోవడానికి వీలులేని శనిగ్రహంలాగా చూచేవారు.

ఇలా పేరు సంపాదించినందుకు నా మనస్సుకు నెమ్మదిగా ఉంది - అంటే నెమ్మదిగా కాలం గడిసానని గాదు. ఇలా ఉండంగా ఒక ఉన్నత కుటుంబానికి చెందిన యువకడొకడు, మా పటాలంలో చేరాడు. అతని పేరు చెప్పను. అంత ప్రజ్ఞావంతుణ్ణి, అదృష్టజాత కుణ్ణి నేను జన్మలో చూడలేదంటే నమ్ము, యౌవనం, సౌందర్యం, అల్లరి, దుస్సహసం, అభిజాత్యం, అంతు లేని డబ్బు, ఆడబ్బును నీశ్వప్రాయంగాచూచే తెంపూ - ఈ లక్షణాలుండే యువకుణ్ణి నీ మనసులో చిత్రించుకొని, మా పటాలంలో వీటి ప్రభావం ఎలా వుంటుందో ఊహించు. నాపేరు మరుగునపడే పరిస్థితి ఏర్పడింది. సైన్యంలో నాకుండే పేరు ప్రఖ్యాతులు వాణ్ణి ఆకర్షించాయి. నాతో స్నేహించేయాలని చూచాడు. కాని నేనందుకు అవకాశం ఇవ్వలేదు. సరేలెమ్మనట్లు ఆ ప్రయత్నం మానుకొన్నాడు. అతనిపైన నాకు విపరీత మైన ద్వేషం పుట్టింది. తోటివాళ్ళూ, ఆడవాళ్ళూ, అతనంటే పడిచచ్చేవాడు. ఇది చూచి నాబళ్ళు దహించు కొనిపోయేది. అతనితో గిల్లి కజ్జాపెట్టుకుందామని చూచాను. నేను పరిహాసంచేస్తే అతనూ పరిహాసాలతోనే సమాధానమిచ్చేవాడు. కాని ఇందులో కూడ అతనిదే పైచేయిగ ఉన్నట్టు తోచింది. నా మాటల్లోకన్నా అతని మాటల్లో ఒక నవ్యతా, నేర్పు ఉన్నట్టు నాకు

కనిపించేది. నాకన్న తమాషాగా మాట్లాడేవాడ నేని
వాస్తవం.

అతను వేళాకోళానికి మాట్లాడితే, నా విసుక్కు,
విష లిప్తమయిన బాణాల్లాగా వుండేవి. ఒకనాడు
సాయంత్రం ఒక పోలీస్ జమీందారింట్లో విండుజరుగుతూ
ఉంది. సర్తకశాలాగో గుమిగూడిన యువతులు చూపు
లన్నీ అతనిపై వున్నాయి. ఇంటి యజమాను గారు
అతణ్ణి క్షణంకూడా వదలడంలేదు. ఆమెకూ నాకూ
రహస్యంగా సంబంధంకూడా. నాకు శివ మెత్తినట్లయింది.
నెళ్ళి అతని చెవిలో రెండు బూతులు తిట్టాను. అతని
మొగం జేవరించింది. ఛలీమని నా మొగంపై కొట్టాడు.
క్షణంకో మా చేతులు ఒకటపైకి పోయాయి. కొందరు
స్త్రీలు మూర్ఛపోయారు. చుట్టూ పోగయిన జనం
మమ్మల్ని బలవంతంగా విడిచించారు. సరే. ఆ రాత్రే,
అమీ తుమీ తేల్చుకోవాలని అక్కనుండి బయలుదేరి
వెళ్ళాం.

అప్పుకి తెల్లవారు జామయి వుంటుంది. ముగ్గురు
పెద్దమనుషులతో నేను గిర్జీ తస్థలం చేరుకొన్నాను.
పగవానికోసం ఎదురుచూస్తూ నిలబడ్డాం. అది వసంత
కాలం. త్వరగా పొద్దు పొడిచి, ఎండెక్కింది. ఇంతలో
దూరంలో వస్తున్న అతను కనిపించాడు. తన తరఫున ఒక
పెద్దమనిషిని వెంటపెట్టుకొని నడిచే వస్తున్నాడు. మేము

వాళ్ళను ఎదుగు వెళ్ళాం. టోపీ చేత్తో పట్టుకొని అతను సమీపించాడు. టోపీనిండా బ్రేరీ పళ్ళున్నాయి.

మొదట కాల్చ వలసింది నేను. నాకు కోసంతో నా దేహం ఆపాదమస్తకం కంపిస్తున్నది. నా చేయి వణకకుండా వుంటుందనే నమ్మకం నాకు లేదు. అందుకని మొదట అతనే కాల్చవచ్చునని చెప్పా. కాని అతను ఒప్పుకోలేదు. తుదకు చీల్లు వేయాలని నిర్ణయించాం. అదృష్టదేవత వెన్ను దట్టి పుట్టినవాడు! అతని పేరే వచ్చింది. సరే పిస్తోలు ఎక్కువెట్టి కాల్చాడు. గుండు నా టోపీగుండా దూసుకొనిపోయింది. ఇక నా వంతు. తుదకు, అతని ప్రాణాలన్నీ నా చేతులో వున్నాయి. అతనిలో అణుమాత్రమైనా ఆందోళన కనపడుతుం దేమో నని అతనిపై పు పరీక్షగా చూచాను. టోపీలోని మంచి వంచి సళ్ళను ఏడుకొని తింటూ నా పిస్తోలుకు అభిముఖంగా నిల్చొని ఇత్తనాలు ఉమ్మివేస్తుండే, అవి వచ్చి నా దగ్గర పడుతున్నాయి. అతని నిర్లిప్తత చూచి నా ఒళ్లు మండింది. ప్రాణంపై తీపి లేనివాణ్ణి చంపి ప్రయోజన మేమి? ఒక పాపిష్టి ఆలోచన మెరపులా తట్టింది. చేతనున్న పిస్తోలు దించివేసి ఇలా అన్నాను.

“మృత్యువును గురించి ఆలోచించడానికికూడా నీకు తీరిక వున్నట్లు తోచదు. నీ తిండికి భంగం కలిగించడం నా కిష్టంలేదు”

“నీవల్ల నా పనికేమీ భంగంలేదు. దయచేసి నీ పని కానీ. నీ కిష్టం లేకపోతే విడిచిపెట్టు. నీవు నా కొక ఏమి బాకీ. నీ కిష్టమయినప్పుడు తీర్చుకో.”

పెద్ద మనుషులవైపు తిరిగి ప్రస్తుతం కాల్చడలచుకో లేదా చెప్పాను. అంతటితో ద్వంద్వయుద్ధ మయిపోయింది.

నేను సైన్యంలో నా ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చి ఈవూరికి వచ్చివుంటున్నా. అప్పటి నుంచి నేను నాశత్రువుపై పగతీర్చుకొనే విషయమై ఆలోచించని రోజులేదు. ఆ సుముహూర్తం ఆసన్నమయింది.”

సిల్వీయో ఉదయం వచ్చిన జాబును జేబునుండి బయటికి తీసి చదవమని నా కందించాడు. ఎవరో (బహుశా అతని వకీలై వుండాలి.) మాస్కోనుండి రాసిన ఉత్తరమది. ఒకానొకవ్యక్తి త్వరలో ఒక చక్కని అమ్మాయిని పెళ్ళిచేసుకొన బోతున్నట్లు అతను రాశాడు.

సిల్వీయో మళ్ళీ అన్నాడు. “ఈ వ్యక్తిఎవరో నీవు ఊహించుకొనే వుంటావు. నేను మాస్కో వెడుతున్నాను. పూర్వం చెర్రీ సండ్లుతొంటూ మృత్యువును ఎంత నిర్లక్ష్యంగా ఎదుర్కొన్నాడో పెళ్ళి చేసుకొనేముందు గూడ అంత నిర్లక్ష్యంగా ఎదుర్కొంటాడేమోచూస్తాం”

ఇలాఅని సిల్వీయో లేచినిలబడి, టోపీనేలకు విసరికొట్టి గదిలో ఇటూఅటూ పచారుచేయ నారంభిం

చాడు, బోనులో చిక్కిన పెద్దపులిలా. నేను పట్టుకొని వింటూనిల్చున్నాను. నా గుండెలో సరస్వర విరుద్ధమైన భావాలు కొట్టుమిట్టాడుతున్నాయి.

నౌకరు గదిలోనికి వచ్చి గుర్రాలు సిద్ధంగా వున్నాయని చెప్పాడు. సిల్వీయో ప్రేమపురస్కరంగా నా చేయి తనచేతిలో ఒత్తి పట్టుకున్నాడు. ఒకరినొకరం కాగలించు కొన్నాం.

అతనికోసం బయట గుర్రపు బగ్గీ కాచుకొని ఉంది. అందులో రెండు పెట్టెలున్నాయి. ఒకటి అతని సామాను లుండేది. విస్తోళ్ళ పెట్టె రెండోది. మరొక సారి మేము ఒకరితో ఒకరు సెలవు తీసుకొన్నాం. గుర్రాలు దాడుతీశాం.

2

కొన్నేళ్లు గడిచాయి. నా యింటి పరిస్థితులవల్ల నేను ప...జిల్లాలోని ఒక కుగ్రామంలో కాపురం పెట్టవలసి వచ్చింది. నా భూమి పుట్రా చూచుకోవడంగా పూర్తిగా నిమగ్నమయి వున్నా. కాని పనిమందితో కలిసి అల్లరిగా తిరుగుతూ గడిపిన రోజులను తలచుకొని ఎన్నో సార్లు నిట్టూర్చేవాణ్ణి. హేమంత - శైశిర సాయం

సమయాలు ఒంటరిగా గడపడం అన్నిటికన్నా నాకు దుర్భరంగా వుండేది. భోజనం సమయంవరకు గ్రామపెద్దతో మాట్లాడుతూనో, నా ఎస్టేటులో ఏదెలా జరుగుతూవుందో చూస్తూ తిరుగుతూనో, లేక కొత్తగా ప్రారంభించిన పరిశ్రమలు సందర్శిస్తూనో - ఏదో ఒక విధంగా కాలహరణం చేసేవాణ్ణి. కాని చీకటి పడగానే ఏం చేయాలో నాకు దిక్కు తోచేదికాదు. ఇంట్లో నాకు దొరికే పుస్తకాలన్నీ కంఠోపాఠమయినాయి. నా ఇంట్లో పనులుచూచే కిరిలోన్నా చెప్పే కథలన్నీ ఏనాడో విన్నాను. బయటనుండి విసవచ్చే స్త్రీల పాటలు నన్ను ఒక విధమైన విషాదసాగరంలో ముంచివేసేవి. సారాయి తాగితే నాకు తలనొప్పివచ్చేది. లేకపోతే, ఈ సరిస్థితుల్లో నాకు తాగుడు అలవాటయివుండేది. ఇదికాక, ఉబుసుపోకకు తాగుబోలై పోతానేమోననే భయంకూడ నన్ను పట్టుకొందని చెప్పాలి. తాగు బోతుల్లో ఇంతకన్నా నికృష్టులుండరు. ఇలాంటివారు మా జిల్లాలో చుట్టుపట్ల అనేకులున్నారు. నా పక్క ఎస్టేటుదారిలాంటి నిర్భాగ్యుడే. ఎక్కిళ్ళు, నిట్టూర్పులూ తప్ప అతనినోటినుండి ఇతరం నేను విని యెరుగను. ఇలాంటివారి సహవాసంకన్న ఏకాంతమే మేలనిపించేది.

మా గ్రామానికి సుమారు మూడు మైళ్ళ దూరంలో కౌంటెస్ 'బి.....' ఎస్టేటు వుంది.

కాని ఎట్టేటు మేనేజరు తప్ప ఇంటివారెవరు అక్కడ వుండరు. తనకు పెళ్ళయిన మొదటి సంవత్సరంలో కౌంటెస్ తన ఎట్టేటుకువచ్చి నెల తిరగకుండానే వెళ్ళిపోయిందట. ఆతరువాత ఆమె ఎన్నడూ ఈప్రాంతం తిరిగి చూడలేదు. నేను పల్లెకువచ్చి ఏకాంతవాసం ప్రారంభించిన మరుసటి సంవత్సరం వసంతరుతువులో కౌంటెస్, భర్తతో కలిసి ఎట్టేటుకు వస్తున్నదనే వదంతి బయలుదేరింది. జూలై నెలాఖరుకు వారురానేవచ్చారు.

ఒకసంపన్న గృహస్థురాక గ్రామీణుల జీవితంలో ఒక నూతన శకారంభంతో సమానం. అతను రాక ముందు మూడు నెలలూ, వచ్చివెళ్ళిన తరువాత మూడేండ్లు అతని మాటతప్ప వేరే సుద్దివుండదు, ఆ చుట్టూపట్టుండే భూస్వాములకూ, వారి దాసదాసీ జనానికీ.

ఒక చక్కని యువతి మాప్రాంతానికి వస్తున్న వార్తవిని నాకు ప్రాణం లేచివచ్చినట్లయింది. ఆమె వచ్చిన మరుసటి ఆదివారమే, భోజనమయిన తరువాత ఆత్రంగా సి.....గ్రామానికి బయలుదేరాను. “నేను పోయివున్నా” అని వాళ్ళకు నన్ను నేను పరిచయం చేసుకోవాలని నా ఉద్దేశ్యం.

వాళ్ళ భవనం సింహద్వారంవద్ద వున్న నౌకరు కౌంటు చదువుకొనే గదిలోనికి నన్ను తీసుకెళ్ళి

కూర్చుండబెట్టి, నేను వచ్చిన విషయం చెప్పడానికి లోపలికి వెళ్ళాడు. గది విశాలంగా ఉంది. గోడలు, అవీ అద్భుతంగా అలంకరించారు. గోడలు కానుకొని నాల్గు పుల పుస్తకాల బీరువాలున్నాయి. ప్రతి బీరువాపైన ఒక కాంఠ్య విగ్రహం వుంది. తెల్లని చలువ రాతితో కట్టిన పొంతపై ఒక నిలువుటద్దం అమర్చారు. నేలపైన ఆకుపచ్చని జంబుఖానా పరిచారు. దానిపైన తివాచీలు చెల్లాచెదురుగా పడివున్నాయి.

కుగ్రామవాసంవల్లి, ఇలాంటి నైభవ విలాసాలు నేను స్వయంగా అనుభవించడం కాని, ఇతరులు అనుభవిస్తుండగా చూడడంకాని లేక చాలా రోజు లయింది. కాబట్టి గదిలో అడుగు పెట్టినప్పుడినుండి నా గుండె బితుకు బితుకుమంటూ ఉంది. ఏదో మనవి చేసుకోవడానికై మంత్రి దర్శనార్థం వచ్చిన పల్లెటూరివాడిలా బెదురుతో కొంటుకోసం కాసుకూర్చున్నాను. తలుపు తెరచుకొంది. కొంటు గదిలోకి వచ్చాడు. మనిషి చాలా అందగాడు. సుమారు ముప్పైరెండేండ్లుంటాయి. ఎంతో సౌహార్దంతో, స్నేహభావంతో దగ్గరకు వచ్చాడు. మనస్సు చిక్కబెట్టుకొనడానికి ప్రయత్నిస్తూ నన్ను నేను సరిచయం చేసుకోబోయ్యేలోగా ఆయనే పలుకరించాడు. ఇద్దరం కూర్చున్నాం. చాలా రోజులుగా ఒంటరిగా జీవిస్తున్నందువల్ల నాలో

పైకొన్న జంకు, సిగ్గు, ఆయన కులాసాగా చెప్పుతున్న కబుర్లు వినటంతో తొలగిపోయాయి. నేను నా మామూలు ధోరణిలో పడ్డానో లేదో ఇంతలో కౌంటెస్ గదిలో ప్రవేశించింది. దానితో నేను ఉక్కిరి బిక్కిరి అయ్యాను. నిజంగా ఆమె అందాలరాణి-కౌంటు నన్ను ఆమెకు పరిచయం చేశాడు. నేను యథాలాపంగా మాట్లాడడానికి ప్రయత్నించాను. నేను నిర్లిప్తంగా కనిపించడానికి ప్రయత్నించేకొద్దీ మరింత ఎక్కువగా తడబడజొచ్చాను. నేను మనస్వస్థ్య పొంది, కొత్తవారితో మెలగడమలవాటు కావడానికి వ్యవధి అవసరమని నాకు గ్రహించి, చిరపరిచితుని సమక్షంలో ఉన్నట్టుగా వాళ్లు ఒకరితో ఒకరు మాట్లాడుకోజొచ్చారు. ఈలోగా నేను బీరువాలోని పుస్తకాలు, గోడపైవున్న పటాలు, చూస్తూ గదిలో ఇటూ అటూ తిరుగుతూ ఉన్నాను. చిత్రపటాలను గురించి నాకు బొత్తిగా తెలీదు కాని, గోడపైవున్న ఒక చిత్రం మాత్రం నా దృష్టి నాకర్పించింది. అందులో స్విడ్జర్ ల్యాండ్ లోని ప్రకృతి దృశ్యం మనోహరంగా చిత్రించారు. కాని సన్నాక ర్పించింది నిజంగా అది కాదు. ఆ పటంలో సరిగ్గా ఒకదానిపై ఒకటి వున్న పిస్తోలు గుండ్ల రంధ్రాలు రెండున్నాయి.

“అతనెవరో మంచి గురికాడు.” అని కొంటు వైపు తిరిగి అన్నాను.

“ఔను అద్భుతమైన గురికాడు” అని కొంటు సమాధానమిస్తూ “నీవూ మంచి గురికాడివేనా ?” అని అడిగాడు.

“అగ్రగణ్యుణ్ణి నే చెప్పాలి.” అన్నాను, తుదకు ప్రసంగం నాకభిమానమైన విషయంపై మరలిందని సంతోషిస్తూ. “ముప్పై అడుగుల దూరం నుండి గురి తప్పకుండా పేకముక్కను కొట్టగలను, నాకలవాటైన పిస్తోలుతో.”

ఎంతో ఆసక్తివన్నదానిలా కొంటెన్ “నిజంగా!” అని అంటూ “ఏమండీ ! మీరు ముప్పై అడుగుల దూరంనుండి పేకముక్కను కొట్టగలరా ?” అని భర్త నడిగింది.

“ఎన్నడైనా ఒక కోజు ప్రయత్నించి చూద్దాం. నాకాలంలో నేనూ మంచి గురికాణ్ణి, కాని పిస్తోలు ముట్టక నాలుగేండ్లయింది” అన్నాడు కొంటు.

“ఓహో !” అని నేనందుకొన్నాను. “అలా అయితే ఇరవై అడుగుల నుండి కూడ మీరు పేక ముక్కను కొట్టలేరని నేను పందెంవేసి చెప్పుతాను. పిస్తోలుతో కాల్చడమనేది ప్రతిరోజూ సాధనచేయ వలసిన విద్య - స్వానుభవంతో చెప్పుతున్నా. ఇందులో

సిద్ధహస్తుణ్ణనే నా పటాలంలో నాకు పేరుండేది. కాని ఒకసారి నా పిస్తోలు రిపేర్ కి పంపించాను. నెల రోజులు పిస్తోలు ముట్టలేదు. ఆతరువాత ఏమయిందనుకొన్నాను? 25 అడుగుల దూరంనుండి, పేకముక్క మాట అలా విడిచి, ఒక సారాసీసాను కూడా కొట్టలేక పోయాను. వరుసగా నాలుగుమాల్లు గురి తప్పానంటే నమ్మండి. అప్పుడు మా కెప్టెన్ కూడ అక్కడేవున్నాడు. కొంచెం మాటకారితెండి. “అబ్బాయి సారాసీసాను కొట్టటానికి నీ మనస్సు అంగీకరించడంలేదులే” అని నవ్వుతూ అన్నాడు. పిస్తోలు విషయంలో దినసాధన మాత్రం తప్పించకూడదు. తప్పిస్తే, మళ్ళీ మొదటికి వస్తాం. పిస్తోలు విద్యలో మాంచి ఘటికుడైనవాణ్ణి నే నెరుగుదును. అంతటివాణ్ణి మళ్ళీ చూడలేదు. రోజూ భోజనానికి ముందు మూడు బారులైనా కాల్చేవాడు. అది ఆయన కొక అలవాటయిపోయింది ఒక గ్లాసు ఓడ్కా పుచ్చుకోవడంలాగా.

నోటికి పడిన గడియ జారి యథాలాపంగా మాట్లాడుతున్నందుకు భార్యాభర్తలు సంతోషించారు.

“నీ స్నేహితుని వైపుణ్యాన్ని గురించి విశేషాలేమైనా చెప్పు విందాం” అని అడిగాడు కొంటు.

“చెప్తావినండి. ఇంట్లో గోడపైన ఈగ వాలటం ఆయన కంటపడిందంటేసరి .. అదిగో! అదిగో! మీరు

కూడా నవ్వుతున్నారు కాంటెస్ ! నేను ప్రమాణంచేసి చెప్పుతున్నా. నేనంటున్న. ప్రతి అక్షరంనిజం - గోడపై ఈగను చూచిన తక్షణం 'కుజ్జా ! నా పిస్తోలిగా తీసుకురా' అని కేకవేసేవాడు. అతని నొకరు కుజ్జా బాగుచేసిన పిస్తోలు తెచ్చి చేతి కందించేవాడు. పిస్తోలు థాం ! అనేసరికి ఈగచచ్చి నలిఅయి అట్లే గోడకంటు కొని వుండేది."

"అసాధ్యుడే ! ఆయనపేరు ?" అని అడిగాడు కాంటె.

"సిల్వీయో."

"సిల్వీయో !" అని కాంటె ఎగిరి గంతేశాడు. "అయితే సిల్వీయో నీకు తెలుసన్నమాట ?"

"తెలియట మేమిటి ! మా కిద్దరికి చాలా స్నేహం. అతణ్ణి మా పటాబంబోవారంతా తమ తోడి ఆఫీసరులాగానే చూచేవారు. కాని అయిదేళ్ళనుండి ఆయన పత్తా లేదు. ఐతే ఆయన్ను మీరుకూడ ఎరు గుదురన్నమాట."

"బాగా ఎరుగుదును. అతను నీతో ఎప్పుడూ చెప్పలేదా ?చెప్పకుండా ఉండడు..... అది అసాధ్యం.....తన జీవితంలో జరిగిన ఒక విచిత్ర సంఘటన నీతో చెప్పలేదా ?"

“ఒక షోకేలా అతని చెంసకు తీసికొట్టిన సంగతా మీ రంటున్నది?”

“ఆషోకేల్లా పేరు చెప్పలేదు అతను?”

“చెప్పలేదు.” - తటాలున నాకు అసలుసంగతి తట్టింది.

“క్షమించండి! నాకు తోచలేదు...మీ రేనా?” అని అడిగాను.

“ఔను నేనే” అని కొంటన్నాడు. మనస్సులో చాలా గాఢపడుతున్నట్టు కనబడ్డాడు. “పిస్తోలు గుళ్ళ రంధ్రాలున్న ఆ పటం మేము కడపటిసారి కలుసు కొన్నప్పటి గుర్తు.”

కౌంటెస్ భర్తైపు దీనంగాచూస్తూ ఇలా అంది: “మీ పుణ్యముంటుంది!! ఇంకావిషయం కట్టిపెట్టండి. ఆసంగతెత్తితే నాకు భయమవుతోంది.”

“కాని తప్పదు. ఆ పటం చెప్పాలి.....జరిగిన దంతా చెప్పాలి. తన స్నేహితుణ్ణి నేనెలా అవమానించానో వీరికి తెలుసు. అతనూ నాపైన ఎలా పగ సాధించాడో కూడా తెలుసుకోనీ!” అంటూ నాకోసం ఒక పడకకుర్చీ దగ్గరకు యీడ్చాడు. మహోత్కంఠతో వింటున్న నాకు జరిగిన కథ పూసగుచ్చినట్టు ఇలా చెప్ప నారంభించాడు:

“ఐదేళ్లకిందట నాకు వివాహమయింది. నా పెళ్లయిన తరువాత మొదటి నెలంతా నా భార్యతో ఈ గ్రామంలోనే గడిపాను. నా జీవితంలో మధురాని మధురమైన క్షణాలు ఈ ఇంట్లో గడిపాను. అత్యంత విషాదకరమైన స్మృతులుకూడ ఈ ఇంటివే.

ఒకరోజు సాయంత్రం మేమిద్దరం గుర్రాలెక్కి వాహ్యళికి బయలుదేరాము. నా భార్య గుర్రం దోవలో హారాం చేయడం ప్రారంభించింది. ఆమెకు భయమై కళ్ళేం నాచేతికిచ్చి ఇంటికి నడిచి వెళ్ళింది. నేను గుర్రం పైనే వెళ్ళాను. ఇల్లు చేరేసరికి ముంగిట ఒక బగ్గీ నిలిచి వుంది. నా గదిలో ఎవరో నాకోసం వచ్చి కాచుకొని వున్నారని నాకర్లు చెప్పారు. అతను నాతో పనివున్నట్టు మాత్రమే చెప్పాడని, పేరు చెప్పడానికి నిరాకరించాడని నాకర్లన్నారు. నేను గదిలోనికి వెళ్ళాను. చీకటిపడే సమయం; సరిగ్గా యిక్కణ్ణే ఈ పొంతివద్ద ఒక మనిషి నిల్చొని వున్నాడు. గడ్డం మాసింది. బట్టలపైన మమ్ము పేరుకొని వుంది. ఎవరా అని జ్ఞప్తికి తెచ్చుకోడానికి ప్రయత్నిస్తూ అతణ్ణి సమీపించాను. “నన్ను గుర్తించ లేదు?” అని కంపిత స్వరంతో అన్నాడతను. “సిల్వీయో” అని నేను కేకపేశాను. నా దేహం కాలిగోరినుంచి కను రెప్పవరకూ గగుర్పొడిచింది.

“అవును సిల్వియోనూ, యిక నావంతుంది. పిస్తోలు గుండువదలడానికి వచ్చాను. సిద్ధంగా వున్నావా?” అన్నాడు.

అతని ఎద్దపైన కోటుజోబీలోవున్న పిస్తోలుకొన బైటికి కనబడుతూ వుంది. ఎంచుకుంటూ పండెండడు గులువేసి ఆ మూల నిలబడి నా భార్య రాకముందే త్వరగా కానిమ్మని అన్నాను. చీకటిగా వుంది. దీపం కావాలని కొంత ఆలస్యం చేశాడు. సరేనని కొవ్వొత్తులు తెప్పించి పెట్టాను. ఎవరూ లోపలికి రాకూడదని నాకర్ల కుత్తరవుచేసి తలుపుబిగించి తాళంవేశాను. సిల్వియోతో యిక కానిమ్మని అన్నాను. అతను పిస్తోలు బయటకుతీసి ఎక్కుపెట్టాడు. నేను క్షణాలు లెక్కపెడుతున్నాను...గుండెగో నాభార్య మెదులు తూంది. ఒక నిమిషం గడిచింది. యుగంలాంటి దీర్ఘమైన నిమిషం. సిల్వియో చేయి కిందికి దిగిపోయింది. ‘నా పిస్తోలులో బారుచేసినవి చెర్రీపళ్లవిత్తులు కానందుకు నాకు చింతగావుంది. ఈ గుండెంత బరువని! ఇది ద్వంద్వ యుద్ధంకాదు, ఖానీ అని నా అంతరాత్మ బాధిస్తోంది. నిరాయుధునిపై పిస్తోలెక్కుపెట్టడం నా కలవాటులేదు. మళ్ళీ అంతా మొదటినుంచీ ప్రారంభిద్దాం. మొదట ఎవరు కాల్చవలసింది చీటీ వేద్దాం. నా తల తిరిగిపోయింది. నే నందు కంగీకరించ లేదని నాకు జ్ఞప్తి...కనుక మే మింకొక

పిస్తోలుకూడ బారుచేశాం. రెండు చీటిల్లో మాపేర్లు రాసిచుట్టి, ఒకస్పృడు నా పిస్తోలు గుండు దూసుకొని పోయిన ఆ టోపీలోవేశాం. మళ్ళీ అదృష్టదేవత నన్నే వరించింది. “అదృష్టమం టీ నీదే కాంటు!” అని సిల్వీయో అన్నాడు. అప్పుడతని పెదవిపై తోచిన చిరునవ్వు నే నెన్నటికీ మరచిపోను. న న్నే పిశాచి ఆవేశించిందో, నేనది ఎలా చేయగలిగానో యిప్పటికీ నాకర్థం కావడంలేదు. కానీ... నేను పిస్తోలు కాల్చాను! గుండు ఆపటానికి నెళ్ళి తగిలింది.”

కాంటు పిస్తోలుగుండ్ల రంధ్రాలున్న ఆ పటం పై పు వేలెత్తి చూపాడు. అతని చెక్కిళ్ళు జేవరించాయి. కాంటెస్ మొగంలో నెత్తురుబొట్టులేదు. ఆమెపైనున్న శాలువకన్నా ఆమె మొగం తెల్లబడిపోయింది. నేను అప్రయత్నంగా ‘ఆఁ!’ అని అన్నాను. కాంటిలా కొన సాగించాడు.

నేను పిస్తోలు కాల్చాను, దేవుని దయవల్ల గురి తప్పింది. తరువాత సిల్వీయో - ఆ క్షణంలో అతడెంత భయంకరంగా కనపడ్డాడని - పిస్తోలెక్కుపెట్టి గురిచూచు కొంటున్నాడు, దబాలున తలుపు తెరుచుకొంది. మాషా లోనికి పరుగెత్తుకొనివచ్చి నా భుజంపై వాలి బోరున ఏడువసాగింది. మాషాను చూడగానే నా మనస్సు కొంచెం స్వాధీనానికి వచ్చింది. ఆమెతో అన్నాను :

‘మాషా ! యిదంతా వేళాకోళమని కనపడడంలేదూ ? నీవిప్పుడేలా వున్నావనుకున్నావు. వెళ్ళి కాస్త మంచి నీళ్ళు తాగిరా. సైన్యంలో నాతోపాటున్న నా పాత స్నేహితున్ని నీకు పరిచయం చేస్తాను.’ మాషా నామాట నమ్మలేదు. మహా భీషణంగా కనపడుతున్న సిల్వీయో పైపు తిరిగి ‘మావారంటున్నది నిజమేనా చెప్పండి’ అని అడిగింది. ‘ఇదంతా వేళాకోళమేనా ?’

సిల్వీయో అన్నాడు : ‘మీ ఆయన ఎప్పుడూ వేళాకోళమాడుతూనే వున్నాడు. వేళాకోళానికి ఒకసారి నా చెంపకు తీసికొట్టాడు. వేళాకోళానికే విస్తోలుతో నా తలపై టోపీలోనికే గుండు దూసుకొనిపోయేలా కాలాచుడు. ఇప్పుడుకూడా వేళాకోళానికే గురితప్పాడు. ఇప్పుడు నేను వేళాకోళం ఆడాలనిపిస్తోంది !’ ఈ మాటలంటూ మళ్ళీ విస్తోలెక్కుపెట్టేవాడిలా చేయెత్తాడు, మాషా సమక్షంలోనే ! మాషా అతని పాదాలపై బడింది, “సిగ్గులేదూ మాషా, పైకిలే !” అని నేను మహా వ్యక్రోధంతో అరచాను. “దయవంచి అదృష్టహీనమైన ఆడదాన్ని ఎగతాళి చేయడం ఆపుతారా ! మీరు కాల్యదలచుకున్నారా లేదా చెప్పండి !”

సిల్వీయో యిలా అన్నాడు : “కాల్యదల్చుకో లేదు. నా పంతం నెగ్గింది. నీలో ఆందోళనా, భయం కలగడం కన్నారా చూచాను. విస్తోలు తీసుకొని మళ్ళీ

నీవు నన్ను కాల్చేట్టు చేశాను. నాకది చాలు. నేను నీకెప్పుడూ జ్ఞాపకముంటాను. నీ అంతరాత్మకు నిన్ను వదలిపెట్టి పోతున్నాను” ఈ మాటలని వెళ్ళిపోతున్న వాడిలా ముందుకు సాగాడు. కానీ ఆ వాక్కిట్లో ఆగి నా పిస్తోలు గుండు తెగిలిన చిత్రంవైపు చూచి, గురి చూచుకోకుండానే పిస్తోలు పేల్చి అదృశ్యమయ్యాడు. మాషా స్పృహతప్పి పడిపోయింది. మా నౌకర్లు అతన్ని ఆపే ధైర్యంలేక నిర్విణ్ణులై చూస్తున్నారు. సిల్వీయో తలవాకిట నిల్చుని కేకవేసి ఒండివాణ్ణి పిల్చి నేను తెలివి తెచ్చుకునేలోపల్నే వెళ్ళిపోయాడు.”

కౌంటు తర్వాత మాట్లాడలేదు.

నా గుండెలో హత్తుకొని పోయిన సంఘటనలతో ఆరంభమయిన కథ యిలా ముగిసింది. ఈ కథా నాయకుణ్ణి మళ్ళీ నేను చూడలేదు. సిల్వీయో, అలెగ్జాండరు యిస్పిలాంటి తిరుగుబాటులో ఒక దళాధిపతిగా వుండి పోరాడుతూ, స్కూల్యానీ యుద్ధంలో హతుడయ్యాడని అంటారు.

54

రాలు రప్పల నేల గుర్రాలు పరుగెత్తె,
 కాలిగెట్టెలక్రిందబడి మంచుపొర విరుగ;
 ఒక్క నరమానవుడు లేనట్టి అచ్చోట
 ఎక్కడిదో. ప్రత్యక్షమయ్యె నొక దేవశము :

....

....

....

ఉన్నట్టులుండి వేచె మహోద్భూతి తుపాను,
 మిన్ను మన్నేకమై మంచువీంజెలగములు
 సుడిగట్టి దిగజార; మాలకాకి యొకండు
 పడిలేచి సైడ్జిపె వడి దూసుకొనిపోయె :

ఈ శకునపక్షి అరవకట ! చిభిమీయ
 శరవేగమున పారు తురగాలు పలుమారు
 తెరువుగానిగలేక ఒడలంత కనులుగా,
 మోరిరెత్తి, భయార్తి పెడజూలు పై కెగయ
 మార గాఢాంధకారములోని కదె చూచు :

— జు కో వ్ స్కీ (7)

మనదేశ చరిత్రలో చిరస్మరణీయమైన 1811 వ సంవత్సరం చరమపాదం నడుస్తూన్న రోజుల్లో గ్రవిలా గ్రవిలో విచ్ఛరా... నెనరొడెవో అనే తన ఎస్టేటులో నివసిస్తూ వున్నాడు. గ్రవిలా గ్రవిలావిచ్ సజ్జనుడు. మెత్తని మనస్సు, వితరణ కలవాడని చుట్టుపట్లంతా పేరున్నవాడు. ఇరుగు పొరుగువా రెవరో ఒకరు అతని గడప తొక్కని రోజులేమ. అతని ఇంట్లో కడుపునిండా తిని, తాగి, అయిదుకోపెక్కుల మేజుపెట్టి అతని భార్యలతో పేకాడటానికి కొందరూ, వాళ్ల కుమార్తెను చూచిపోవడానికి కొందరూ వస్తూవుంటారు. మార్కా గ్రవిలోవా 17 ఏళ్ల పిల్ల. బక్కపలుచగా, కొద్దిగా పాలి నట్టు వుంటుంది. వాళ్లది మంచి సంబంధం కాబట్టి, ఆ అమ్మాయిని తమ కుమారులకు చేసుకొందామనే తల్లిదండ్రులూ, పెళ్ళాడాలనే యువకులూ చుట్టుపట్ల చాలామంది ఉండేవారు.

మార్కా గ్రవిలోవా చిన్నతనంనుంచీ ఫ్రెంచి నవలలు చదువుకొన్న పిల్ల కాబట్టి ప్రణయ రసాబ్ధిలో మునిగివుంది. ఆమె ప్రేమిస్తున్న యువకుడు సైన్యంలో ఒక చిన్న ఆఫీసరు. సెలవుపైన స్వగ్రామానికివచ్చి వుంటున్నాడు. మనిషి బక్కపలుచగా వుంటాడు. అతనుకూడ మార్కాకు పంచప్రాణాలు అప్పగించే శాడినీ, ఉభయుల ధోరణి గమనించిన పిల్ల తల్లిదండ్రులు

అతణ్ణి మరచిపోమ్మని ఇటు కూతురికి హెచ్చరికచేసి, అటు ఆ యువకుడింటి గడప తొక్కితే పింఛినీ పుచ్చుకొనే మేజిస్ట్రేటును చూచినట్లుగా మూతిబిగించుకొనే వారనీ వేరే చెప్పనవసరంలేదు.

మన ప్రేమికుల మధ్య జాబులు నడిచేవి. రోజూ ఒక దేవదారు వృక్షం క్రిందో, లేక ఒక పురాతనమైన చర్చివద్దో రహస్యంగా కలుసుకొని తమ ప్రేమ అచంచలమైనదని ఒకరికొకరు ప్రమాణాలు చేసుకోవటం, తమ స్థితిని తలచుకొని దుఃఖించటం, ఇంకా చేయవలసిన కార్యమేమని లక్షాపది ఉపాయాలు వెదకటం మామూలయింది. ఇలాంటి సమావేశాలూ, ఇద్దరిమధ్య నడచిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల ఫలితంగా వా రీక్రింది నిర్ణయానికి (ఇది సహజం) వచ్చారు. మనమేమో ఒకరులేకపోతే ఒకరు బ్రతకలేం కాని హృదయంలేని మన తల్లిదండ్రులేమో మన సుఖానికి ఆటంకమై కూర్చున్నారు. ఈ పరిస్థితుల్లో వాళ్ల అంగీకారమే అవసరంలేదని మన మెందుకు నిశ్చయించుకోకూడదు? ఈనక్కటి ఆలోచన మొదట యువకునికి తోచగా, స్వస్థ జగత్తులో విహరించే మార్గాకు ఇది బలే ఆలోచన అని సంతోషించిందని సులభంగా ఊహించవచ్చు.

శీతాకాలం వచ్చి వారి సమావేశాలకు స్వస్తి చెప్పింది. కాని ఈ కారణంవల్ల వాళ్ళ మధ్య నడుస్తున్న

ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాలు మరింతజోరై నాయి. వ్లాడిమిర్ నికొలయెవిచ్ ప్రతిజాబులోనూ ఇలా బ్రతిమాలేవాడు: “నీవు నాదానివికా; మనం రహస్యంగా పెళ్ళి చేసుకొని కొన్నా శ్మేకకడై నా తలదాచుకొని వుందాం. ఆ తరువాత ఇద్దరం వెళ్ళి మీ తల్లిదండ్రుల పాదాలపై బడితే, ఎంత సాహసానికై నా వెనుదీయని మన ప్రేమా, మనం పడిన కష్టాలూ చూచి మనసుకరగి అయ్యో! నా చిన్నారి పాపల్లారా! అని మనల్ని అమాంతంగా కాగిట్లోకి తీసుకొంటారు.”

ఐనా, మార్యా గ్రవిలోన్నా చాలా రోజులవరకు ఒక నిశ్చయానికి రాలేకపోయింది. ఇద్దరూ లేచిపోవడానికి తనువేసిన ఎన్నోప్లానులకు ఆ అమ్మాయి ఒప్పుకోలేదు. తుట్టుతుదకు సరే అంది. వాళ్లు లేచి పోయేరోజు, తలనొప్పిగా వుందనే సాకుపెట్టి మార్యా అందరితోపాటు భోజనానికి వెళ్ళకుండా తన గదిలోనేవుండి పోవాలి. మార్యా, మార్యా పనిమనిషీ, (ఆ పిల్లకుకూడా ఈ రహస్యం చెప్పారు) ఇద్దరూ పెరటితోటలోనికి వెళ్ళితే అక్కడ ఒక స్లెడ్జి కాచుకొని వుంటుంది. అది ఎక్కి నెనరదోవోకు మూడుమైళ్లదూరంలో వుండే జాడ్రినో గ్రామం చర్చికి నేరుగా వెళ్ళాలి. అక్కడ వ్లాడిమిర్ వాళ్లకోసం కాచుకొని వుంటాడు, ఇదీ ప్లాను.

ఇక రేపు పారిపోవాలి. ఆ రాత్రంతా మార్యా నిద్రపోలేదు. తనబట్టల పెట్టెలన్నీ తెరచి తనకు కావలసిన కొన్ని బట్టలను మూటగట్టుకొంది. తన స్నేహితురాలికి, అమ్మనూ, నాన్నకు సుదీర్ఘమైన ఉత్తరాలు రాసింది. తలిదండ్రులకు రాసిన జాబులో బలవత్తరమైన ప్రేమ తన్నింత సాహసానికి పురికొల్పిందని వెల్లడిస్తూ గుండె కరగించే మాటలతో చెల్లి వస్తానని చెప్పింది. వాళ్ల పాదాలపై పడడానికి తమకు అనుమతి లభించిన క్షణం కన్న తన జీవితంలో సంతోష సమయం మరొకటి లేదనే ప్రకటనతో ఉత్తరం ముగించింది. ఈరెండు లేఖల్ని ప్రణయపారబద్ధమైన హృదయద్వయ చిత్రమూ, దానికి క్రింద తదనుగుణమైన మాటలుగల ఒక ముద్రతో నీలు వేసింది. తెల్లవాగురూము కిదంతా ముగించుకొని మార్యా పరుపుపై కనువాల్చేసరికి కొద్దిగా కున్ను పట్టింది. కాని కొన్ని నిమిషాలకే భయగకరమయిన స్వప్నం వచ్చి మెలకువవచ్చింది. స్వప్నంలో, చర్చికి వెళ్ళడానికై తాను స్లెడ్జ్కి కూర్చుంటోంది. సరిగ్గా ఆ క్షణానికి ఆమె తండ్రి వచ్చి ఆపి, మంచుపైన తన్ను జరజర ఈడ్చుకొంటూ పోయి ఒక అంధకార గహ్వరం లోనికి విసరివేశాడు. దానికి అడుగున్నట్టులేదు. తాను శరవేగంతో కిందికి పడిపోతూ వుంటే గుండె ఆగిపోయి నంతపని అయింది. ఇంకొక కలలో వ్లాడిమిర్ పచ్చికపై

క్షతగాత్రుడై పడివున్నట్టు చూచింది. అతను ప్రాణాలు విడుస్తూ, చెవులు తూట్లుపడే కంఠస్వరంతో పెళ్ళి త్వరగా కానిమ్మని తన్ను బ్రతిమాలుతున్నాడు. ఇలా భయానకమైన దృశ్యాలు కలగా పులగంగా ఆమె మనో నేత్రంముందు తారసిల్లిపోతున్నాయి. తుదకు మార్కా లేచి నిల్చుకొనింది. ముఖం మామూలుకన్నా పాలి పోయింది. నిజంగా తలనొప్పి ప్రారంభమయింది. ఆమె నాన్నా, అమ్మా, మార్కా కలవరపాటు గమనించారు. ఎంతో ప్రేమతో “ఏమలా వున్నా వుమాషా?” అని నారు గుచ్చిగుచ్చి అడిగే ప్రశ్నలు మార్కా హృదయానికి ములుకుల్లా తాకుతున్నాయి. సంతోషంగా కనిపించడానికెంత ప్రయత్నించినా సాధ్యం కావడంలేదు. సాయంత్రం మయింది. తను పుట్టి పెరిగిన ఇంట్లో, తన అయిపోయినవారి మధ్య గడిపే ఆఖరి రోజుదే అనే తలపు గుండెను కదుపుతూ వుంటే ఊపిరాడడమే కష్టంగా వుంది. చిరకాల పరిచిత ప్రియమైన ఇంట్లోని వస్తువులతోను, తన వాళ్ళతోనూ పెళ్ళివస్తానని మనసు లోనే శైలవు తీసుకొంది.

ఇంతలో భోజనానికి పిలుపువచ్చింది. గుండెదడ హెచ్చింది. గద్గదస్వరంతో తనకు భోజనమక్కరలేదనీ, పెళ్ళి పడుకొంటాననీ అమ్మా, నాన్నతో చెప్పింది. వాళ్ళు మామూలుగానే ముద్దుపెట్టుకొని “వెళ్ళు తల్లీ”

అని అన్నారు. మార్యాకు ఏడ్పువచ్చింది. తన గదిలోకి వెళ్ళిందో లేదో దభాలున పడకకుర్చీలోపడి బోరుమని ఏడ్వనారంభించింది. మనస్సు కుదుట పరుచుకొమ్మని బతిమాలింది దగ్గరనేవున్న పరిచారిక. అంతా సిద్ధంగా ఉంది. ఇక అర్థగంటకు మాషా తాను పుట్టిన ఇంటికి, తనగదికి, తన కన్యత్వానికి వీడ్కోలు చెప్పాలి..... బయట మంచుతుపాను హోరుమంటోంది. రయిమని వీస్తున్న గాలికి కిటికీతలుపులు పటపటమని కొట్టుకొంటున్నాయి. ప్రకృతి అంతా ఒక దుశ్శకునంలా, తన కేదో హెచ్చకరిక ఇస్తున్నట్లు అగుపిస్తోంది.

కొన్ని నిమిషాలకు ఇల్లంతా నిద్రాడేవి ఒడిలో కన్నుమూసింది. మాషా తన భుజాలను శాలువతో కప్పకొని ఒక వెచ్చని వున్ దుప్పటి పైన వేసుకొని నగలపెట్టె చేత్తో పట్టుకొని పనిమనిషితో కలిసి ఇంటి నుండి బయలుదేరింది దొడ్డిదారిన. పనిమనిషి చేతిలో రెండు మూటలున్నాయి. ఇద్దరూ తోటలోకి వెళ్ళారు. తుఫాను ఉధృతి తగ్గలేదు. గాలి మొగానికి కొడుతూ వుంది, పాపంమార్గోన్ముఖులయిన ఆ యువతులను వెనక్కు మళ్ళించడానికి ప్రయత్నిస్తున్న దానివలె. తోట చివరకు వెళ్ళేసరికే వాళ్ళకు చాలాఆలశ్యమయిపోయింది రోడ్డులో వారికోసం స్లెడ్జికాచుకొనివుంది. ఎముకలు కొరికే చలిలో గుర్రాలు కదలకుండా నిల్చుకోలేకున్నాయి. వాటిని

అదుపులో వుంచడానికి ప్రయత్నిస్తూ, వ్లాడిమిర్ బండి మనిషి గుర్రాల ముందు అటూఇటూ తిరుగుతూ ఉన్నాడు. మార్యానూ, పనిమనిషినీ సైడ్జి ఎక్కించి వారు తెచ్చిన మూటలూ, నగలుపెట్టి సర్ది బండివాడు కళ్ళాలందుకొన్నాడో లేదో గుర్రాలు ఒక్కగంతులో చాడుతీశాయి.

మన కథానాయికను ఆమె గతికి, బండిమనిషి టెరిష్కా నైపుణ్యానికి వదలిపెట్టి ఆమె ప్రియుడేమి చేస్తున్నాడో చూద్దాం. వ్లాడిమిర్ కు ఆరోజంతా విరామంలేదు. అక్కడికి ఇక్కడికి ఒకే తిరగడం. ఉదయం జాద్రినోలో మతగురువును కలుసుకొని పెళ్ళి చేయిస్తానని అతనితో ఎల్లాగో ఒప్పించుకొన్నాడు. అక్కడనుంచి బయలుదేరి ఇరుగుపొరుగు భూస్వాముల్లో పెళ్ళికి సాక్షులుగా వచ్చేవారెవరై నా ఉన్నారా అని వెదకడం ప్రారంభించాడు. మొట్టమొదట డ్రావిన్ అనే అతణ్ణి చూచాడు. డ్రావిన్ అశ్వకదళంలో పనిచేసి రిటయరయిన నలభై ఏళ్ళ మనిషి. వ్లాడిమిర్ అడిగిందే తడవుగా సాక్షిగా రావడానికి అంగీకరించాడు, తాను హుస్సారుల్లో పనిచేస్తున్నప్పటి పాతరోజులూ, అల్లరి జ్ఞప్తికి వస్తున్నదని అంటూ. ఇంతేకాదు. మిగతా ఇద్దరు సాక్షులనుకూడ సంపాదించి పెడతానని హామీయిచ్చి వ్లాడిమిర్ ను భోజనానికి పిల్చాడు. భోజనాలయినాయో

లేదో కోరమీసం తిప్పుకొంటూ, గుర్రపుకాతు బూట్లు వేసుకొన్న లాండు సర్వేయరు స్కిమిడ్ అక్కడికి వచ్చాడు. అతనివెంట కొత్తగా డ్వెస్ట్ దళంలో చేరిన పడహారేళ్ళ కుర్రవాడొకడున్నాడు. జిల్లా పోలీస్ ఆఫీసరు కొడుకు. వ్లాడిమిర్ కోర్కె అంగీకరించడమేకాక, అతనికోసం, తమ ప్రాణాలు త్యాగం చేయడానికి సిద్ధంగా వున్నామని ప్రమాణం చేశారు. వ్లాడిమిర్ మహదానందంతో వాళ్ళను కాగలించుకొని తక్కిన ఏర్పాట్లు చేయడానికి ఇంటికెళ్ళిపోయాడు.

చీకటిపడింది. వ్లాడిమిర్ నమ్మకస్తుడయిన షెరెష్కాకు చెప్పవలసిన వివరాలన్నీ చెప్పి సైడ్జితో నెనరి డోనోకుఅటు పంపించివేసి, తాను చిన్ననాటి గుర్రం సైడ్జిని సగీయించి జాడ్రినో గ్రామానికి బయలుదేరాడు. మార్కాగ్రవిలోన్నా రెండు గంటల్లో ఆ పల్లెకు వస్తుంది. జాడ్రినోవ్ చేరడానికి తనకు ఇరవై నిమిషాల కంటే ఎక్కువ పట్టదు. తనకు దోవ బాగా తెలుసు.

ఐతే వ్లాడిమిర్ తన గ్రామం దాటి వచ్చాడో లేదో విపరీతమైన గాలిలేచి, మంచుతుపాను ప్రారంభమయింది. వ్లాడిమిర్ కు కన్ను పొడుచుకొన్నా ఏమీ కనపడడంలేదు. ఒక్క నిమిషంలో రోడ్డంతా మంచు కప్పుకొంది. హిమపాతంతో మిన్నూమన్నూ ఏకమై,

పరిసరాలన్నీ అదృశ్యమయ్యాయి. అంతరిక్షంలో మంచు
పింజలు శరవేగంతో సుళ్ళు తిరుగుతూ
వున్నాయి. వ్లాడిమిర్ తానొక పొలంమధ్యలో
వున్నానని, తెలుసుకొని మళ్ళీ రోడ్డు చేరుకోవాలని
వృధాప్రయత్నం చేశాడు. గుర్రం ఎక్కడేముందో
కనపడక, గుడ్డిగా ముందుకు అడుగేస్తూ పడి లేస్తూవుంది.
కోనాముదాటి సెడ్జిబోల్తాపడుతూనేవుంది. ఏమయినా
సరే దోవ తప్పకూడదని వ్లాడిమిర్ విశ్వప్రయత్నం
చేస్తున్నాడు.

కాని బయలుదేరి అర్ధగంటయి నట్లున్నప్పటికీ
జాడైనో ఊరిముందుండే వనమింకా రాలేదు. మరొక
సదినిమిషాలు గడిచింది. వనమెక్కడా కనిపించడం
లేదు. వ్లాడిమిర్ సెడ్జి అగడ్తల్లాంటి పల్లాలుండే బట్ట
బయల్లో పోతోవుంది. తుపాను తగ్గలేదు. ఆకాశంలో
కారుమబ్బులు కమ్మకొనేవున్నాయి. గుర్రం అలసి
పోయినట్లు కనబడుతోంది. పదేపదే మంచులో నడుము
లోతు వరకు దిగబడి పోతూవున్నప్పటికీ వ్లాడిమిర్
ఒళ్ళంతా చెమటలు కారుతున్నాయి.

కడకు, తను పోవలసినదిశ తప్పించి ఇంకో
దిక్కుగా పోతున్నానని కనుకొన్నాడు. కళ్ళేం బిగబట్టి;
ఆలోచించ సాగాడు. ఎక్కడ దోవతప్పిందీ, ఏదిశగా
ఎంతదూరం వచ్చిందీ జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని తను ప్రస్తుత

మెక్కడవున్నాడో నిర్ధారణచేయడానికి ప్రయత్నించాడు. తాను కుడిచేతినైపు తిరగవలసి వుండిందని తేల్చి, సెడ్డిని ఆనైపుకు మళ్ళించాడు. కాని గుర్రం కదలడమే గగనమయింది. తాను వూరువిడిచి గంట అయివుంటుంది. కాబట్టి జాడ్రినో అట్టే దూరముండ దనుకొన్నాడు. సెడ్డిని ఎంతదూరం నడిపించినా పొలానికి అంతూపొంతూ వున్నట్టు కనపడలేదు - మంచుదిబ్బలూ, పర్రలూ, సెడ్డి అడుగడుక్కు తల్లకిందులవుతూ వుంది. అడుగడుక్కు దాన్ని ఎత్తవలసివస్తోంది. కాలంగడిచి పోతూ వుంది. వ్లాడిమిర్ విపరీతంగా ఆందోళన చెందనారంభించాడు.

ఓ అంతసేపటికి ఒకపక్క నల్లగా కానవచ్చింది. వ్లాడిమిర్ గుర్రాన్ని ఆనైపు తిప్పాడు. దగ్గరకుపోయి చూస్తే అదొక వనమని తేలింది. అబ్బ! ఆఖరుకు వచ్చే శాననుకొన్నాడు. సెడ్డిని వనంగుండా పోనిచ్చాడు. రోడ్డు చేరుకుంటాననే ఆశతో. రోడ్డుకు కలుసుకోక పోయినా, వనమవతలనే జాడ్రినో. కొన్ని నిమిషాలకు వ్లాడిమిర్ రోడ్డు కనుకొన్నాడు. ఇరునైపులా వున్న చెట్లకింద సెడ్డిని పోనిచ్చాడు. ఆకులన్నీ రాలిపోయిన చెట్లకొమ్మలుమాత్రమే మిగిలాయి. ఇక్కడ గాలి తాకిడికూడ లేదు. రోడ్డుకూడ ఎగుడుదిగుళ్లు లేక

చదునుగావుంది. గుర్రానికి గుండెదివుటు కలిగింది. వ్లాడిమిర్ ఇక ఫరవాలేదనుకొన్నాడు.

కాని సైడ్జిని ఎంతసేపు తోలుకొంటూ పోయినా, జోడినో పొడలేదు. వనానికి అంతమున్నట్టూలేదు. తానిదివరకు చూడని అడవిలో పున్నట్టు వ్లాడిమిర్ కు అర్థమయింది. గుండెలో రాయిపడింది. నిరాశతో వచ్చే ఉక్రోశంతో గుర్రాన్ని బాదాడు. పాపమది దవుడు తీసింది కాని కొద్దిసేపటికే సడుగులుడిగి, వ్లాడిమిర్ ఎంత గింజుకొన్నా అడుగులో అడుగు వేసుకొంటూ నడవసాగింది.

పోనుపోను అడవి పల్చబడింది. కడకు వ్లాడిమిర్ అడవిదాటి బయటపడ్డాడు. జోడినో పొడలేదు. అప్పటికి అర్ధరాత్రి అయివుంటుందని తోచింది. వ్లాడిమిర్ కళ్ళమ్మట నీళ్ళు కాకుతున్నాయి. గుర్రం ఎలాపోతే అలా పోనిస్తున్నాడు సైడ్జిని. కొంతసేపటికి తుఘాను తగ్గింది. మేఘాలు విచ్చాయి. చుట్టూ చూపుమేరవరకు మంచుతో కప్పబడి ఉంది. అల్లంతదూరంలో ఒకచిన్న పల్లె కనబడుతూ వుంది. వ్లాడిమిర్ సైడ్జిని పల్లెనెపు కొని వచ్చాడు. దారిలో తగిలిన మొదటి గుడిసెముందు ఆగి, సైడ్జినుండి బయటికి దుమికి కిటికీవద్దకు పరుగెత్తి దబదబ తట్టాడు. కొన్ని నిమిషాలకు కిటికీతలుపు పైకి

తెరచుకొంది. ఒక ముసలివాడు గడ్డం బయటికిపెట్టి
అన్నాడు :

“ ఏం కావాలి ? ”

“ ఇక్కడినుండి జాడ్రినో చాలా దూరమా ? ”

“ జాడ్రినో దూరమా అని అంటున్నావా ? ”

“ ఔనాను. దూరమేనా ? ”

“ చాలా దూరంలేదు. ఏడు మైళ్ళుంటుంది. ”

వ్లాడిమిర్ ఆ మాట వింటూనే నెంట్లుకలు గుంజుకొని
రాయిలా నిలబడ్డాడు - ఉరిశిక్ష విధింపబడిన నేరస్తుడిలా.

“ నీ వెక్కడి నుండి వస్తున్నావు ? ” ముసలి తాత
అడిగాడు. అతని ప్రశ్నకు జవాబుచెప్పే నిబ్బరం
లేదు వ్లాడిమిర్ కు.

“ ముసలయ్యా ! జాడ్రినోకు నెళ్ళటానికి నాకొక
గుర్రం సంపాదించి పెడతావా ? ” అని అడిగాడు.

“ మాకు గుర్రాలున్నట్లు ! ” అన్నాడా రైతు.

“ అయితే నాకు దోవచూపించేందు కొక
మనిషి నైనా చూపెడతావా, పోనీ అతనెంత అడిగితే,
అంతిస్తాను ”.

ముసలివాడు కిటికీతలుపు దించుతూ అన్నాడు :

“ ఒక్క క్షణముండు, నా కొడుకును పంపుతా.
వాడు దోవ చూపిస్తాడు ”.

వ్లాడిమిర్ కాచుక్కుచ్చున్నాడు. ఒక నిమిష మయిందో లేదో, మళ్ళీ కిటికీ తలుపు తట్టాడు. కిటికీ తెరచుకుంది. మళ్ళీ ముసలివాడి గడ్డం బయటికి తొంగి చూసింది.

“ఏం కావాలి?”

“నీ కొడుకెడి?”

“వస్తున్నాడు. బూట్లు తొడుక్కుంటున్నాడు. చలి వేస్తూంటే లోపలికివచ్చి ఒళ్ళు వెచ్చచేసుకొందువురా”.

“వద్దు, మీవాణ్ణి త్వరగా రమ్మను”.

గుడిసె తలుపు కిరుమనింది. చేత్తో కట్టె పట్టు కొని ఒక యువకుడు బయటికివచ్చాడు. యువకుడు దోవచూపుతూ ముందు నడుస్తున్నాడు. ఒక్కొక్కసారి ఆగి, మంచులో పూడిపోయిన రోడ్డుకోసం వెదుకు తున్నాడు. వ్లాడిమిర్ “పైమెంతయింది?” అని అడిగాడు.

“ఎంతయిందేమిటి? త్వరలో తెల్లవారబోతూ వుంటే”. తరువాత వ్లాడిమిర్ మాట్లాడలేదు.

వారు జాడ్రినో చేరేసరికి కోళ్ళు కూస్తున్నాయి. చీకటి విచ్చుతోంది. చర్చి తాళంవేసివుంది. వ్లాడిమిర్ యువకునికి డబ్బిచ్చి ఛాదరీ ఇంటికివెళ్ళాడు. ఇంకిముందు తన స్టెడ్డి కనపడలేదు.

తనకోసం ఏమి దుర్వార్త కాచుకొనివుందో!

ఐతే మనమిప్పుడు నెసరదోవో ఎట్టేటుదారు
ఇంటికి వెళ్ళి అక్కడ ఏమి జరుగుతోందో చూద్దాం.

ఏమీలేదు !

వృద్ధ దంపతులు నిద్రలేచి పడక సాలలోనికి
వచ్చారు. రాత్రిటోపీ, ఉన్ని పట్టుతో గ్రవి గ్రవిలో
విచ్ వచ్చాడు. పెట్రోవ్నా మెత్తని దళసరిగాను ధరిం
చింది. నొకర్లు శమోవార్ తీసుకొచ్చారు. మూర్యా
గ్రవిలోవ్నా ఎలావుందో, రాత్రి సరిగా నిద్రపట్టేందో
లేదో కనుక్కొనిరమ్మని ఇంట్లో పనిచేసే ఒక పిల్లను
లోపలికి పంపించాడు. ఆ పిల్ల తిరిగివచ్చి చిన్న దొరసాని
గారికి రాత్రి సరిగా నిద్రపట్టలేదనీ, ఐతే, ఇప్పుడొక
రకంగావుందనీ కొద్దిసేపట్లో పడక సాలలోకే వస్తుందనీ
చెప్పింది. ఇలా అంటూండగానే, తలుపు తెరచుకొంది;
మూర్యా గ్రవిలోవ్నా లోపలికివచ్చి అమ్మకు, నాన్నకు
సమస్కరించింది.

“తలనొప్పి ఎలాఉంది మాషా ?” గ్రవిలోవిచ్
అడిగాడు.

“కొంచెం నయమే నాన్నా !” మాషా సమా
ధాన మిచ్చింది.

“తలనొప్పికి ఆ ప్లాష్ కారణ మనుకొంటాను
మాషా !” అంది తల్లి.

“కావచ్చుమ్మా!” అంది మాషా. ఆ రోజంతా మామూలుగానే జరిగిపోయింది. కాని ఆరాత్రే మాషాకు జ్వరం తగిలింది. దగ్గరున్న పట్నంలోని డాక్టరుకు చెప్పి పంపించాడు. మరుసటిరోజు సాయంత్రం అతను వచ్చేసరికి, రోగి సన్నిపాతంతో ఏదో తెగవాగుతూ వుంది. ఒళ్లు పేలిపోయేలా జ్వరం కాస్తూ వుంది. మార్కా చావు బ్రతుకులమధ్య రెండువారాలపాటుంది.

మార్కా లేచిపోయే ఏర్పాట్లు జరిగాయని ఇంట్లో ఎవరికీ తెలీదు. అంతకుముందు రోజు సాయంత్రం రాసిన జాబులన్నీ కాల్చివేయబడ్డాయి. మాషా పని మనిషి ఈ విషయం ఒక్కమాటకూడ ఎవరితోనూ అనలేదు- యజమాని ఆగ్రహానికి భయపడి ఫాదరీ, రిటయరయిన సైనికోడ్యోగీ, బుర్రమీసాల సర్వేయరు, యుల్హాన్ దళంలో చేరిన యువకుడు-ఎవరంతకువారు తేలుకుట్టిన దొంగల్లా ఈ విషయం ఎక్కడా అనుకోలేదు. బండి మనిషి పెరెష్కా, తాగిన మత్తులో కూడ ఒక్కమాట నోటినుండి బయటికి రాలేదు. కాబట్టి అరడజను మందికి పైగా తెలిసిన ఈ రహస్యం బయటికి పొక్కలేదు. కానీ! ఆ అమ్మాయే సన్నిపాతంలో వదరు పుట్టినప్పుడు, రహస్యంకాస్తా బయటపెట్టింది. కాని ఆమె మాటవిని వినపడనంత అస్పష్టంగా వున్నందువల్ల, రాత్రింబగళ్ళు ఆమె మంచం వదలకుండా ఉపచారం

చేస్తూన్నతల్లికి మాత్రమే కొద్ది కొద్దిగా అర్థమయింది. ఆమె ఏనా, తన కూతురి పంచప్రాణాలూ వ్లాడిమిర్ కొలయవిచ్ లో వున్నాయనీ, బహుశా ఈ ప్రేమే ఈ జబ్బుకు మూలకారణమయి వుంటుందనీ మాత్రమే గ్రహించగలిగింది. పెట్రోవ్నా, భర్తనూ, కొంతమంది ఇరుగు పొరుగు వాళ్ళనూ సంప్రదించింది. తుదకు అంతమంది కలిసి మార్కా గ్రెవిలోవ్నా భవిష్యత్తును దేవుడే నిర్ణయం చేసేశాడనీ, విధినిర్ణయం ఎవరూ తప్పించలేరనీ పిల్లవాడు ముఖ్యంకాని, ముల్లెలు శాశ్వతంకాదనీ వగైరా వగైరా విషయాలను తేల్చివేశారు. మన చేతలు సహేతుకంగా లేనపుడు నీతిసూత్రాలు ఎంతో ఉపయోగ పడుతాయి.

ఈలోగా పిల్ల క్రమంగా తేరుకొన్నది. వ్లాడిమిర్, గ్రెవిలా గ్రెవిలోవిచ్ ఇంటికిరాక చాలాకాలమయింది. ఇంటియజమానురాలు తనపట్ల చూపుతూవచ్చిన బౌదాసీన్యంవల్ల అత నాఇంటిగడప తొక్కడమే మానేశాడు. ఇప్పుడతనికోసం కబురంపారు. మార్కాను అతనికిచ్చి పెండ్లి చేయడానికి తాము సిద్ధంగా ఉన్నామనే శుభవార్త అతనికి పంపించారు. కాని ఆ యువకుడు పంపించిన తలతిక్క సమాధానం నెనరదోవో ఎస్టేటుదారులకు దిగ్భ్రమం కొల్పింది. అతను పంపించిన సమాధానమిది “నేనెప్పుడూ మీ ఇంటి గడప తొక్కనని మీకు హామీ

ఇస్తున్నాను. ఆశతో మృత్యువుకోసం ఎదురుతెన్నులు చూస్తూన్న ఒక అభాగ్యజీవిని మరచిపోండి.” తరువాత కొన్నాళ్ళకు అతను మళ్ళీ తన దళానికి తిరిగి వెళ్ళాడని సమాచార మందింది. ఇదంతా జరిగింది 1812 లో.

ఆరోగ్యం కోలుకొంటున్న మాషా చెవిలో ఈ సంగతి వేసేందుకు ఎవరికీ ధైర్యం చాలలేదు, చాలా రోజులవరకు. ఆమెకూడ వ్లాడిమిర్ పేరెత్తలేదు. కొన్ని నెలలయిన తరువాత బొరొడినో యుద్ధరంగంలో ప్రమాద కరమయిన గాయాలుతగిలి, ధైర్యసాహసాలకు ప్రభుత్వ ప్రశంసలందుకొన్న వాళ్ళ జాబితాలో వ్లాడిమిర్ పేరు కనపడడంతో, మార్యా మూర్చపోయింది.. మళ్ళీజ్వరం తగులుతుందని అందరూ భయపడ్డారు. కాని దేవునిదయ వల్ల, మరేమీ దుష్ఫలితాలు కలుగలేదు.

అనతికాలంలో మరొక సంఘటన ఆమెను దుఃఖ సాగరంలో ముంచింది. ఆమెతండ్రి, కాలధర్మం చెందాడు. ఆస్థికంతటికీ ఆమె అధికారిణి అయింది. కాని తనకు సంక్రమించిన ఆస్తిపాస్తులవల్ల మార్యాకిపుడు దుఃఖోపశమనం కలుగలేదు. పాపం భర్తృవియోగంతో కుంగిపోతున్న తన తల్లి ప్రస్కోవ్యా పెట్రోవ్నాను కాగి లించుకొని ఎప్పటికీ ఆమెను వదిలి వెళ్ళనని మార్యా శపథం చేసింది. పూర్వ స్మృతులతో గుండెలో కుంపటి

రగిల్చే నెనరదానో నుండి తరలిపోయి వాళ్ళు తమ ఎట్టి టులోని 'అ' గ్రామంలో కాపురం పెట్టారు.

ఇక్కడకూడ, పెద్ద ఆస్తికి వారసురాలూ, అందాలరాణి అయిన మార్యా చుట్టూ ఎంతోమంది యువకులు మూగారు. కాని మార్యా ఎవరికీ వీరమెత్తు ప్రోత్సాహం యివ్వలేదు. తల్లికూడా పెళ్ళిచేసుకొమ్మని బిడ్డకు చాలాసార్లు చెప్పిచూచింది. అదికానిపని అన్నట్లు మార్యా తలఱడించి, ఏదో ఆలోచనలో పడిపోవడం తప్ప అందుకు బదులు చెప్పేదికాదు. వ్లాడిమిర్ కూడ నేడులేదు. ఫ్రెంచి సైన్యం ప్రవేశించేముందే అతను మాస్కోలో గతించాడు. మాషా అతని స్మృతి తన కతి పవిత్రంగా పరిగణించేది. ఏదిఏమైనా అతణ్ణి జ్ఞాపకంచేసే ప్రతి వస్తువును - అతనొకప్పుడు చదివిన పుస్తకాలు, గీచిన చిత్రాలు, తనకోసం ఎత్తిరాసినపద్యాలు, పాటలు, - భద్రంగా దాచివుంచింది. చుట్టుపట్ల వాళ్ళంతా, ఎంత అచంచలమైనప్రేమ! అని ఆశ్చర్యపడి, ఈ విషాదాను రాగబంధాన్ని ఛేదించి ఆమె హృదయపీఠాన్ని అధిష్టించగల అదృష్టశాలి ఎవడో చూడాలి అని ఉత్కంఠతో ప్రత్యక్షిస్తున్నారు.

ఇంతలో యుద్ధమయిపోయింది. మనం విజయ లక్ష్మిని చేపట్టాం. విదేశాలనుండి మన సైన్యాలు తిరిగి వచ్చాయి. ప్రజలు తమ తమ ఇళ్ళనుండి బయటికి పరు

గెత్తివచ్చి విజయదుందుభులతో తిరిగివస్తున్న సైన్యాలకు నీరాజనా లిచ్చారు. మిలిటరీ బ్యాండు శత్రువులనుండి వశంచేసుకొన్న 'వైట్ హోస్పిటాల్', 'లాజోకండే' వంటి పాటల ఖత్తులు వాయిస్తూ వచ్చింది. మీసకట్టు కూడ ఏగ్గడని వయస్సులో యుద్ధాని కెళ్లిన యువకులు రణరంగ వాతావరణంలో పెద్దవాళ్ళయి దైర్య సాహసాలకు ప్రభుత్వం బహూకరించిన పతకాలతో తిరిగి వచ్చారు. సైనికులు ఒకరితో ఒకరు చెప్పుకునే కబుర్లలో ఫ్రెంచి, జర్మన్ పదాలు దొర్లేవి. మనజాతి నైభవోత్సాహాలు వెల్లివిరిసిన రోజులవి! 'స్వదేశం' అనే మాట విన్నప్పుడు రష్యా హృదయం ఎంత ఉప్పొంగిపోయేది! ఆత్మీయుల పునస్సమాగమంలో పెల్లుబికే ఆనందాశ్రువులెంత మధురమయినవి! జాతీయాభిమానం - జారుపై ప్రేమ - ఈ రెంటిని మేళవించడంతో మనలో ఎంత ఏకాభిప్రాయముండేది! అవి మనకెలాంటి మధురక్షణాలు!

ఇక స్త్రీలూ, రష్యాస్త్రీల కారోజుల్లో ఎవరు సాటి? బిర్రబిగుసుకొనివుండే వాళ్ళ స్వభావం ఏమయిందో ఆనాడు! కవి అన్నట్టు.

“అదిగదిగో! మన వీరులవి, శిరస్త్రాణాలు

అతివ లెగచేసి, చేసిరి జయధ్వనాలు!” 8

విజేతల కెదురేగినపుడు వాళ్ళ ఉత్సాహం గుండెలను పులకరింపచేసే మధువులా ఉండేది. జీవితంలో తాను

పోందిన మహత్తరానుభూతి బహుశక్తికి ఏదో ఒక రమ్య వనితకు కృతజ్ఞుడుకాని ఆఫీస రా రోజుల్లో మన దేశంలో ఉన్నాడా?

మరపురాని ఆ రోజుల్లో మార్కా గ్రవిలోన్నా తల్లితోపాటు 'అ' గ్రామంలోనే పుండిపోయి, రాజధానీ నగరాలు రెండూ సైన్య పునరాగమనోత్సవం ఎలా జరుపుకొన్నాయో చూడలేదు పాపం. కాని దేశంలో ఆ బాలగోపాలమూ వ్యాపించిన ఈ ఉత్సాహం నగరాల్లో కన్న జనపదాల్లోనూ, పల్లెల్లోనూ మరింత ఎక్కువగా ఉండేదని చెప్పవచ్చు. అలాంటిచోట్ల యూనిఫారంలో ఒక మిలిటరీ ఆఫీసరు ప్రత్యక్షమయ్యాడంటే యిక అతని కెదురులేదు. మామూలు సివిల్ దుస్తుల్లో వున్న ప్రేమి కులకు చాలా గడ్డురోజు లవి.

మార్కాగ్రవిలోన్నా కన్నెత్తి చూడకపోయినా ఆమెను చేపట్టాలని వుబలాటపడే యువకు లనేకులు ఆమెచుట్టూ చేరారని ఇదివరకే చెప్పాము. కాని బర్మిన్ అనే ఒక హుస్సారుకర్నల్ జార్జిక్రాసుతో, రణరంగ లో తగిలిన గాయాలతో, కొద్దిగా పాలిన ముఖంతో (ఆ పాలడంకూడ ఆకర్షకంగా వుందని అక్కడి యువతుల అభిప్రాయం) మార్కాకోటలో ప్రత్యక్షమయ్యేసరికి ఆ యువకులందరూ కాలికిబుద్ధిచెప్పారు. బర్మిన్ కు 26 ఏళ్లుంటాయి, అతని ఎట్టేటు మార్కా ఎట్టేటు పక్కనేవుంది.

బర్మిన్ సెలవుపై ఇంటికి వచ్చాడు. మార్కాగ్రవిలోన్నా అతనిపట్ల కొంత ప్రత్యేకత కనపరచింది. అతను ఎదుట వున్నప్పుడు ఆమెలో మామూలుగా వుండే విషాద చాఛాయలు కొంత తొలగి ఉత్సాహం పొడసూపేది.

బర్మిన్ నిజంగా చాలా అందగాడు. మగవాడికి ఎలాంటి మనస్సు వుండాలని స్త్రీలు కోరుకుంటూ వుంటాకో అలాంటి మనఃప్రవృత్తి అతనిది. అతనిలో నటన అనేది లేదు. వారిపట్ల గౌరవం, శ్రద్ధ చూపడం, వారిని కొద్దిగా వేళాకోళం చేయడం బర్మిన్ కు నైజం! మార్కా సమక్షంలో అతను ఎగ్గులేకుండా చనువుగా ఉండేవాడు. అయితే, ఆమె ఏమి చేసినా, ఏమి మాట్లాడినా అతని చూపులూ, ఆలోచనలూ ఆమెను వెంటాడేవి. మానంగా, ఎంతో పెద్దమనిషి తరహాగా కనపడినప్పటికీ ఒకప్పుడు విషయంలోలుడై స్వేచ్ఛగా తిరిగాడని ఆనోట ఈనోటా వినవస్తూవుండేది. కాని ఇందు మూలంగా మార్కా గ్రవిలోన్నా కతనియందు గల అభిమానం తగ్గలేదు. అందరిస్త్రీలలాగా మార్కాకూడా సాహస, యావనోద్వేగాలవల్ల మగవాళ్ళుచేసే అల్లరి పనులను హృదయపూర్తిగా మన్నించింది.

కాని అన్నిటికన్న అతని పెద్దమనిషి తరహా, మధుర వీంభాషణ, అపూర్వ ముఖపాండిమ, కట్టుకట్టినచేయి సటన్నిటికన్నా అతని మితభాషిత్వం ఆమె కేతుకాన్ని

రేకెన్దించి ఆమె హృదయాన్ని స్పందింపజేసాయి. తా నతన్ని చాలా ఆకర్షించాననే విషయంకూడ గమనించకుండా వుండలేకపోయింది. అతనుకూడ, తెలివి తేటలు, అనుభవం వున్నవాడుకాబట్టి, తనంకే ఆమెకు ఇష్టమనేవిషయం గుర్తించాడు. అయితే అత నెందుకు తన పాదాలవద్ద మోకరిల్లి తన ప్రేమను అల్లడించలేదంటా? అతణ్ణి అడ్డుపెడుతున్నదేమి? నిజమైనప్రేమను వెన్నంటి వుండే అద్భైర్యమా? లేక గర్వమా? స్త్రీలోలుని జిత్తులా! అతని విషయం ఆమెకూ అయోమయంగావుంది. ఎంతో ఆలోచించిన తరువాత అతని మానముద్రకు అద్భైర్యమే కారణమని మార్కా నిర్ధారణ చేసింది. అతనిపట్ల మరింత శ్రద్ధాశక్తులు చూపాలనీ, సమయంవస్తే, కొంత అనురాగంకూడా చూపించి అతణ్ణి ప్రోత్సహించాలని అనుకొంది.

ఇలా అన్ని సన్నాహాలు చేసి, అతను ఎప్పుడు ప్రేమభిక్ష తనముందు అంజలిస్తాడా అని మార్కా ఆదుర్గాతో ఎదురు చూస్తోంది.

చేతిలో పుస్తకం, తెల్లని గౌను - అంతా సవలలోని నాయికలా ఉంది. మామూలు కుశలప్రశ్నల తరువాత మార్కా అదేపనిగా మాటలు సాగనీలేదు. ఇందువల్ల యిద్దరూ యిరుకులోపడి తబ్బిబ్బు హెచ్చింది. ఈ పరిస్థితుల్లో బర్మిన్ మనస్సు దృంఢచేసుకొని హఠా

త్తుగా గుండె గుమ్మరించడ మొకటే శరణ్యం. అప్పుడు ఇలా జరిగింది. తాను ఇరుకులోపడ్డానని గ్రహించిన బర్మిన్ మెల్లగా యిలా అన్నాడు :

“నా హృదయం నీకు విప్పిచెప్పాలని చాలా రోజులుగా అనుకొంటూ తగిన సమయంకోసం కాచుకొని వున్నాను. క్షణంసేపు చెవి ఒగ్గి యిలా వింటావా?”

మార్కా పుస్తకం మూసిపెట్టి కానిమ్మన్నట్టు కళ్ళుక్రిందికి దించింది.

“నేను నిన్ను ప్రేమిస్తున్నాను; నా మనసారా ప్రేమిస్తున్నాను” అని అన్నాడు బర్మిన్ (మార్కాముఖం సిగ్గుతో కెంపెక్కింది. తల మరింత క్రిందికి వాల్చింది). నిన్ను చూడడం, నీ పలుకులు వినడం అనే మధురానుభూతికి లోలుణ్ణయిపోయి తప్పుచేశాను

(మార్కాకు సెయిట్ ప్రేప్రథమ ప్రేమ లేఖజ్జిప్తివచ్చింది.)

“నా నుదుట రాసినరాత ఇక కాదనడం సాధ్యం కాదు. నీ స్మృతి నీ మధుర మోహనమూర్తి నన్ను జీవితాంతంవరకు వేధిస్తూ వుంటుంది. నా కిక్ మిగిలిన ఆనందమూ అదే. కాని నేను ఒక విధ్యుక్తధర్మం నెరవేర్చవలసి వుంది - ఒక భయంకర రహస్య మొకటి నీకు చెప్పాలి. అది మనిద్దరినీ ఒక హిమాలయ సర్వతలంలా వేరుచేస్తుంది.....”

మార్కా ఆత్రంగా అడ్డుతగిలింది. “అది ఎప్పుడూ వుండనే వుంది... నేను నిన్ను పెళ్ళాడడ మసంభవం...”

“నాకు తెలుసు” అని బర్మిన్ మెల్లగా అన్నాడు : నీ వొకప్పుడు మరొకరిని ప్రేమించావని నాకు తెలీదా ? తెలుసు కాని మృత్యువు, మూడేండ్లుగా దుఃఖం.....నా చిన్నారి మార్కా గ్రవిలోన్నా ... నన్ను సుఖపెట్టడానికి అంగీకరించివుండేదానివే ననే నమ్మకంతో.....దయవుంచి మాట్లాడవద్దు... నీవు నా హృదయాన్ని దహిస్తున్నావు...నీవు నా రాణివయ్యేదానికేనని నాకు తెలుసు...నా అంతరాత్మ అలా చెప్పి తూవుంది...కాని, నేను వట్టి నిర్భాగ్యుణ్ణి... నాకు పెళ్ళయింది !”

మార్కా ఆశ్చర్యచకితయై కళ్ళెత్తి అతనిని చూచింది.

బర్మిన్ మళ్ళీ అందుకొన్నాడు. “నాకు పెళ్ళయింది. పెళ్ళిఅయి 4 ఏండ్లు కావస్తుంది. నాభార్య ఎవరో, ఆమె ఎక్కడుందో, నే నామెను ఎప్పుడైనా కలుసుకొంటానో లేదో నాకు తెలీదు...”

“ఏమి ? ఎంత విచిత్రంగా వుంది” అని మార్కా విస్తుపోయి అంది. “కానీ సంగతి పూర్తిగా చెప్పు; నేను తరువాత చెప్పతా లే... నీ పుణ్యముంటుంది. కానియ్యి చెప్పు.”

బెల్గిన్ ఇలా అన్నాడు :

“1812 వ సంవత్సర ప్రారంభంలో నేను విల్నాకు వెళుతున్నాను. మా పటాలం అప్పుడక్కడ ఉంది. ఒక నాటి సాయంత్రం పొద్దుపోయిన తరువాత ఒక మజిలీ చేశాను. కొత్తగుర్రాలు వెంటనే సిద్ధంగావుంచవలసిందిగా ఆజ్ఞాపించాను గాని ఉన్నట్టుండి ఒక పెద్దతుపాను లేచింది. మజిలీ అధికారి, బండి మనుషులు, తుపాను తగ్గేవరకు ప్రయాణ మాపడం మంచిదన్నారు. వారిసలహా పాటించి ఆగాను. కాని మనస్సు గుబులు గుబులుగా వుంది. దోవ పట్టమనిసన్నేదో తొందరపెడుతూవుంది. తుపానుఉధృతి ఏమాత్రం తగ్గలేదు. వెంటనే సైడ్జికి గుర్రాలు కట్టించు కొని తుపానులోనే బయలుదేరాను. బండివాడు సైడ్జిని నదిపక్కగా పోనిచ్చాడు. అలాపోతే రెండుమైళ్లు కలసి వస్తుందని. గట్లపై మంచుపేరుకొని వుంది. మేము మళ్ళీ రోడ్డు చేరుకోవలసిన స్థలందాటి వెళ్ళినందువల్ల దోవ తప్పాము. ఎక్కడున్నామో తెలీలేదు. తుపానుతగ్గే సూచనలు కనిపించడంలేదు. దూరంగా ఒక దీపం కన పడుతూ వుంది.

బండి అక్కడికి పోనిమ్మన్నాను డ్రైవరుతో. పోగాపోగా, ఒక పల్లెదగ్గరికి వచ్చాము. కర్రతో కట్టిన చర్చిలో దీపం వెలుతురు కనపడుతూవుంది. - తలుపు తీసి వుంది. కాంపౌండులో కొన్ని సైడ్జిలు వున్నాయి. కొంత

మంచి జనం సింహద్వారముందు అటు ఇటూ తిరుగుతున్నారు. “ఇటు! ఇటు!” అని ఒక్కసారిగా పలువురు నన్ను పిల్చారు. “ఎందుకంత ఆలస్యం చేశావు” అని ఎవరో అడిగాడు. “వధువు మూర్ఛపోయే స్థితిలో ఉంది. ఏమి చేయాలో తెలిక ఫాదరీ దిగులుపడుతున్నాడు. నేను యింటికి వెళ్ళిపోదా మనుకొంటున్నాం. రా, రా, త్వరగా కానిస్తాం” అన్నాడు. నేను స్పెడ్జీనుండు ఒక్క గంతు వేశాను. ఒక్క మాటకూడ బదులు చెప్పకుండా చర్చిలోకి వెళ్ళాను. అక్కడ కొన్ని కొవ్వొత్తులు పలు గుతూ వున్నాయి. చీకట్లో ఒక మూలలో ఒక బెంచిపై ఒక అమ్మాయి కూర్చోని వుంది. ఇంకొక అమ్మాయి ఆ కూర్చున్నా మె. కణతలు రుద్దుతూవుంది. నేనురాగానే ఆమె ఇలా అంది : “మీ పుణ్యం మంచిది. సమయానికి సరిగ్గా వచ్చారు. మా దొరసానిని చంపేంత సరి చేశారు.” ఒక ముసలి ఫాదరీ నన్ను సమీపించి, “ఇక ప్రారంభిద్దామా” అని అడిగాడు. “కానీండి ఫాదర్, కానీండి” అని ఏదో మగతలో వున్న వానిలా అన్నాను. ఆ అమ్మాయిని యెత్తి కాళ్ళపై నిల్పి జెట్టారు. చాలా అందంగా వున్నట్టు కనపడింది. . . క్షమించరాని చిలిపిచేష్ట ఎందు కిలా చేశానో అడిగితే చెప్పలేక పుడు, కాని క్షమించరాని చిలిపిచేష్ట అది. వేదికవద్ద ఆ పక్కన నిలబడ్డాను. ఫాదరీ చాలా తొందరలో వున్నాడు. ఆ

ముగ్గురు మొగవానూ, ఆ పసిపిల్ల పెళ్ళికూతుర్ని కింద పడకుండా పట్టుకోవడంలో నిమగ్నమైవున్నారు. వారికింక దేనిపైన గమనంలేదు. “మేము భార్యా భర్త లయ్యాం. ముద్దుపెట్టుకోండి” అని అన్నారు వారు. నా భార్య పాలిన తన ముఖం నా పైపు తిప్పింది. నేను ముద్దు పెట్టుకోబోయ్యే సమయంలో ఆ అమ్మాయి “ఇతను కాదు ! ఇతను కాదు !” అని అరచి తెలివి తప్పి పడిపోయింది. సాక్షులు నా పైపు ఎగాదిగా చూచారు. నేను వెనుదిరిగి చరచర చర్చి బయటికి ఒక్క దూకులో నా స్టెడ్డిలో వచ్చిపడ్డాను. “పోనీ” అని అన్నాను బండి వాడితో. నన్ను ఎవ్వరూ వచ్చి అడ్డగించలేదు.

“అయ్యో దేవుడా !” అని మార్కా అరచింది. అయితే పాపం నీ పెళ్ళాంగతి ఏమయిందో నీకు తెలీదన్నమాట !”

“లేదు. నాకు పెళ్ళయిన ఆ వూరుపేరు తెలీదు. నేను ఏ మజిలీనుండి బయలుదేరానో కూడా నాకు గుర్తులేదు. ఇదొక పెద్దవిషయంగా లెక్కచేయలేదు. నేను చర్చి వదలిన మరుక్షణంలోనే స్టెడ్డిలోపడి నిద్ర పోయాను. మరుసటిరోజు వుదయం మూడవ మజిలీ చేరేవరకు నాకు మెలకువ రాలేదు. నా దుడుకు చేస్తే కెంత మాత్రం ప్రాధాన్య మిచ్చానో దీన్నించి అర్థమవుతుంది. అప్పుడు నావెంటవున్న నౌకకు యుద్ధంలో చని

పోయ్యాడు. కాబట్టి ఆ అమ్మాయి ఎవరో కనుక్కోనే
అవకాశం లేదు. నే నామెను అంత అమానుషంగా పరి
హాసం చేసినందుకు నా కీనాడు తగిన శాస్తి జరుగు
తోంది.”

“అయ్యో భగవంతుడా!” అని మార్కా గ్రవి
లోన్నా అతనిని పట్టుకొంది. “అయితే ఆ వ్యక్తి
నీవేనా? నీవు నన్ను గుర్తించనేలేదు.”

బర్మిన్ ముఖంలో రక్తంలేదు. అట్లే మార్కా
పాదాలపై బడ్డాడు.

86

1

2

3

4

ఎటుచూచిన కనిపిస్తున్నవి శవపేడీకలు,
ఏండ్లు పైబడిన లోకం నెరసిన వెంఘుకలు :

— డె ర్బా వి న్ (9)

ఇల్లు మార్చిన అంత్య క్రియల నిర్వాహకుడు
ఏక్రియన్ పాత ఇంట్లో ఇంకా మిగిలిన బోకీబొల్లె నవ
పేకలు తీసుకెళ్లే తన బండ్ల కెక్కించాడు. బండ్ల కట్టన
బక్కగుర్రాలు బస్సున్నయా వీధినుండి ఏక్రియన్ కొత్త
ఇల్లుండే నిజిట్స్కయా వీధికికాళ్ళీడ్చుకొంటూ నాలోనాం
బయలుదేరాయి. ఏక్రియన్ కొట్టుకు తాళంవేసి ఇల్లు
'అద్దెకై నా ఖరీదుకైన ఇవ్వబడుతుంద'ని రాసిన ఒక
బోర్డును తలుపుపై మేకులతో బిగించి కొత్త
నడుచుకొంటూ వెళ్ళాడు. ఆ ఇల్లు కొన్నానా అతనికి
చాలా ఉంది. చివరకు ఈ నాటికా కోరిక
తీరింది. అందుకతను చెల్లించిన మొత్తం చిన్నదే.

కాదు. కాని ఏడ్రయన్ తన కొత్త ఇంటి పనుపు పచ్చని గోడలను సమీపించే సరికి తనకు కొంచెం కూడ సంతోషం కలగనంశుకు ఆశ్చర్యమయింది. తనకింకా కొత్తగావున్న గడపదాటి ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు. సామానింకా నద్దలేదు. ఇల్లంతా గందరగోళంగావుంది. 18 ఏండ్లుగా పూచీక పుల్లతోకూడ, ఎక్కడ వుండ వలసిన సామాను అక్కడ వుంటూవుండిన తన పాత మట్టికొంప స్థితికి వచ్చి దీర్ఘంగా నిట్టూర్చాడు. 'ఏమిగత నిదానంగా పనిచేస్తున్నాను' అని పనిమనిషిని కూతుళ్ళ నిద్దరినీ, కనకుకొని సామాను సర్దడంలో వారికి తోడ్పడ్డాడు. ఇల్లు చక్కపెట్టడం త్వరలో పూర్తి అయింది. దేవుని మందచం, పింగాణీ సామానూ, బీరువా, బల్ల, పడకకుర్చీ, మంచాలు, ఇవన్నీ వెనక గదిలో ఏ మూల ఏది ఎలా వుండాలో అలా సర్దారు. ఇంక ఇంటి యజమాని ముఖ్యమైన ఆస్తి - రంగురంగుల శవపేటికలు, అంత్యక్రియల సందర్భంలో ఉపయోగించే నల్లహోట్లు, అంగవస్త్రాలూ, దివిటీలు - ఇవన్నీ వంట ఇంట్లోనూ, ముందర గదిలోను పేర్చిపెట్టారు. దివిటీని తల్ల క్రిందుగా పట్టుకొన్న ఒక మన్మథుని బొమ్మగల బోర్డును ఇంటిముందు గేటుకు తగిలించారు. ఆ బొమ్మకింద 'శవ పేటికలు, మామూలువి, రంగువేసినవి, ముసుగు గుడ్డలతోసహా ఇక్కడ అద్దెకుగాని, ఖరీదుకుగాని దొరుకు

తాయి. పాత శవ పేటికలు రిపేరుకూడ చేయబడు తాయి' అని రాసివుంది.

పనంతా ముగిసిన తరువాత, ఏడైయన్ కూతుళ్ళిద్దరూ తమగదిలోకి వెళ్ళిపోయారు. ఏడైయన్ ఇంటి నొకసారి తనిఖీ చేసివచ్చి కిటికీవద్ద కుర్చీలో కూర్చొని "సి మొవార్ వేడిచేయమని" పనిమనిషికి చెప్పాడు.

కాటి కాపరులు చీకు చింతలేని కబుర్లరాయుళ్ళుగా షేక్ స్పియరు, సర్ వాట్సర్ స్కాట్ ఈమ రచనల్లో చిత్రించారు. వారి వృత్తికి, వారి ప్రకృతికి, మధ్యగల పైపరీత్యంతో రసపోషణచేసి పాఠకులను ఉర్రూతలూపించాలని వారలా చిత్రించారు. కాని, సత్యాన్ని పోషించదలచుకొన్న మేము, ఈ సందర్భంలో వీరిని అనుకరించలేక పోతున్నాము. మేము పేర్కొంటున్న అపరక్రియల నిర్వాహకుని స్వభావం అతని వృత్తికి అనుగుణ్యంగానే వున్నదని మేము అంగీకరించక తప్పదు. ఏడైయన్ ఎప్పుడూ మొగం వేల వేసుకొని విచారంగా వుంటాడు. అతను మాట్లాడడమే అరుదు. తన కూతుళ్ళు దోవన పొయ్యేవాళ్ళను కిటికిగుండా చూచు కొంటూ వూరికే నిల్చొని వుండడాని కలవాటుపడితే వాళ్ళను మందలించడానికో లేక తన కొట్టులోని వస్తువులు కావలసి వచ్చిన దురదృష్టవంతులనుండి (సందర్భాన్నిబట్టి వాళ్ళు అదృష్టవంతులైన కావచ్చు) ఇంకా

నాలుగు డబ్బులు గుంజడానికో, తప్ప ఇతరత్రా అతను నోరును తెరచేవాడేకాదు.

ఏడ్రీయన్ టీ తాగుతూ మామూలులాగే ఏదో చింతచేస్తూ కూర్చున్నాడు. ఆరు కప్పులు అయి పోయింది. ఏడోది తాగుతున్నాడు. రిటైరయిన బ్రిగేడియర్ శవాన్ని గడచినవారం తీసుకొని పోతూం పీ, ఊరేగింపు సరిగ్గా టోల్ గేట్ దగ్గరకు వచ్చినప్పుడు కుండపోతగా వర్షం ప్రారంభమయిన సంగతెందుకో అతనికి జ్ఞప్తికి వచ్చింది. శవపేటిక వెంట వస్తున్న వాళ్ళందరి అంగవస్త్రాలు తడిసి ముద్దయినాయి, చాలా మంది హాట్ల అంచులు వంకరలు పోయినాయి. బ్రిగేడియర్ అంత్యక్రియలకు తాను సస్లయిచేసిన యీహాట్లు, అంగవస్త్రాలు పాతసరుకయినందువల్ల వర్షంలో బాగా దెబ్బతిన్నాయి. వాటి రిపేరికి చేతినుంచి కొంతడబ్బు వదలుతుందని ఏడ్రీయన్ అనుకొన్నాడు. ఒక్క సంవత్సరంనుంచి కాటికికాలు జూచుకొనివున్న ముసలి ముండ ట్రుఖనాచస్తే ఈ నష్టం పూడ్చుకోవచ్చు. అయితే ట్రుఖనా రజ్ గుల్యావద్ద మంచంలో సడివుంది. ఆ ముసలిదాని వారసులు అంతదూరంనుంచి తనకోసం చెప్పి పంపారేమో అనే భయం ఏడ్రీయన్ కు పట్టుకొంది. బహుశా వాళ్ళు దగ్గరున్నా మరే కంట్రాక్టరుతోనో ఒప్పందం చేసుకోవచ్చు.

ఎవరో వీధి తలుపు మూడుసార్లు తట్టడంతో ఏడ్రీయన్ ఆలోచనలు మధ్యలో ఆగిపోయాయి. 'ఎవరది' అని అరచాడు. తలుపు తెరచుకొని ఒక కొత్త మనిషి లోపల ప్రవేశించాడు. అతనొక జర్మన్ వృత్తి కారుడని చూస్తూనే చెప్పవచ్చు. వచ్చీరాని రష్యన్ భాషలో ఇలా అన్నాడతను: "క్షమించండి. మీ సనికి అంతరాయం కలిగిస్తున్నా నేమో. మీ పరిచయం చేసుకోవాలని వచ్చాను. నేను జోళ్ళు కుట్టే వాణ్ణి. నా పేరు గొట్లీయబ్ స్కూల్ట్జ్. మీ కింకీ నుంచి కనపడే ఆ ఎదిరింట్లోనే నా కాపరం. నా పెళ్ళయి రేపటికి ఇరవయ్యివమ సంవత్సరాలు. మా వివాహ రజితోత్సవం జరుపుకొంటున్నాం. మీనూ, మీ కుమార్తెలూ రేపు మా యింట్లోకి భోజనానికి రావాలి." ఏడ్రీయన్ సరే తప్పక వస్తానని, అతణ్ణి కూర్చోబెట్టి కప్పు టీ పుచ్చుకొమ్మని బలవంతం చేశాడు. గొట్లీయబ్ స్కూల్ట్జ్ కలియగలుపుతనంవల్ల, ఇద్దరూ చిరకాల మిత్రుల్లా మాట్లాడుకోసాగారు.

"మీ వ్యాపారం ఎలా వుంది" అని ఏడ్రీయన్ ప్రశ్నించాడు.

"ఎలా ఉందని చెప్పను! ఈ రోజు గిరాకీ ఐతే రేపు మందం. ఒకే రకంగా ఉండి చావను. మొత్తం పైన ఫరవా లేదు లెండి. కాని!మావి మీ సరకుల్లాంటివి

కాదుగా. బతికివున్నవాళ్ళు జోళ్ళులేకపోయినా జరుపుకొంటారు. చచ్చినవాళ్ళు శవపేటికలు లేకుంటే క్షణముండలేరు కదా”.

“జమే” అన్నాడు ఏడ్రీయన్. “అయితే బతికివున్నవాళ్ళవద్ద డబ్బులేకుంటే ఒట్టికాళ్ళతోనే వుంటారు. మరి చచ్చిపోయిన బిక్షగానికీకూడ ఉత్తపుణ్యానికే శవపేటిక సప్లయి కావలసిందే కదూ!”

ఇలా నడిచింది సంభాషణ. కొంత సెప్టికి స్కూల్ టాజ్ లేచి సెలవు తీసుకొంటూ తాను వచ్చిన పని మరొకసారి ఏడ్రీయన్ కు జ్ఞప్తికిచేసి వెళ్ళిపోయాడు.

మరుసటిరోజు మధ్యాహ్నానికి ఏడ్రీయన్, అతని కూతుల్లిద్దరూ, తాము కొత్తగా కొన్న ఇంకిగేటు దాటి స్కూల్ టాజ్ ఇంటికి బయలుదేరారు. ఏడ్రీయన్ ప్రొకొరోవ్ ధరించిన రష్యాదేశపు దుస్తుల్నికాని, కులినా, కార్యాలిద్దరూ యూరోపియన్ పద్ధతిలో ముస్తాబైన నైనంకాని నే నిక్కడ వర్ణించడంలేదు, ఆధునిక నవలాకారుల్లాగ. అయితే, ఆ యువతులిద్దరూ ఇలాంటి ప్రత్యేక సమయాల్లో ధరించే పసుపువన్నె హేట్లుని, ఎర్రని స్లిప్పర్లను పేర్కొనడం అసందర్భంకాదనుకొంటాను.

గొట్లీయబ్ స్కూల్ టాజ్ ఇంట్లోని చిన్నగది అతిథులతో నిండిపోయింది. వారిలో ఎక్కువమంది

జర్మన్ కాసువులు, వారి భార్యలూ, వారివద్ద వృత్తి నేర్చుకొనే యువకులూ; విందుకు వచ్చినవారిలో ఒక్క రష్యన్ ఉద్యోగి కూడా వున్నాడు. అతను పోలీస్ కానిస్టేబిల్ యుక్కో. అతనొక మామూలు కానిస్టేబిల్ అయినప్పటికీ ఇంటియజమాని అశణ్ణి సత్కేకంగా ఆదరించాడు. యుక్కోపెగొరెవ్ స్కీ చిత్రించిన పోస్టు మాస్టు లాగా ఇరవై ఐదు ఏళ్ళుగా భయభక్తులతో ఉద్యోగం చేస్తూవున్నాడు. ఆ పురాతన రాజధానీ నగరం 1812 లో, అగ్నికి ఆహుతి అయినప్పుడు అతని వసువుపచ్చని కాపలాబడ్డిబూడిద అయిపోయింది. కాని శత్రుపై న్యాలను దేశంనుంచి తరిమివేసిన తరువాత, దాని స్థానే, తెల్లని డోలిక్ స్థంభాలతో బూడిదగంగువేసిన కొత్త బడ్డితలైంది. యుక్కో దానిముందు మళ్ళీ మునుపటిలా సాయుధుడై పారా ప్రారంభించాడు.

నికిట్స్ గేటుకు చుట్టుపట్ల కాపురముండే చాలా మంది జర్మనులు అతనికి తెలుసు. వాళ్ళలో కొందరు తప్పతాగి ఆదివారాల్లో రాత్రిపూట ఆ బడ్డిలోనే గడప వలసి వచ్చేదికూడ. అతనితో తనకు ఏనాడైనా పనిపడక తప్పదని గ్రహించిన ఏడ్రీయన్, అక్కడికివచ్చిన వెన్వెంటనే అతన్ని పరిచయం చేసుకున్నాడు. టేబిల్ ముందు అందరూ భోజనానికి కూర్చున్నప్పుడు, ఏడ్రీయన్, యుక్కోలు ఎదురుబదురుగా కూర్చున్నారు. స్కూల్ టాచ్

దంపతులు, వాళ్ళ పదిహేనేళ్ళ కూతురు లాట్ చెన్, అతిథులతో కలిసి భోజనంచేస్తూ మధ్యమధ్య అతిథులకు వడ్డిస్తూన్నారు. బీర్ మంచినీళ్ళలా ప్రవహిస్తోంది. యుర్టో నలుగురు తినేంత తిన్నాడు. ఏడ్రెయన్ కూడా అతనికేమీ తీసిపోలేదు. అతిథులంతా జర్మన్ భాషలో మాట్లాడుకొంటున్నారు. రానురాను మాటల సందడి హెచ్చింది. హఠాత్తుగా స్కూల్ టీచ్ “ఒక్కమాట! ఇలా వినండి!” అని బిగ్గరగా అంటూ తాను పూసిన ఒక సీసా బిరడా తీసి “యోగ్యురాలు, నా లూయిసా ఆయురారోగ్యానికి!” అని అన్నాడు. షాంపీన్ బుసబుసమని నురగలు కక్కుతోంది. స్కూల్ టీచ్ లేచి నడిప్రాయంలో వున్న తన అర్థాంగి మొగం ముద్దు పెట్టుకొన్నాడు. అతిథులు యోగ్యురాలయిన లూయిసా ఆయురారోగ్యానికై గ్లాసు లెత్తి ఖాళీ చేశారు. “నా అతిథుల ఆరోగ్యానికి” అంటూ గృహస్తు ఇంకొక సీసా బిరడా తీశాడు. అతిథులు ప్రత్యభివాద సూచికంగా గ్లాసులు నింపి ఖాళీ చేశారు. ఈ ధోరణిలో సీసాలు సీసాలు ఎగిరిపోయాయి. అక్కడ చేరిన ప్రతిఒక్కరి ఆయురారోగ్యానికని, మాస్కో నగరానికని, జర్మనీలోని ఒక డజన్ మామమూల పట్టణాలకని, అన్ని వృత్తులకని, తరువాత ఫలానా పలానా వృత్తికని, వృత్తికారుల ఆరోగ్యానికని, వారికింద శిక్షణ పొందేవారి ఆరోగ్యానికని తాగారు. ఏడ్రెయన్ ఒక్క

టోస్టుకూడ విడిచిపెట్టకుండా బహు శ్రద్ధగా తాగాడు. తుదకు ఉత్సాహం పట్టలేక తనూ ఒక విచిత్రమైన టోస్టు ప్రతిపాదించాడు. అనంతరం ఒక స్థూలకాయుడయిన రొట్టెల వ్యాపారి లేచి తన గ్లాసునెత్తి “మన మెవరి కోసమని పనిచేస్తున్నామో వారికోసం” అని అన్నాడు. ఈ టోస్టూ అంతమంది సంతోషంగా తాగారు. తరువాత అతిథులు ఒకరికొకరు తలవంచి నమస్కరించు కోవడం ప్రారంభించారు. దర్జీ చర్మకారునికి నమస్కరించాడు. చర్మకారుడు దర్జీకి సతినమస్కారం చేశాడు. రొట్టెలతను యిద్దరికీ నమస్కరించాడు అతిథులంతా కలసి రొట్టెలతనికి నమస్కరించారు. ఇలా సాగిపోయింది. ఈ నమస్కార కార్యక్రమ సందర్భంలో యుర్రో ఏడ్రీ యన్ నైపు తిరిగి ఇలా అన్నాడు : “నీవు సాగనంపిన మృతుల ఆయురారోగ్యానికై తాగుదాం!” అందరూ విరగబడి నవ్వారు. ఏడ్రీయన్ మాత్రం ముఖం చిట్లించాడు కోపంతో. కాని ఇదెవ్వరూ గమనించలేదు. గ్లాసులు నింపడం, ఖాళీచేయడం నిరాటంకంగా సాగిపోయింది. అతిథులు టేబిల్ నుంచి లేచేటప్పటికి సాయంత్రం ప్రార్థనలకు చర్చి గంటలు మోగుతున్నాయి.

అతిథులు వారివారి ఇళ్ళకు వెళ్ళిపోయారు. చాలా మంది పూర్తి నిషాలో వున్నారు. రొట్టెలతన్ని, బుక్

బైండరూ పోలీసుకానిస్టేబిలును చెరిబకనైపు చంకల కింద చేయివేసి మెల్లగా అతని బట్టికి నడిపించుకొని పోయారు, తమ బాకీ చెల్లించివేశా మనుకొంటూ.

ఏడ్రీయన్ సగంమత్తుతో, సగంకోపంతో ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు. “నావృత్తి ఇతర వృత్తులంత నారవ మయింది కాక పోయిందా? నేను నురితీసేవానితో సమానమా? నన్నుచూచి నవ్వుడానికి ఈ విదేశీ యుల కేమి కనపడింది! నా గృహప్రవేశ సందర్భంలో నీశ్శంతమందినీ పిల్చి విందుచేయూ అనుకొన్నాము. ఛీ! ఛీ! ఈ కథవల్నా పిలవడం? నేను ఎవరికోసం పని చేస్తున్నానో ఆ క్షైస్తవ ప్రేతాలనే ఆహ్వానిస్తాను.”

“అయ్యో! ఇదేమిటి బాబూ” అని ఏడ్రీయన్ బూట్లు విప్పతూ అంది పనిమనిషి ఆశ్చర్యంతో. “మీరు తెలిసే మాట్లాడుతున్నారా? చెంపలు వేసుకోండి! గృహప్రవేశానికి చచ్చినవాళ్ళను పిలవటమా? ఇంత కంటే ఘోరముందా?”

“దేవుని సాక్షిగా చెప్పుతున్నాను నేను. ఆపని చేసి తీరుతాను” అని ఏడ్రీయన్ అన్నాడు. రేపే ఆ పని చేస్తాను. నాశ్రేయోభిలాషులారా! రేపు రాత్రి నాతో విందారగించి నన్ను ధన్యుణ్ణి చేయండి! ఈ బీదవాని కుండే సర్వస్వం మీదే!” ఈ మాటలని ఏడ్రీయన్

మేను వాల్చాడో లేదో కొన్ని నిమిషాల్లోనే గురకలు పెట్ట నారంభించాడు.

ఏడ్రీయన్ కు మెలుకువ వచ్చేసరికి ఇంకా చీక విచ్చలేదు. ఆ వ్యాపారస్తుని భార్య, త్రియుఖినా రాత్రి మరణించింది ఆమె నొకరొకడువచ్చి ఈవార్త ఏడ్రీయనుకు తెలియజేశాడు. ఏడ్రీయన్ ఓడ్డాకని సదిక్ పక్కలు వాడిచేసిలోపెట్టి, తొందరగా బట్టలు వేసుకొని, ఒక గుర్రబృండి అద్దెకు తీసుకొని రజ్జగుల్యాకు వెళ్ళాడు. పోలీసువాళ్ళను గేటువద్ద కాపలా వుంచారు. వ్యాపారస్తులు, పీనుక్కోసం కాచుకొన్న రాబందుల్లా ఇటూఅటూ పచారు చేస్తూన్నారు.

శవాన్ని బల్లపై పండబెట్టారు. ముఖం పల్లబడి పోయింది; ఐతే గుర్తుపట్టడానికి వీలులేనంత వికృత వికారంకాలేదు. బంధువులు, ఇరుగుపొరుగువారు, నొకర్లు, చుట్టూచేరారు. కిక్కిరిస్తూ తెరిచివున్నాయి. గదిలో కొవ్వొత్తులు వెలుగుతున్నాయి. మతగురువులు విగతజీవుల ఆత్మశాంతికై చేసే ప్రార్థనలు పఠిస్తున్నారు.

ఏడ్రీయన్, చనిపోయిన ముసలిదాని మరిదికొడుకు పరధ్యాసంతో సరే మంచిదన్నాడు. డబ్బు విషయంలో బేరమాడదలచుకోలేదనీ, ఎందులోనూ లోపం చేయడనే సమ్మకంతో అన్ని ఏర్పాట్లు అతనికి వదిలివేస్తున్నాననీ అన్నాడు. ఏడ్రీయన్ తన అలవాటు ప్రకారం

ఒక్క చిల్లిగవ్వకూడ ఎక్కువ పుచ్చుకోనని ప్రమాణం చేసి ముసలిదాని మరణవార్త తెలియజేసిన నాకర్చుపు సాభిప్రాయంగా చూచి, అపరక్రియల కవసరమయిన ఏర్పాట్లు చేయడానికి వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ పగలంతా రజ్ గుల్యా వనికట్ స్కీ గేటు మధ్య గుర్రబృండ్లలో ఎన్ని సార్లు తిరిగాడో లెక్కలేదు. సాయంత్రానికి పని పూర్తి అయింది. బండివాడికి అద్దె ఇచ్చి పంపించివేసి కాలినడకన ఇంటికి బయలుదేరాడు.

అది వెన్నెలరాత్రి. ఏడ్రీయన్ నికెట్ స్కీ గేటు సురక్షితంగా చేరుకొన్నాడు. చర్చిదాటి వెడుతూండే సమయంలో పారాకాస్తున్న యుక్కో 'ఎవరది' అని కేక వేసి, వెంటనే ఏడ్రీయన్ ను గుర్తించి 'మీరా? గుడ్ నైట్' అన్నాడు. అప్పటికి చాలా పొద్దుపోయింది. ఏడ్రీయన్ ఇంటిదగ్గరకు వస్తూన్నాడు. హఠాత్తుగా వీధిలో నుంచి ఎవరో, తన ఇంటి గేటు తీసుకొని లోపలికి వెళ్ళి నట్లు అతనికి తోచింది. ఎవరతను? ఈ అగాధవేళలో నాతో ఎవరికి పని వుంటుంది? రాత్రిళ్ళు, ఎవరైనా కుర్రకుంకలు నామతిమాలిన పిల్లల దగ్గరకు వచ్చిపోతున్నారా ఏమిటి కొంపదీసి? తన స్నేహితుడు యుక్కోను సహాయానికి రమ్మని పిలుద్దామా అని కూడా అనుకొన్నాడు. ఆ క్షణంలో ఇంకొకరు గేటు తీసుకొని లోపలి అడుగు పెట్టబోతూ, హడావుడిగా వస్తున్న

ఏడ్రీయన్‌ను చూచి హాటు పైకెత్తి నమస్కరించాడు. ఏడ్రీయన్ తొందరలో అతని ముఖం పరీక్షగా చూడ లేదు. అతణ్ణి తా నెక్కడనో చూచానని అనుకొన్నాడు. “మీరు నా కోసం వచ్చారా? లోపలికి దయచేయండి” అని ఎగపోసుకొంటూ అన్నాడు.

“మర్యాదపట్టింపులెందుకు. మీరు మొదట నెళ్ళండి. అతిథులకు దారి చూపండి” ఏడ్రీయన్ తానుండే హడావుడిలో మర్యాదలనుగూర్చి ఆలోచించే స్థితిలోలేదు. గేటు గడియ తీసేస్తుంది. మెల్లెక్కి తలవాకిలి సమీపించాడు. అతిథి ననుకనే వస్తున్నాడు. ఇంట్లో చాలా మంది ఇటూ అటూ తిరుగుతూన్నట్లు ఏడ్రీయన్‌కు అనిపించింది. “ఏమిటిదంతా?” అని అనుకొంటూ తలుపు తీసుకొని లోపలకడుగుపెట్టాడు ... కాళ్ళు గడగడ వడకాయి ... గదినిండా ప్రేతలు తిరుగుతున్నాయి. కిటికీగుండా లోపలపడుతున్న నెన్నెలవెలుగులో ప్రేతల పాలిపోయిన ముఖాలు, దిగజారిన నోళ్ళూ, కాంతి హీనమైన అరమోడ్లు కళ్ళూ, ఎత్తయిన ముక్కులూ కనబడుతున్నాయి ... గతంలో తాను ఎవరెవరిని పాతి పెట్టడానికి తోడ్పడ్డాడో వాళ్ళందరిని ఏడ్రీయన్ గుర్తించాడు. అతని గుండెలు గుభేలుమన్నాయి. తనతో ఇంట్లోకి వచ్చినతను కుండపోతగా వర్షం కురుస్తూంటే, పాతిపెట్టిన బ్రిగేడియర్ అని ఏడ్రీయన్ గుర్తించాడు.

ఏడైయన్ లోపలికి రాగానే, గదిలో చేరినవారంతా -
 స్త్రీలూ, పురుషులూ - ఏడైయన్ చుట్టూచేరి నమ
 స్కారం చేసి పలుకరించారు. ఒక పేదవాడు మాత్రం
 నమ్రతతో గదిలో దూరంగా ఒకమూల నిల్చున్నాడు.
 తన చిరిగిన గుడ్డలు చూచుకొని సిగ్గుపడుతున్నవానిలా.
 కొద్ది రోజులక్రితం ఏడైయన్ ఇతని శవాన్ని ఉచితంగా
 పాతిపెట్టవలసివచ్చింది. ఇతనొకడు తప్ప ఇతరులంతా
 మంచి మంచి దుస్తులు వేసుకొన్నారు. స్త్రీలంతా
 రిచ్చిమలమర్చిన టోపీలుధరించారు. అధికారులు యూని
 ఫారాలు ధరించారు. కాని వారి గడ్డలు మాశాయి.
 వర్తకులు ఖరీదైన దుస్తులు వేసుకొన్నారు. అక్కడ
 చేరినవాళ్ళందరి తరపున బిగేడియరు, ఇలా అన్నారు :

“ప్రోఫెసర్ గారూ, మీ ఆహ్వాన మంగీకరించి
 మేమంతా లేచివచ్చాము. పూర్తిగా శిథిలమై, వట్టి
 అస్థిపంజరాలుగా మిగిలిపోయి, నిస్సహాయస్థితిలో వున్న
 వారు మాత్రమే వెనుక నిల్చిపోయారు. కాని వారిలో
 ఒక్కతను మాత్రం మిమ్మల్ని చూచిపోవాలనే ఆదుర్దా
 కొద్ది రాకుండా వుండలేకపోయాడు.....”

ఇలా అంటూవుండగానే, ఒక చిన్న అస్థిపంజరం
 గుంపును ఇటూ అటూ తోసుకొంటూ ఏడైయన్ ను
 సమీపించింది. చర్మ మాంసాలులేని అతని ముఖం
 ఆప్యాయతతో పళ్ళికిలించింది. పచ్చనీ, ఎర్రనీ గుడ్డ

జేలికలూ, పట్టుచొక్కా, ఎదురుబొంగుకు తగిలించి నట్లుగా, ఆ ఎముకలగూడుకు అతుక్కొని వున్నాయి. దాని ముంగాలి ఎముకలు, ఎత్తైన గుర్రపురౌతు బూట్లతో సశషమని శబ్దంచేస్తున్నాయి రోల్లో రోకలిబండలా.

“ప్రాఫారోవ్ ! నన్ను గుర్తించలేదూ ! గాడ్ దళంలో రిటైర్డ్ సార్జెంట్ పై తొర్ పెచ్ కురిల్కిన్ ని. జ్ఞప్తికి లేదూ ? నీ మొట్టమొదటి శవపేటికను అమ్మింది నాకే 1799 లో (అది ఓక్ కర్రతో చేసిందన్నావు కాని డీల్ కర్రతో చేసిందిలే),” ఇలా అంటూ ఆ అస్థి పంజరం ఏడ్రీయన్ ను కవుగలించుకోవడానికి తన చేతి ఎముక తెత్తింది. భయవిహ్వముడైన ఏడ్రీయన్, తన బల మంతా కూడదీసుకొని గట్టగా అరుస్తూ అతన్ని వెనక్కు తోశాడు. పైటోర్ పెట్రోవిచ్ తూలి, కీళ్ళు వదలి విడిపోయిన ఎముకలపైకి కిందపడ్డాడు. ప్రేతాలు ఆఁ ఆఁ అన్నాయి కోపోద్రేకంతో. పళ్లు కొరుకుతూ, తిడుతూ, నిన్నేం చేస్తామో చూడమని బెదిరిస్తూ, తమ సహచరుని గౌరవం నిలబెట్టడానికై, ఏడ్రీయన్ పైకి లేచాయి. చెవులు తూట్లుపడుతున్న వాటి అరుపులకు, ధాటికి గుండెచెవిరి ఏడ్రీయన్ కు తెలివితప్పి సార్జెంట్ ఎముకలపైన దభాలుమని పడిపోయాడు.

ఏడ్రీయన్ మంచంపైన సూర్యకిరణాలు పడుతో న్నాయి. ఏడ్రీయన్ కళ్ళు తెరచి చూచేటప్పటికి పని

మనిషి సామెవార్ లో నిప్పులు రాజుకోడానికి వూదు తోంది. రాత్రి జరిగిన సంఘటనలు ఏడ్రైయన్ కు గుర్తు కొచ్చి గుండెజలదరించింది. ట్రియుఖనా, బ్రిగేడియర్, సాబ్జెంట్ కురిల్కిన్ అతని హృదయాంత రాశంలో తారాడుతున్నారు. రాత్రి జరిగిన సంఘటనల పరిణామం పనిమనిషి నే చెప్పనిమ్మని ఏడ్రైయన్ మానంగా వున్నాడు.

“ఎంతసేపు నిద్రపోయారు బాబూ!” అని అక్సిన్యా ఏడ్రైయన్ కు ఉదయం చొక్కా అందిస్తూ అన్నది. “పక్కింటి దర్జీ ఆయన మిమ్మల్ని చూడ్డానికి వచ్చారు. నేడు పోలీస్ ఇన్ స్పెక్టరు నామదినమని చెప్పడానికి పోలీస్ కానిస్టేబిల్ గారు వచ్చారు. కాని మీరు గాఢనిద్రలో వున్నందువల్ల మేము మిమ్మల్ని లేపలేదు.”

“చనిపోయినట్టి ట్రియుఖనా ఇంటనుంచి ఎవరై నా నాకోసం వచ్చారా?”

“ట్రియుఖనా? ఎందుకు? ఆమె పోయిందా?”

“వట్టి మతిలేనిమనిషివి నీవు. ఆమె అపర క్రియలకు అన్నీ సిద్ధంచేయడానికి నిన్ననీవే నాకు తోడ్పడలేదు?”

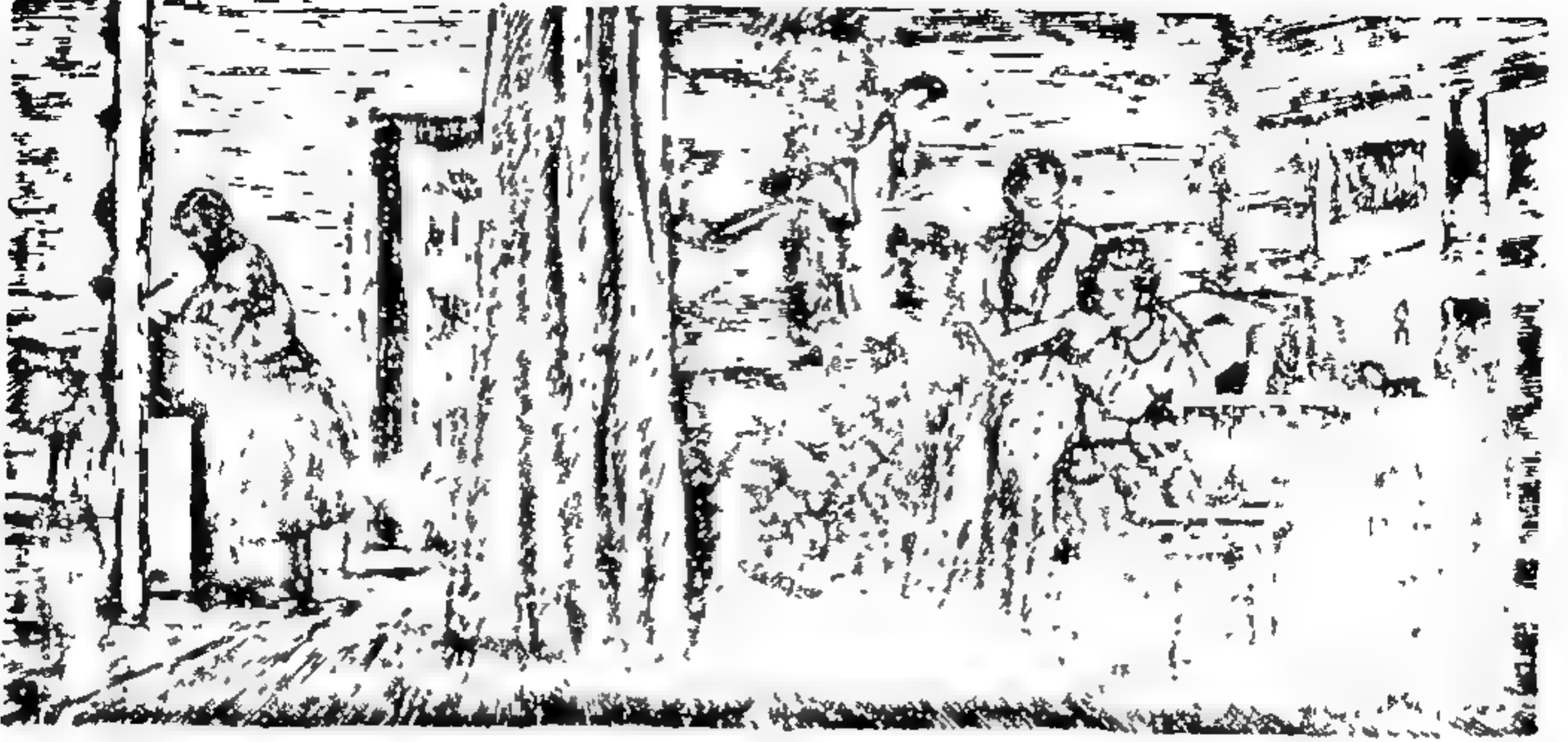
“అయ్యో, బాబూ! మీకేమైన మతిపోయిందా ఏమిటి? లేక నిన్న పగలంతా కూర్చొని తాగిన మత్తు వదలేదా? నిన్న ఎవరి అంత్యక్రియలూ జరగలేదు.

నిన్న మీరు ఆ జర్మన్ వాళ్ళింట్లో జరిగిన విందుకెళ్ళి పూర్తి నిషాతో వచ్చారు. వచ్చీరావడంతో మంచం పైన పడి తెలివిలేకుండా నిద్రపోయారు. చర్చిగంటలు మోగడం ఇప్పుడే ఆగిపోయింది.”

“అట్లనా?” అన్నాడు ఏడ్రెయన్ గుండె తేలికై.

“మ రేమిటి?” అంది పని మనిషి.

“అయితే వెళ్ళి టీ కాచి, పిల్లల్ని పిలు.”

అత నొక మున్సిపల్ కౌన్సి
లర్, ఒక మజిలీకి నిరంకు
శాధికారి.

ప్రిన్స్ వ్యాజమ్స్కీ (11)

మజిలీ అధికారిని బండబూతులు తిట్టనివా డెవడు?
అతనితో కొట్లాటకు వేసుకోని వా డెవడు? ఆగ్రహ
వేశంతో, 'ఆ కంప్లైయింటు పుస్తకం ఇలాతే' అని ఈ
మజిలీ అధికారి లక్ష్యంలేని మనిషి, మర్యాదలేకుండా
తన ఇష్టానుసారం ప్రవర్తించాడనీ, టైముకు సరిగా పని
చేయడని ఎందుకూ కొరగాని మాటలు గోకని వా డెవ
డంటా! మజిలీ అధికారులు నరరూప రాక్షసులనీ,
బర్తరఫ్ అయిన ఆ ఫలానా అధికారులకన్న నికృష్టులనీ,
ముదోం బందిపోటు దొంగల కేమీ తీసిపోడనీ, అవనీ,
ఇవనీ ప్రతిష్ఠామా శాపించేవాడే. మనం కొంచెం

న్యాయాన్యాయ మాలోచిస్తాం. అతడి స్థానంలో మన మున్నట్లనుకొని చూస్తే, కొంత దయాదాక్షిణ్యం వహించక తప్పదు.

ఇంతకూ మజిలీ అధికారం లే ఏమిటి? అట్టడుగున వున్న చిన్న వుద్యోగుల్లో ఇంత యమయాతనలకు గురి అయ్యేవా డింకొక డులేడు. అధికార హోదాతప్ప ఇతణ్ణి దెబ్బలనుంచి రక్షించేది మరొకటిలేదు. అదికూడ ఒకొక్కప్పుడు ఇతణ్ణి రక్షించలేకపోతున్నది. (కాదని గుండెపైన చేయి వేసుకొని చెప్పమని పాఠకులను అడుగుతున్నాను.) ప్రిన్స్ వాజెమ్స్కీ వేళాకోళంగా పేర్కొంటున్న ఈ నిరంకుశాధికారి స్థాన మెంత కష్ట నిష్ఠూరంతో కూడుకొన్నది? కఠినశిక్ష అనుభవించే ఖైదీకై నా యింత ప్రయాసవుందా? రాత్రిం బగళ్లు పనే. క్షణంకూడ తీరిక నేదిలేదు. దీర్ఘ ప్రయాణంవల్ల కలిగే విసుగూ, చికాకు తెచ్చి ప్రయాణీకులు మజిలీ అధికారులపై గుమ్మరించి పోతారు. రోడ్లు అధ్వాన్నంగా వున్నాయి. వాతావరణం దుస్సహంగావుంది.

బండిమనిషి వట్టి పెంకె. గుర్రాలు తిండికి తిమ్మరాజులు, పనికి పోతరాజులు - ఇదంతా మజిలీ అధికారి తప్పే. అతడు తిట్లుతినక తప్పదు. అతని పూరికొంపలోనికి వచ్చే ప్రతి ప్రయాణీకుడూ అతణ్ణొక పగవానిగా చూస్తాడు. పిలువనిపేరంటంగా వచ్చిన యీ అతిథిని

తగ్గరగా సాగనంపగలిగితే మజిలీ అధికారి అదృష్టవంతుడే. కాని సమయానికి సరిగా గుర్రాలుండొద్దూ? గుర్రాలు లేక కొంచె మాలస్యమయిందా ఇక బండబూతులూ, బెదిరింపులూ రాళ్ళవర్షంలా అతనిపైన కురిసినట్టే.

జోరుమని వర్షంవస్తుంటే, బురదలో అతనిని తడిసి ముద్దయి, ఇంటికిపరుగెత్తకతప్పదు. హోరుమని తుపాను వస్తుంటే జనవరినెల మంచులో బయట తలవాకిలి చుంచుకింద వచ్చి నిల్చుంటాడు. ఇంటిలోపల అగ్గిలా మండుతూన్న ప్రయాణీకుని అరుపులూ, అదలింపులూ ఏదీలేక ఉన్న పైనికోద్యోగైన ఒక జనరల్ వస్తాడు. మజిలీ అధికారి గడగడ వణకుతూ, మిగిలివున్న రెండు ట్రోయకాలు అతని కిచ్చివేస్తాడు. ఇందులో ఒకటి తపాలబండికని తీసివుంచికూడ. దీనికి కృతజ్ఞతగా ఒక్క మంచి మాటా పలుకైనా లేకుండా, జనరల్ వెళ్ళి పోతాడు. అయిదు నిమిషాల తరువాత మువ్వలచప్పుడు వినపడుతుంది. ఒక ప్రభుత్వ వార్తాహారుడు కొత్త గుర్రాలిచ్చి పంపమనే ఆజ్ఞాసత్రం బల్లపై విసిరేస్తాడు. ఇవన్నీ ఆలోచించుకొంటే, మనకు ఆగ్రహానికిమారు అయ్యోపాప మనిపిస్తుంది. ఈ విషయమై రెండు మాటలు చెప్పి ముగిస్తాను.

గడచిన ఇరవై ఏండ్లలోనూ నేను రష్యా అంతటా ప్రయాణం చేశాను. మజిలీలుండే రాజమార్గాలన్నీ

నాకు తెలుసు. మజిలీ గుర్రబృంద్లాతోలేవా ల్లేందరో నాకు తెలుసు. నే నెరుగని మజిలీ అధికారంటూ లేదు. ప్రతివాడితోనా కేదో ఒక పనిపడింది. ప్రయాణాల్లో నాకు కలిగిన అనుభవాలను, నేను చూచిన విశేషాలను అనతి కాలంలో పుస్తక రూపంలో ప్రచురించాలని పున్నాను. మజిలీ అధికారాలనుగూర్చి ప్రజల్లో లేనిపోని అపోహలు కల్పించారని మాత్రం ప్రస్తుతానికి చెప్పదలచాను. అందరూ వూరికే బిట్టిపోసే ఈ మజిలీ అధికారులు సాధారణంగా యోగ్యులు. అందరిలో మంచిగా వుండాలనే వాళ్ళు. కలియగలుపు మనుష్యులు. తమ హక్కులను గూర్చి గోరంతలు కొండంతలుచేసే స్వభావంగాని, డబ్బు లాగుదామనే బుద్ధికానివాళ్ళకు లేదు. వారిలో మాట్లాడితే మనకెన్నో వింతలూ, విశేషాలూ తెలుస్తాయి. ఇది గ్రహించకపోవడం ప్రయాణీకులు చేస్తున్న పెద్ద తప్పు. నామట్టుకు నాకు రాచకార్యాలపై ప్రయాణం చేస్తున్న ఉద్యోగి దద్దమ్మల ఉపన్యాసాలకన్న, ఈ మజిలీ అధికారుల కబుర్లు వినడం నాకు సరదా.

ఈ మజిలీ అధికారివర్గంలో నాకు స్నేహితులున్నారని పాఠకు లిదివరకే ఊహించివుంటారు. వాస్తవంలో వాళ్ళలో ఒకతణ్ని గూర్చి నే నెన్నటికీ మరువను—అతని స్మృతి అంత అమూల్యమయింది. పరిస్థితులు మమ్మల్నిద్దరినీ ఒక్కచోటికి తెచ్చాయి...

పాఠకు లవధరిస్తే అతని కథే నే నిప్పుడు చెప్పదలచుకొన్నాను.

1816 మేలో నేను 'అ' పరగణాలో ప్రయాణం చేస్తున్నా. ఆ ప్రయాణ మార్గమిప్పుడు లేదు. అప్పుడు నేనొక చిన్న అధికారిని. రెండు గుర్రాల బగ్గీలో ప్రయాణం చేసేవాణ్ణి. రెండు గుర్రాలకెక్కువ భరించే శక్తి నాకు లేదు. ఇందువల్ల మజిలీ అధికారులు నన్ను చుక్కనగా చూచేవాళ్ళు. అందువల్ల న్యాయరీత్యా నా కధికారముందనుకొన్న వాటిని దెబ్బలాడి తీసుకొనే వాణ్ణి. యువకుణ్ణి, అందులో ఆవేశ మెక్కువ. కాబట్టి నా కోసం సిద్ధంగా వుంచిన గుర్రాలను ఏ పెద్ద అధికారో వచ్చేసరికి అతనికేచ్చి సాగనంపే మజిలీ అధికారి పిరికితనం, నీచ స్వభావం చూస్తే నాకు ఒళ్ళు మంజేది. గవర్నరు విందుల్లో, తెలివిగల వడ్డించే వేధవలు నన్ను చూచీ చూడకుండా దాటవేసి పోయ్యేవాళ్ళు. వాళ్ళ ఈ అలక్ష్యానికి అలనాలు పడడానికి నాకు చాలాకాలం పట్టింది. అప్పుడు నా మనస్సుకు కష్టమనిపించినా, వాళ్లు చేసిన తప్పేమీలేదని ఇప్పుడు తెలుస్తోంది. వాడి వాడి హోదానుబట్టి పెద్ద చిన్న నిర్ణయించాలనే సర్వజన సమ్మతమైన సూత్రానికి మారుగా వాడి వాడి బుద్ధినిబట్టి ఈ తారతమ్యాలు చూపాలనే సూత్రం ప్రవేశపెడితే మన గతేమవుతుంది? ఎన్ని కగడలు

రాధాంతాలు బయలుదేరవు ! ఇంట్లో నౌకర్లు ఎవరికి ముందు వడ్డించాలి. సరే అది అలావుంచి, ప్రస్తుతానికి వస్తాము.

ఆ రోజు ఉక్కగా ఉంది. ఆ మజలీ ఇంకా రెండు మైళ్ళుందనగా, సన్నగా చినుకులు ప్రారంభమయి, నిమిషంలో కుండలతో గుమ్మరించిస్తూ వర్షం వచ్చింది. తడిసి ముద్దయి పోయాను. నేను మజలీ చేరుకొన్న వెంటనే మొట్టమొదట చేసినపని బట్టలు మార్చుకోవడం. రెండవది టీ తీసుకొని రమ్మనడం. మజలీ అధికారి “ఏయ్ ! దున్యా ! శమూవార్ సిద్ధంచేసి వెళ్ళి యింత మీగడ తీసుకొని రా !” అని అరచాడు. అరగోడ అవ తలనుండి పథ్నాలుగేళ్ళ అమ్మాయి గదిలోనికి వచ్చి గబగబ తలవాకిలి వద్దకు వెళ్ళింది. ఆ పిల్ల అందం చూచి నేను చకితుణ్ణయాను.

“ఆ అమ్మాయి నీ కూతురా ?” అని మజలీ అధికారి నడిగాను.

“ఔను” అని అతను కొంచెం సగర్వంగా చెప్పాడు. “చాలా తెలివైన పిల్ల లెండి ! చాలా చురుకైంది కూడాను ! అంతా వాళ్ళమ్మ పోలికే” ఇలా అని అతను వెంటనే నా ఉత్తర్వు నకలు రాసుకోవడం ప్రారంభించాడు. నేను గది ఒకసారి కలయ చూచాను. పూరిపాకఅయినా చాలా శుభ్రంగాఉంది, గోడల

వెన తెగిలించిన పటాలు చూస్తూ కూర్చొన్నాను. ఈ కు లోనె చెడిపోయిన కుమారునికథ తెల్పే ప్రతి టోపీ గౌనూ ధరించిన వోలెస్తున్నాడు. తండ్రి నుంచి ఆశీస్సులూ, డబ్బూ... దీ స్వీకరిస్తున్న యువకునిలో స్వరగా వెళ్ళిపోవాలనే ఆత్రుత కనపడుతోంది. ఇంకొక చిత్రంలో అతడు ఎలా దుర్వ్యసనాలకు లోనై చెడి పోతున్నాడో చూపించారు. కపటస్నేహితులు సిగ్గు విడిచిన స్త్రీలతో కలిసి మిదారగిస్తున్నట్లు చిత్రించారు. తరువాత చిత్రంలో యావనమూ, డబ్బూ కోల్పోయి అతడు చింపిరిబట్టలతో పండులుకాస్తూ, వాటికి పెట్టే తిండి తింటూన్నట్లు చూపించారు. అతని ముఖంలో విషాదమూ, పశ్చాత్తాపమూ తాండవిస్తున్నాయి. కడ పటి చిత్రంలో కొడుకు మళ్ళీ తండ్రిదగ్గరకు వచ్చిన దృశ్యముంది. వృద్ధుడదే టోపీ, గౌనూ తొడుక్కొని కుమారుని కెదురేగి కాగిలించుకోవడానికి బయటికి వస్తున్నాడు. యువకుడు తండ్రి పాదాలపై పడు తున్నాడు. వెనుక దూరంగా వంటవాడు పండుగ వంటకై బలిసిన కోడెదూడను కోస్తున్నట్లు, ఇంకొక పెద్ద కొడుకు ఏమిటీ హడావుడి అని నౌకర్లను అడుగుతున్నట్లు చిత్రించారు. ప్రతి చిత్రం క్రింద జర్మన్ భాషలో తదనుగుణమైన పద్యం వుంది. అవన్నీ చదివాను. ఈ

చిత్రాలూ, పూలమొక్కలున్న తొట్లూ, రంగుతేర
వున్న పందిరిమంచం, గదిలోవున్న యితర ~~సామాన~~
ఇదంతా యిప్పటికీ నాళ్ళ
గ్యంతో, సంతోషంతో
పోడుగాటి పచ్చని కోటతో, - ~~కాటుపైన~~ రంగుమాసిన
రిబ్బనులతో వేలాడుతోన్న మూడు పతాకాలతో,
ఆ ఇంటి యజమాని నా ఎదుట వున్నట్టే వుంది నాకు.
సుమారు యాభై ఏళ్ళ మనిషి అతను.

నేను బండి మనిషికి డబ్బిచ్చి పంపించివేశానో
లేదో, దున్యా శమొవార్ తీసుకొని వచ్చింది. తన
సౌందర్యం నన్నెంత ముగ్ధుణ్ణి చేసిందో ఆలే నెరజాణ
గ్రహించినట్లుంది. నీలాలవంటి తన పెద్ద కళ్ళను కిందికి
దించి ఆపిల్లతో బాతాఖానీ ప్రారంభించాను. ఏమాత్రం
సిగ్గు, తొట్రుపాటు లేకుండా, లోకజ్ఞానమున్న దానిలా
మాట్లాడుతోంది. ఒక గ్లాసులో కింఛపోసి తాగమని
పిల్ల తండ్రి కందించాను. దున్యాకు ఒక కప్పు టీ ఇచ్చి,
ముగ్గురం చిరకాలంగా పరిచయ మున్నవారిలా
మాటామంతి ప్రారంభించాము.

ప్రయాణానికి గుర్రాలు సిద్ధంగావున్నాయి. కానీ
మజిలీ అధికారిని, అతని కూతుర్ని విడిచిపోవడానికి
మనస్సు రావడం లేదు. తుదకెట్లో వాళ్ళతో సెలవు
తీసుకొని లేచాను. తండ్రి నన్ను సుఖంగా పోయిరమ్మని

వీడ్కోలిచ్చాడు. కూతురు నన్ను సాగనంపడానికి బండి వరకు వచ్చింది. నేను ముంగిట్లో ఆగి, ముద్దు పెట్టుకొందునా అని అడిగాను. దున్యా ఒప్పుకొంది.....

“ఈ వినోదక్రీడ చవిచూడ మొదలిడిననాటినుండి నేను వెనుదిరిగి చూచుకొంటే, ఎన్నో ముద్దులు నా స్మృతి పథంలో మెదలుతున్నాయి; కాని వాటిలో ఏది కూడ ఆనాడు దున్యా ఇచ్చిన ముద్దులా గుండెను చక్కలిగింత పెడుతూ నాలో శాశ్వతంగా నిల్చిపోలేదు.

చాల ఏళ్ళ తరువాత మళ్ళీ అదే మార్గంలో అదే గ్రామాలగుండా నేను ప్రయాణం చేయవలసి వచ్చింది. మజిలీ అధికారి కూతురు జ్ఞప్తికి వచ్చింది. మళ్ళీ ఆ అమ్మాయిని చూస్తానుగదా అని సంతోషించాను. నాకు మరుక్షణంలోనే, ఆ మజిలీ అధికారిని పనినుండి తొలగించారేమో? లేక దున్యాకు పెళ్ళయి మొగుడింటికి వెళ్ళిపోయిందేమో అనే ఆలోచనలు తట్టాయి. ఇద్దరిలో ఎవరో ఒకరు చనిపోయి వుండవచ్చు గదా అనే తలపు మెరపులో సోకిపోయింది. ఏదో దుర్వార్త వినబోతున్నాననే ఆందోళనతో మజిలీని సమీపించాను.

పోస్టుమాస్టరు ఇంటిముందు నా బగ్గీ నిల్చింది. ఇంట్లోకి వెళ్ళాను. దుర్వ్యసనాలతో డబ్బుతగలేసిన కొడుకు కథ చిత్రించే పటాలు వెంటనే గుర్తించాను.

కాని కిటికీలో పూలమొక్కలున్న తొట్లలేవు. గదిలో వున్న స్రతి వస్తువులోను, శైలిల్యం, ఉపేక్షాభావం మనల్ని కొట్టవచ్చినట్టు మజిలీ అధికారి గొర్రెతోలు కోటు కప్పుకొని నిద్రపోతున్నాడు. నా రాకవల్ల మెలకువ వచ్చి లేచి కూర్చున్నాడు. అతను మునుపు నేనుచూచిన సాంసక్ నైరినే. కాని ఎంత ముసలివాడయ్యాడని! నా ఉత్తర్వు నకలు రాసుకొంటున్నాడు. అతని నెంట్లు కలు నెరిసాయి. చెక్కిళ్లు గుంతలుపడి ముడుతలువడ్డాయి. భుజాలు కుంచిండుకొని పోయాయి. మంచి దృఢకాయుడుగా వున్న మనిషికూడా నాలుగేండ్లలో శతవృద్ధులా అయిపోవడం చూచి నా కాశ్చర్యమయింది.

“నన్ను గుర్తించలేదు? మనం పాత స్నేహితులం” అని అన్నాను.

“ఉండవచ్చు. ఈ దారీ చాలా రద్దీగా వుంటుంది. ఎంతోమంది ప్రయాణీకులు వస్తూ పోతూ వుంటారు” అన్నాడతను నిరాసక్తితో.

“మీ దున్యా ఎలా ఉంది?” అని అడిగాను.

ముసలివాడు ముఖం చిట్లించి “దేవునికే తెలుసు” అన్నాడు.

“అయితే ఆమెకు పెళ్ళయిందన్న మాట!” అన్నాను. అతను నా ప్రశ్న విననట్లు నటిస్తూ నా వుత్తర్వును పైకి చదువుతూ నకలు రాసుకోవడంలో

నిమగ్నుడయ్యాడు. నే నిక ప్రశ్నించడం మానివేసి శమోవాక్ సిద్ధం చేయించుకున్నాను.

నా కుతూహలం పురి విప్పి నన్ను ఒత్తిడిచేస్తోంది. ఒక గ్లాసు మద్యం నా మిత్రుని నోటి తాళం తీయకుండా పోతుందా అనే ఆశతో కూర్చోనివున్నా.

నేను పొరపడలా. మజలీ అధికారి గ్లాసందు కొన్నాడు వద్దనకుండా. సారా నిషా అతని విచారాన్ని పటాపంచలు చేసింది. రెండో గ్లాసుతో నే నెవరైందీ జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొని (లేక జ్ఞప్తికి వచ్చినట్లు నటస్తూ) హుషారుగా మాట్లాడడం ప్రారంభించాడు. అప్పు డతని నోటినుంచి చిన్న కథ నా గుండెను నీరు చేసింది.

“అయితే మీకు మా దున్యా తెలుసన్నమాట?” అని మజలీ అధికారి ప్రారంభించాడు. “మా దున్యాను ఎరుగనివా రెవరండీ! అయ్యో దున్యా! దున్యా! ఎలాంటి పిల్లయ్యా దున్యా అంటే. ఇక్కడికి వచ్చిన ప్రతివాడూ దాన్ని మెచ్చుకొనేవారండీ. ఒక్కరూ దాన్ని పల్లెత్తు మాటఅన్న పాపానపోలేదు. ఆడవాళ్ళు దానికి చేతిగుడ్డో, కమ్మలో ఏదో ఒకటి బహుమానం ఇచ్చి పోతూవుండేవాళ్ళు. ఇక ఈ మజలీకి వచ్చే పెద్ద మనుషులు భోజనానికనో, టీ కనో ఏదో కారణం పెట్టుకొని కొంతసేపు ఆగేవారు. నిజంగా వాళ్ళు ఎందు కాగే వారో తెలుసా? మా దున్యాను మరికొంతసేపు

చూడాలని ! వచ్చిన పెద్దమనిషి ఎంత కోపంతోనైనా వుండనీ. దున్యాను చూచిన తక్షణం నాతో ఎంతో ఆప్యాయంగా మాట్లాడేవాడు. మీరు నమ్మరు కాని, ప్రభుత్వాధికారులు దున్యాతో మాటలకు పెట్టుకుంటే అర్థగంటసేపు అల్లానే మాట్లాడుతూ కూర్చునేవారు. నా ఇల్లంతా దానిపైన ఆధారపడి వుండేది. ఇల్లు వూడ్చడం, వండటం, ఇదీ అదీ ఏమిటి ప్రతి సనీ అదే చేసేది. ఒక్కక్షణం అది కళ్ళకు కనిపించకపోతే, ఈ ముసలి ముండాకొడుక్కు దిక్కుతోచేదా ? దాన్ని చూస్తూ వుంటేచాలు నాకు కడుపు నిండినట్లుండేది. దానిపైన ప్రేమలేదా ? దాని కిక్కడ హాయిగావుండ లేదా ? దేవుడికి మొక్కితే రాత తప్పతుందా ? జరుగ వలసింది జరిగి తీరుతుంది" అంటూ తనకు మూడిన ముప్పు ఇలా వివరించాడు.

మూడేళ్లక్రితం చలికాలంలో ఒకరోజు సాయంత్రం మజిలీ అధికారి లెడ్జరులో చూళ్ళు వేసుకొంటూ కూర్చున్నాడు. అతని కూతురు అరగోడ వెనక కూర్చుని గొను కుట్టుకొంటూవుంది. ఒక గుర్రబృందావచ్చి ఇంటిముందాగింది. ఉన్నిటోపీ, ఒక మిలిటరీ గ్రేట్-కోటూ, లావుపాటి మస్లర్ ధరించిన ప్రయాణీకు డొకడు గదిలోకివచ్చి గుర్రాలు సిద్ధం చేయించమని ఆజ్ఞాపించాడు. మజిలీలో ఒక్క గుర్రంకూడ లేకుండా అన్నీ వెళ్ళి

పోయ్యాయి. ఈ మాట విన్నాడో లేదో ప్రయాణీకుడు బొబ్బరిస్తూ కొరడా ఎత్తాడు. కాని ఇలాంటి దృశ్యాల కలవాటుపడిన దున్యా గదిలోకి పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చి “తింటానికేమీ వద్దూ మీకు?” అని లాలనగా మృధు మధుర స్వరంతో అతణ్ణి పలుకరించింది. అలాంటి సమయాల్లో దున్యా ప్రత్యక్షమయితే ఏం జరిగేదో అదే జరిగింది. ఆగంతకుని కోపం పూర్తిగా చల్లారింది. గుర్రాలకోసం కాచుకుని కూర్చోవడాని కంగీకరించి వంట కానిమ్మన్నాడు, తడిచినటోపీ, మెడకు చుట్టకొన్న మస్లర్, గ్రేట్-కోటూ తీసివేశాడు. చూస్తే, అతనొక నూనూగు మీసాల బక్కపలుచని యువకుడు. హుస్సార్ దళంలోని ఆఫీసరు. కొన్ని నిమిషాల్లోనే, మజిలీ అధికారి ఇంటివాడిలా, అతను దున్యాతోనూ, దున్యా తండ్రితోనూ కులాసాగా కబుర్లు చెప్పకొంటూ కూర్చున్నాడు. భోజనం లయ్యాయి. ఇంతలో గుర్రాలూ తిరిగి వచ్చాయి. వాటికి గడ్డిగాదం వేయకుండానే వచ్చిన వాటిని వచ్చినట్టే ప్రయాణీకుణ్ణి బండికి కట్టమని ఆజ్ఞాపించి ప్రయాణానికంతా సిద్ధం చేశాడు. కాని అతను లోపలికి వచ్చి చూచేసరికి యువకుడు బల్లపైన వెల్లికిలా మగతగా పండుకొని వున్నాడు. అతనికి తల తిరుగుతోందట. లేస్తే కిందపడి పోతాడట. ఇక ప్రయాణం మెల్ల చ్చేస్తాడు. గత్యంతరం

లేదు. మజిలీ అధికారి తన మంచం అతనికిచ్చాడు. రేపటికూడా అతనికి తెరపి చిక్కకపోతే, డాక్టరుకోసం 'సి' గ్రామానికి చెప్పి పంపాలని నిర్ణయించారు.

మరుసటిరోజు ఆ మిలిటరీ ఆఫీసరు స్థితి మరింత అధ్వాన్నమయింది. అతని నొకరును వైద్యునికోసం పక్క పట్టణానికి పంపించారు. దున్యా చేతిగుడ్డను ఏదో మందులో తడిపి అతని తలకు పట్టేసి, కుట్టుపని ముందర వేసుకొని అతని ప్రక్కనే కూర్చోంది. మజిలీ అధికారి ఎదుటవుంటే రోగి ఒక పే మూల్గాడం. ఒక్కమాటగూడ మాట్లాడే స్థితిలోలేడు. (కాని ఎలాగో రెండు కప్పుల కాఫీ తాగి భోజనం సిద్ధంచేయమని మూల్గాడనుకోండి!) దున్యా అతని మంచం విడిచిపోవడంలేదు. ఎప్పుడూ దప్పి దప్పి అని మూల్గేవాడు. అలా అన్నప్పుడల్లా దున్యా తను తయారుచేసిన తెమునేడు గిన్నెలోపోసి అతని నోటి కందించేది. రోగి దాంతో పెదవులు తడుచుకొని గిన్నె మళ్ళీ దున్యా కందించేటప్పుడు ఆమె చేతులు తన అరచేతిలో తీసుకొని ఒత్తేవాడు. కృతజ్ఞతా సూచకంగా భోజనం వేళకు వైద్యుడు వచ్చాడు, నాడి చూచి యువకునితో జర్మన్ భాషలో ఏదో మాట్లాడి తరువాత రష్యన్ భాషలో రోగికి సంపూర్ణమైన విశ్రాంతి అవసరమనీ, రెండు రోజుల్లో ఆతను ప్రయాణం చేయడానికి అభ్యంతరముండదనీ అన్నాడు. రోగి వైద్యునికి

25 రూబుళ్ళు ఫీజు ఇచ్చేసి భోజనానికి నిల్పాడు. తరువాత యిద్దరూ తృప్తిగాతిని, ఒక నీసా ఖాళీచేసి, ఒకరితో నొకరు కులాసాగా కబుర్లు చెప్పకొంటూ కూర్చున్నారు.

మరుసటిరోజుకే యువకుడు పూర్తిగా తేరు కున్నాడు. అతను నవ్వుతూ, బేలుతూ తనతోనూ, దున్యాతోనూ పరియాచకాలాడుతూ వచ్చేపొయ్యే ప్రయాణీకులతో కబుర్లు చెప్పకొంటూ, లెజ్జెరుబుళ్ళు లో అంచెలు నమోదుచేస్తూ వుండడం చూచి, మజిలీ అధికారికి అతనిపై మక్కువ కలిగింది. మూడవరోజు ఉదయం అతను బయలుదేరే సమయం వచ్చేసరికి మజిలీ అధికారి కతనితో సెలవు తీసుకోవడమే కష్టమని పించింది. ఆరోజు ఆదివారం. దున్యా చర్చికి పోవడానికి సిద్ధమయింది. యువకునిబండ్లి వచ్చి బయట నిలబడింది. మూడురోజులు భోజనం పెట్టినందుగ్గాను ప్రయాణీకుడు మజిలీ అధికారికి ఉదారంగా డబ్బిచ్చి, దున్యాతోకూడ వెళ్ళివస్తానని చెప్పి, తన బండ్లితోవస్తే ఊరవతలవున్న చర్చివద్ద దిగబెడతా నన్నాడు. ఏమి చెప్పాలో దిక్కు తోచని దానిలా దున్యా నిలబడివుంటే తండ్రి అన్నాడు.

“ఏంభయం, నాకు దొరగారు తోడేలా ఏమి ? నిన్ను కరవకులే. నిన్ను చర్చివద్ద దిగబెట్టనివ్వు”. దున్యా బండెక్కి యువకుని పక్కన కూర్చొన్నది. నొకరూ

బండెక్కాడు. బండివాడు ఈలవేయడంతో గుర్రాలు దాడుతీశాయి.

తన కూతుర్ని ఆ మిలిటరీ ఆఫీసరు వెంటపోడానికి తానెలా అనుమతించాడో, తన కళ్ళకేమి కప్పుకొందో, తన్నే దయ్యం పట్టుకొందో పాపమా నిర్భాగ్యునికి నేటికీ అర్థంకాలేదు... అర్థగంటయిన తరువాత గుండెలో గుబులు గుబులుగా వుంది. ఏదో గుండె నములుతూ వున్నట్లుగావుంది. మనసు పరిపరివిధాల పోజొచ్చింది. ఆందోళన ఆపుకోలేక కూతురుకోసం చర్చికి బయలుదేరాడు. చర్చి దగ్గరకు వెళ్ళగానే జనం ప్రార్థన ముగించుకొని బయటికి వస్తున్నారు. దున్యా చర్చి ముంగిటకాని, పెరటిలోకాని కనిపించలేదు. చర్చి లోపలికి వెళ్ళి చూచాడు. మతగురువు వేదిక వద్దలేదు. సెక్స్టన్ దీపా లాస్తున్నాడు. ఒకమూల ఇద్దరు ముసలవ్వలు మోకరిల్లి ప్రార్థన చేస్తూవున్నారు. దున్యా మాత్రం లేదు. వ్యధతో కుంగిపోతున్న తండ్రి మా దున్యా ప్రార్థనకు వచ్చి వుండిందా అని సెక్స్టన్ ను అడుగలేక, అడుగలేక అడిగాడు. లేదని అతను జవాబివ్వటంతో మజిలీ అధికారి పై ప్రాణాలు పైనే పోయాయి. ఎలాగో ఇంటికివచ్చి పడ్డాడు. ఇప్పుడిక అతనికొకే ఆశవుంది. దున్యా చిన్నతనంవల్ల, తన అమ్మమ్మ వుండే పక్క మజిలీకేమైనా పోయిందో ఏమో!

తను పంపించిన గుర్రాలకోసం క్షణమొక యుగంగా ఎదురు తెన్నులు చూస్తూకూర్చున్నాడు. సగలంతా గడచిపోయింది. తుదకురాత్రికి బండివా డొకడే వచ్చాడు. దున్యా మిలిటరీ ఆఫీసరుతో పక్కమజలీ దాటి పోయిందనే పిడుగువంటి వార్త చెవిలో వేశాడు.

ఆ తరువాత ఆ ముసలివాడు మళ్ళీ మొదటి మనిషి కాలేదు. ఆ రాత్రే మంచమెక్కాడు - అంతకు ముందు రాత్రే ఆ దగాకోరు పండుకొన్న మంచం - గడచిన సంగతులను ఒకటొక పే జ్ఞప్తికి తెచ్చుకొంటే, యిప్పుడన్నీ అర్థమయ్యాయి. ఆ కుర్రకుంకకు జబ్బు లేదు, గిబ్బు లేదు; వట్టి నటన అని తెలిసిపోయింది. ముసలివాడికి తెలివి లేకుండా జ్వరం వచ్చింది. జ్వరంతో వున్న అతణ్ణి పక్క పట్టణానికి తీసుకొనివెళ్ళి, తాత్కాలికంగా మరొకరిని మజలీ అధికారిగా నియమించారు పైవాళ్లు. పట్నంలో అతనికి మందిచ్చింది మిలిటరీ అధికారిని రక్షించిన డాక్టర్. ఆ నైద్యుడు, తను పరీక్ష చేసిన యువకుడు మేకులా ఉండినాడనీ, వాడి దురాలోచన తన కానాడే అర్థమయిందనీ, అందుకు వాడెక్కడ తన్ను తంతాడో అనే భయంతో అలా చెప్పాననీ మజలీ అధికారితో అన్నాడు. మరి ఆ జర్మనీవాడు నిజమే చెప్పాడో, తన తెలివితేటలు చూపడాని కిలా అన్నాడో దేవునికి తెలుసు. ముసలివాడికి మాత్రం

ఆ మాటలవల్ల దుఃఖోపశమనం కాలేదు. జ్వరం తగ్గి, లేచి ఊరిగేస్థితికి వచ్చిన వెంటనే మజిలీ అధికారి పట్నంలోవున్న పై అధికారితో రెండు నెలలు సెలవు తీసుకొని, ఎక్కడికి పోతున్నది యెవరికీ చెప్పకుండా కూతుర్ని వెదకడంకోసం కాలినడకన బయలుదేరాడు. లెడ్జరునుబట్టి కాస్టన్ మిన్స్కీ స్కా-లెస్క్-నుండి పీటర్స్ బర్గ్ కు ప్రయాణం చేశాడనే విషయం అతనికి తెలుసు. దున్యా, తాను ఒప్పే అతనివెంట పోతున్నప్పటికీ, దారి పొడువునా ఏడుస్తూవుండిందని బండివాడు చెప్పాడు. “దేవుని దయవుంటే తప్పదారినబడ్డ నా కూతుర్ని మళ్ళీ తెచ్చుకోలేనా?” అని అనుకొన్నాడు. ఈ ఆలోచనవల్ల ఒంటికి కొత్తబలం వచ్చినట్లయి పీటర్స్ బర్గ్ నగరం చేరు కొన్నాడు. తను మిలిటరీలో వున్నప్పుడు తనతోపాటు సర్వీసులోవుండి ప్రస్తుతం పింఛను తీసుకొన్న ఒక నాన్ కమిషన్డ్ ఆఫీస రొకడు పీటర్స్ బర్గ్ లో ఇజ్ మెయిలొవ్ బారకాసుల్లో వున్నాడు. మజిలీ అధికారి ఆ పాత స్నేహితు నింటో దిగాడు. కాస్టన్ మిన్స్కీ పీటర్స్ బర్గ్ లోనే వున్నాడనీ, డెముటోవ్ హోటల్లో అతను మకాం పెట్టాడనీ ముసలివాడు కనుకొన్నాడు. ఎట్లయినా అతణ్ని చూడాలని నిశ్చయించుకున్నాడు.

మరుసటిరోజు తెల్లవారుజామునే లేచి, కాస్టన్ మిన్స్కీ ఇంటికి వెళ్ళి బయటవున్న నౌకరుతో “ఒక

ముసలి సైనికుడు మిమ్మల్ని చూడటానికి వచ్చాడని మీ కెస్టన్‌గారితో వెళ్ళి చెప్పమన్నాడు.” నౌకరు యజమాని బూట్లు పాలిష్‌చేస్తూ కెస్టన్‌గారు నిద్ర పోతున్నారనీ, 11 గంటలలోపల ఎవరినీ చూడరనీ అన్నాడు. మజిలీ అధికారి వెళ్ళిపోయి 11 గంటలకు సరిగ్గా మళ్ళీ వచ్చాడు. డ్రస్సింగ్ గౌను, ఎర్రని పున్న టోపీతో మిస్‌స్కేనే స్వయంగా బయటకువచ్చి “ఏం కావాలి ముసలయ్యా?” అన్నాడు. మజిలీ అధికారి దుఃఖం పొంగి పొరలింది. కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. గద్గద స్వరంతో “బాబూ! బాబూ!! మీ ఫుణ్య ముంటుంది బాబూ!” అని మాత్రమే అనగలిగాడు. మిస్‌స్కే అతణ్ణి క్షణంసేపు పరీక్షగాచూచి ముసలి వాడిని గుర్తించాడు. అతని మొగం జేవురించింది. మజిలీ అధికారి చేయి పట్టుకొని తన గదిలోనికి తీసుకెళ్ళి తోపల తలుపుకు గొళ్ళేం పెట్టాడు. మజిలీ అధికారి ఇలా అన్నాడు : “బాబూ! పోయిందేమో పోయింది. కనీసం నిర్భాగ్యురాలైనా నా పిల్లనైనా నా కిప్పించండి బాబూ! దానితో మీ రనుభవించే సుఖం అనుభవించారు. అన్యాయంగా దాని బతుకు పాడుచేయొద్దండి. మీ పాదాలకు మొక్కుతాను.”

“జరిగిపోయిందాన్ని మళ్ళీ వెనక్కు తిప్పలేం!” అన్నాడు ఆ యువకుడు జాలిగా. “నీకు నేను అన్యాయం

చేశాను. నీ క్షమాపణ అడుక్కోవడానికి సిద్ధంగా వున్నాను. కాని దున్యాను చేయివిడిచేంతటి దుర్మార్గానికి ఒడిగడతానని నీ వనుకోవద్దు. ఆమె సుఖంగా వుంటుంది ... నీ సాక్షిగా చెప్పుతున్నాను... ఆమెతో నీ కేమి పని? ఆమె నన్ను ప్రేమిస్తోంది. మళ్ళీ మునుపటి జీవితానికి అలవాటు పడలేదుకూడ. మీ రిద్దరూ జరిగినదాన్ని మరచిపోవడం సాధ్యమా?" కాప్టన్ ఇలా అని మజిలీ అధికారి కోటుజేబులో ఏదో పెట్టి తలుపు తీశాడు. ఆ వృద్ధుడు తెప్పరిల్లుకొని ఏమి జరిగిందో తెలుసుకొనే లోపలనే, అతను వీధిలో నిల్చున్నాడు.

అతనలా చాలాసేపు వీధిలో స్తబ్ధుడై నిలబడ్డాడు. ఓ- అంతసేపటికి తన కోటుజేబులో ఏదో ఉన్నట్టనిపించింది. జేబులో చేయిపెట్టి చూస్తే అవి నలిగిన 5, 10 రూబుళ్ళనోట్లు. మళ్ళీ కళ్ళలో నీళ్ళు తిరిగాయి. గుండెను క్రోధానలం దహిస్తే వచ్చే కన్నీళ్ళు. నోట్లు తీసి, పిడికిలితో పిసికి పిడుచచేసి క్రింద వీసరి బూటుతో తొక్కి వెళ్ళిపోయాడు ... కొన్ని అడుగులు వెళ్ళాక నిలబడి, ఏమాలోచించాడో వెనక్కు వచ్చాడు. కాని నోట్లకట్ట అక్కడలేదు. మంచి దుస్తులు వేసుకొన్న ఒక యువకుడు అతణ్ణిచూచి దగ్గరున్న ఒక గుర్రబృండి వద్దకు పరుగెత్తి హడావుడిగా "హానీయ్!" అని అరచాడు. మజిలీ అధికారి అతణ్ణి వెంటడించడానికి ప్రయత్నించ

లేదు. తన వూరికి వెళ్ళి మళ్ళీ పనిలోకి చేరాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు. కాని వెళ్ళిపోయేముందు ఒక్కసారైనా కూతుర్ని చూచిపోదామని అనిపించిందనికి. అందుకై, రెండురోజుల తరువాత మళ్ళీ మిన్స్కో ఇంట్లోకి వెళ్ళాడు. కాని నాకరు అతణ్ణి చూచీచూడకనే “బాబు గారు ఎవర్నీ చూడరు పొమ్మని కటుపుగ చెప్పి, హాల్లో నుంచి అతణ్ణి వీధిలోకి గెంటివేసి దభాలున తెలుపువేసుకొన్నాడు. మజిలీ అధికారి వీధిలో కొద్దిసేపు నిల్చుని వెళ్ళిపోయాడు.

ఆరోజు సాయంత్రం మృతవీరుల శర్చిలో ప్రార్థన చేసి లిటీనియా వీధిలో నడుస్తున్నాడు మజిలీ అధికారి. ఒక చక్కని గుర్రబృండి శరవేగంతో అతని పక్కనే దూసుకొని పోయింది. బండిలో క్వాప్స్ మిన్స్కో కూర్చుని వున్నాడు. బండి అల్లంత దూరంలోవున్న ఒక మూడంత స్థల మేడ సింహద్వారం ముందు ఆగింది. మిన్స్కో బండినుండి కిందికి దూకి లోపలికి వెళ్ళిపోయాడు. ముసలి వాడికొక చక్కటి ఆలోచన తట్టింది. నెనుదిరిగి బండి దగ్గరకు వెళ్లి బండివాడితో అన్నాడు.

“ఈ గుర్రం ఎవరిది తమ్ముడూ? మిన్స్కోది కదూ?”

“ఔను ఆయందే. ఎందు కడుగుతున్నావు?”

“ఎందుకా? మీ దొరగారు ఒక చీటి రాసి దున్యా కిచ్చి రమ్మన్నాడు నన్ను. ఈ దున్యా వుండే ఆమె ఎక్కడుందో నేను మరచిపోయాను నాయనా!”

“అరె! ఆమె వుండే దిక్కడే, ఆ మేడపైన. కాని నీవు చీటి ఇవ్వడం ఆలస్యం చేశావు తాతా! కాష్టన్ గారు ఇప్పుడే ఆమెను చూడడానికి వచ్చారు.”

“ఫరవాలేదులే” అన్నాడు. మజిలీ అధికారి గుండె గగుర్పొడుస్తూవుంటే. “ఆమె ఇల్లు చూపినందుకు కృతజ్ఞుణ్ణి. చీటి ఇస్తానని చెప్పినమాట నిలబెట్టకోవాలి మరి” అని అంటూ మెల్లెక్కి మేడపైకి వెళ్ళాడు.

తలుపు లోపల తాళం వేసివుంది. బెల్లు కొట్టాడు, కొన్ని క్షణాలు గడిచాయి. క్షణ మొక యుగంలా తోచింది ముసలివాడికి. లోపల తాళంచెవి పెట్టి తిప్పిన శబ్దం వినవచ్చింది. తరువాత మెల్లగా తలుపు తెరచుకొంది. “అవదోత్వాసావ్ సొనావ్నా వుండే దిక్కడేనా?” అని అడిగాడు.

“ఔను, ఆమెతో ఏం పని?” అని తలుపు తీసిన పిల్ల అడిగింది. కాని మజిలీ అధికారి జవాబు చెప్పకుండా హాల్లో ప్రవేశించాడు.

“అలా లోపలికి వెళ్ళడానికి వీలులేదు” అని పని మనిషి అరచింది. కాని ముసలవాడు వినిపించుకోలేదు. ముందుకు నడచాడు. మొదటి రెండు గదులూ చీకటిగా

వున్నాయి. మూడవ గదిలో నెల్తుకు కనపడుతోంది. తలుపుతీసివుంది. తలుపు వద్దకు వెళ్ళి హఠాత్తుగా ఆగాడు. గది అద్భుతంగా అలంకరింపబడివుంది. మిస్ స్కూ కూర్చొని ఏదో ఆలోచనలో మునిగివున్నాడు. దున్యా ముచ్చటగా ముస్తాబై అతని కుర్చీ చేతిపై పెడగాళ్ళు వేసుకొని కూర్చొని, సీయుని నల్లని ఉంగరాల జుట్టును తన వేళ్ళకు చుట్టుకొంటూ అతని ముఖంలోకి ఆప్యాయంగా కన్నార్పకుండా చూస్తోంది. ఆమె ప్రేళ్ళనిండా రాళ్ళ ఉంగరాలున్నాయి. దున్యా ఇంత అందంగా ఎప్పుడూ కనిపించ లేదా తండ్రికి పాపం! అతను సంభ్రమాశ్చర్య లతో కళ్ళప్పగించి చూస్తూ నిలబడ్డాడు.

“ఎవరది” అని కేక వేసింది దున్యా తల పైకెత్త కుండా. మజిలీ అధికారి మాటాడలా. సమాధానం రానందువల్ల, దున్యా పైకి చూచింది..... కెవ్వుమని అరచి కుప్పగా కూలింది రత్నకంబళిపైన. మిస్ స్కూకి భయమయింది. వంగి ఆమెను లేవనెత్తబోయి వాకిట్లో నిల్చొన్న ముసలివాణ్ణి చూచాడు. దున్యాను అలానే వదిలేసి మిస్ స్కూ వాకిట్లోకి వచ్చాడు; కోపంతో అతని శరీరం ఆపాదమస్తకం కంపిస్తోంది.

“ఏం కావాలి నీకు?” అని పళ్లు కొరుకుతూ అన్నాడు. “దొంగలా నన్నెందుకు వెంబడిస్తున్నావు? నన్ను చంపాలని చూస్తున్నావా? పో, ఇక్కడినుంచి

పో!" అని ముసలివాడి కోటుకాలర్ పట్టుకొని తన బలమైన చేత్తో మెట్లవద్దకు తోశాడు.

వృద్ధుడు తాను దిగిన ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయాడు. పోలీసులకు ఫిర్యాదు చేయమని అతని స్నేహితుడు సలహా ఇచ్చాడు. కాని మజలీ అధికారి కొంతసేపు ఆలోచించి వద్దని నిర్ణయించుకొన్నాడు. తరువాత రెండు రోజులకు పీటర్స్ బర్గ్ వదలి మళ్ళీ వచ్చి తన పనిలో చేరాడు. "దున్యా లేకుండా, నేను ఒంటిగా వుండబట్టి మూడేండ్లయింది" అని కథను ముగించాడు ముసలివాడు. "అది భూమిపై ఉందో లేదో, దేవునికి తెలుసు. ఏమైనా జరిగి వుండవచ్చు. నా కూతురిలా దారినబాయ్యే షోకీ వెధవ వలలోపడి వాకి వుంపుడు కత్తెగావుండి, తరువాత గాలికి వదిలివేయబడ్డ అమాయక స్త్రీ లెందరో గతంలో పాడయ్యారు. ఇకముందుకూడ పాడవుతారు. దున్యావంటి తెలివిమాలిన పిల్లలెంత మందో పీటర్స్ బర్గ్ లో మఖిమల్ బట్టల్లో కులుకు తున్నారు. రేపు నీళ్ళే అలగాజనంతో కలసి వీధు లూడుస్తారు! చూడండి నా మాట. దున్యా ఆ నగరంలో అలా హీనంగా బతుకుతూ వుండేమో అనే ఆలోచన వచ్చినప్పుడు దేవుని దయతో అది భూమి మీద లేకుండా వుంటే బాగుండునని అనిపిస్తుంది వాస్తవంగా..."

మజిలీ అధికారి ఈ విషాదగాధ చెప్పుతున్నంత సేపూ కళ్ళనీళ్ళు కారుస్తూ, తన కోటు అంచుతో కళ్ళు తుడుచుకొంటున్నాడు. డిమిట్రీవ్ గేయకథలోని పెరెంటియిచ్ లాగా¹² ...తన గోడు చెప్పడంలో అతడు తాగిన 5 గ్లాసుల సారాయికూడ ఈకన్నీళ్ళకు సగంకారణమని చెప్పాలి. ఐనా అతని కథ విని నా గుండె చెరువయింది. నే నతనితో సెలవు తీసుకొని వెళ్ళిపోయిన చాలా రోజులవరకు ఈ ముసలివాణ్ణి, నిర్భాగ్యురాలయిన అతని కూతుర్నీ నా మనఃఫలకమునుంచి తుడిచివేయలేకపోయాను.

కొద్దిరోజులక్రితం నేను మళ్ళీ 'ఆ' గ్రామంగుండా ప్రయాణం చేస్తూన్నాను. అకస్మాత్తుగా నాకు పాత స్నేహితుడు జ్ఞప్తికి వచ్చాడు. అత డొకప్పుడు నిర్విహించిన మజిలీ ప్రస్తుత మక్కడ లేదని తెలిసింది. "ఆ మజిలీ అధికారి ఇంకా జీవించి వున్నాడా?" అనే ప్రశ్న కెవ్వరూ ఇనమిథ్యంగా సమాధాన మివ్వలేకపోయారు. నాకు పరిచితమైన ఆ ప్రాంతానికి ఒకసారి వెళ్ళిరావాలని బుద్ధిపుట్టింది. వెంటనే గుర్రాలు అద్దెకు తీసుకొని బండెక్కి 'న' గ్రామం వెళ్ళాను.

అది ఆకురాలు కాలం. ఆకాశం మేఘుచ్ఛాదితమై ఉంది. పొలాలనుండ్ల చలిగాలి వీస్తోంది. ఎర్రని, పసుపుపచ్చని, పండుటాకులు గాలిలో ఎగురుతున్నాయి.

పొద్దుకుంకే వేళకు పల్లె చేరి మజలీ అధికారి ఇంటిముందు ఆగాను.

హోపలినుండి బూరగదిగుడులాంటి ఒకస్త్రీ తల వాకిట్లోకి వచ్చింది (దున్యాను నే నిక్కడనే ముద్దు పెట్టుకొన్నది) నాప్రశ్నలకు సమాధానంగా, సంవత్సరం క్రిందట మజలీ అధికారి చనిపోయాడని ఆమె చెప్పింది. ఆ ఇల్లు ఒక సారాబట్టీ యజమాని కొన్నాడట. నాతో మాట్లాడుతున్న దతని పెళ్ళానే. ఏడు రూబుల్లు ఖర్చు చేసి ఇంతదూరం రావడం వృథా అని నేను విచారించాను.

“అతని కేమై చనిపోయాడు?” అని అడిగాను.

“తాగడం జాస్తి అయి చనిపోయాడండి” అన్నదామె.

“అతణ్ణి ఎక్కడ పూడ్చారు.”

“ఊరవతల అతని పెళ్ళాం పక్కనే.”

“అతని సమాధి దగ్గరికి నన్నెవరైనా తీసుకెళ్ళు తారా?”

“ఓ! తప్పకుండా. ఏయ్! వాంకా! ఆ పాడు పిల్లిని వదిలి ఇలారా! వీరి స్మశానం దగ్గరకు తీసుకెళ్ళి మజలీ అధికారి సమాధి చూపించిరా.”

ఒక చిన్న పిల్లవాడు నా వెంట వచ్చాడు. బట్టలు చిరిగాయి. రాగిచెంబుర నెత్తి; ఒక కన్ను

లొట్టపోయింది. నన్ను ఊరి చివరకు తీసుకెళ్ళాడా కుర్రవాడు.

దోవలో వాణ్ణి అడిగాను. “మజిలీ అధికారి నీకు తెలుసా?”

“తెలీకేమి? నా కాయన పీపీలు చేసేది నేర్పించాడుగా! చచ్చి ఏ స్వర్గానున్నాడో కాని. సారా అంగడిదాటి బయటికి వచ్చేసరికి మే మాయన వెంట పడేవాళ్ళు, మామయ్యా, మామయ్యా మాకు తినేందు కేమైన ఈయన? అని - అతను మా కందరికీ పప్పులు పంచిపెట్టేవాడు. మమ్మల్ని ఎప్పుడూ ఆడించేవాడు.”

“ప్రయాణీకు లెవరూ అతణ్ణిగురించి అడగరూ?”

“ఇప్పుడు ప్రయాణీకులీదోవను రారు. మేజిస్ట్రేటు గారొకరూ వస్తుంటారు. కాని ఆయనకు చచ్చినవాళ్ళతో పనేముంది? కాని గడచిన వేసవిలో ఒక పెద్ద దొరసాని గారు వచ్చారు. ఆమె మజిలీ అధికారి నిషయమడిగి తెలుసుకొని అతని సమాధి చూచివచ్చింది.

“ఆమె ఎలా వుంది?” అని అడిగా ఉత్కంఠతో.

“చాలా అందంగావుంది” అన్నాడా కుర్రాడు.

“ఆరు గుర్రాలు కట్టిన చక్కని బగ్గీలో వచ్చింది. ముగ్గురు పిల్లలూ, ఒక దాది, ఒక నల్లకుక్క, తానూ. ముసలి పోస్టుమాస్టరు చనిపోయాడని మేము చెప్పగానే ఆమె

బోరుమని ఏడ్చి, పిల్లలతో ఇలా అంది : 'మీ రిక్కణ్ణే వుండండి. నేను స్మశానం దగ్గరకు వెళ్ళివస్తాను.' ఆమెను తీసుకెళ్ళుతానని నే నన్నానుకాని, ఆమె 'నాకు దారి తెలుసు' అని నా చేతిలో 5 కోపెక్కుల వెండిరూక పెట్టింది - చాలా మంచి దొరసాని."

మేము సమాధుల దగ్గరకు వచ్చాం. ఒట్టి బయలు, చుట్టూ కంచెకూడా లేదు. ఇక్కడకూడా కర్రతో జేసిన శిలువలు మాత్ర మున్నాయి. వా'కికి ఎండనుంచి రక్షణ కూడా లేదు. నా జీవితంలో అలాంటి పాడు స్మశానం చూడ లేదు.

"మజిలీ అధికారి సమాధి యిదేనండి" అని ఆ కుర్రాడన్నాడు, ఒక చిన్న యిసుకతిప్పపై గంతేస్తూ. ఇత్తడి ఐకన్ గల నల్లటి శిలువ ఒకటి ఇసుకలో నాటారు.

"ఆమె యిక్కడకు వచ్చిందా!" అని అడిగాను నేను.

"వచ్చింది" అన్నాడు వాడు.

"దూరంగా నిలబడి నేను చూస్తూవున్నాను. ఆమె సమాధిపై సాగిలపడి చాలాసేపువరకూ అట్టే వుంది. తరువాత పూరిలోకి వచ్చి మతగురువును పిలిపించి కొంత డబ్బిచ్చింది. నాకు అయిదు కోపెక్కుల వెండిరూక ఇచ్చిందండి. చాలా మంచామె."

నేనూ వాణి చేతిలో అయిదు రూకల కోపెక్కు
పెట్టాను.

ఇంతదూరం వచ్చినందుకు గాని, 7 రూబుల్స్
ఖర్చయినందుకు గాని నేను విచారించలేదు.

138

ఏమి ధరించితేనేమి. పూడయేళ్ళు !
నీ మధురమూర్తి నను ముగ్ధుణ్ణిచేసె.

చొగ్గానో విచ్ (13)

ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ ఎట్టేటు ఒక మారుమూల రాష్ట్రంలో ఉంది. పైలాపచ్చీసులో వున్నప్పు డతను గాడ్డదళంలో వుండి 1797 లో ఉద్యోగం విరమించుకొని స్వగ్రామం చేరాడు. ఆ తరువాత అతను ఎట్టేటు వదలిన వాడుకాడు. ఒక పేదవాళ్ళమ్మాయిని పెళ్ళాడాడు కాని, భర్త ఎక్కడో దూరంగా వేటకు వెళ్ళినప్పుడు ప్రసవించి చనిపోయింది. బెరోస్టోవ్ తన భూమి పుత్రా చూచుకోవడంలో మనస్సు లగ్నంచేసి భార్య వియోగం కొంత మరచాడు. సొంతంగా ప్లానువేసి ఒక పెద్ద ఇల్లు కట్టాడు. ఎట్టేటులో ఒక జౌళి మిల్లు స్థాపించి సంపాదన

అభివృద్ధి చేసుకొన్నాడు. జిల్లాలో చుట్టుపట్ల తనంతటి తెలివిపరులు లేరని అతని నమ్మకం. తమ పిల్లాజిల్లా కాక, వేటకుక్కలతో సహా అతనింట్లో రికాణావేసే ఇరుగు పొరుగు భూస్వాములు అతని నమ్మకం చలించ కుండా బహు జాగ్రత్తపడ్డారు. మామూలురోజులలో ఇల్లు వదిలి బయటికివస్తే ముఖమల్ పొట్టి కోటు ధరించే వాడు. సెలవురోజుల్లో ముతక చేనేత బట్టతో తయారు చేసిన ఫ్రాక్ కోటు వేసుకొనేవాడు. జమా ఖర్చుల లెక్కలన్నీ తనే రాసేవాడు. సేనేటు చర్చలు తప్ప ఇతరం కన్నెత్తి చూచేవాడుకాదు. కొంత గర్విస్తే అనే వాడుక వున్నా, మొత్తంపైన అతనంటే అందరికీ సదాభిప్రాయమే ఉంది. అతని ఎస్టేటుకు పక్కన్నే గ్రిగోరీ ఇవానోవిచ్ మురోమెస్కీ ఒక్కడికే అతనంటే సరిపోదు. గ్రిగోరీ ఇవానోవిచ్ పాతకాలపు మనిషి. ఆస్తిపాస్తుల్లో అధికభాగం మాస్కోలో ధ్వంసపారాయణమైపోయి నందువల్లా, భార్య చనిపోయినందువల్లా మిగిలివున్న ఒక్కగ్రామానికి వచ్చి మకాం పెట్టాడు. ఇక్కడా ఆవున్న కాస్తడబ్బా తగలెయ్యడం ప్రారంభించాడు కాని ఈ దుబారా మరొకమార్గంలో నడచింది. తన ఇంటిచుట్టూ ఇంగ్లీషువాళ్ళలా ఒకపెద్ద తోట వేయించి, డబ్బుతా దానిపై ఖర్చుపెట్టాడు. తన గుర్రపుశాలలోని నౌకర్లకు ఇంగ్లీషు జాకీల్లాగా దుస్తులు కుట్టించాడు. తన

కూతురికి ఒక ఇంగ్లీషు ఉపాధ్యాయునిని ఏర్పాటు చేయించాడు. తన సేద్యం నాద్యం కూడా అచ్చం ఇంగ్లీషువాళ్ళ పద్ధతుల్లోనే సాగించాడు. కాని,

‘అన్యుల పద్ధతి రష్యన్

ధాన్యానికి కుదిరిచచ్చునా ఎన్నటికిన్.’

ఖచ్చులు బాగా తగ్గాయికాని ఆదాయం మాత్రం పెరగలా. ఆ కుగ్రామవాసంలో కూడా అస్సలుచేయడానికి కొత్తమార్గాలు కనుక్కొన్నాడు. తన ఎట్టేటును హైకోర్టుకు తాకట్టుపెట్టడానికి పూనుకొన్న మొట్టమొదటి భూస్వామి కావడంవల్ల, అతను మంచి ఘనతను పేరు. ఇలా తాకట్టుపెట్టడాని కెంతో సాహసమూ, నేర్పూ కావాలని వాడుక ఆ రోజుల్లో. ఇవానోవిచ్ వట్టి అప్రయోజకుడని ఖండించేవాళ్ళలో బెరిస్టోవ్ మొదటివాడు. బెరిస్టోవ్ కు కొత్తపద్ధతులంటే సుతరామూ గిట్టదు. ఆంగ్లేయపద్ధతులపై గ్రిగోరీ ఇవానోవిచ్ కి గల మోజు ప్రస్తావనకొస్తే బెరిస్టోవ్ శాంతంగా మాట్లాడలేకపోయ్యేవాడు. గ్రిగోరీ తప్పులెన్నడ మంటే అతనికి విసుగు కలగదా. తన ఇంటికి వచ్చినవాళ్ళకు ఎట్టేటు చూపిస్తున్నప్పుడు వాళ్ళు తన కార్యదక్షతను ప్రశంసించారా, వెంటనే ఇలా సమాధాన మిచ్చేవాడు వ్యంగ్యంగా : “మా పక్క ఎట్టేటుదారు గ్రిగోరీ మోస్తరుగా, ఇక్కడ పనులు చేయించం. ఇంగ్లీషువాళ్ళ తోక

పుచ్చుకొని పాడయిపోవడం మా స్వభావం కాదు. మన రష్యా పద్ధతిలోనే వుండి, తిండికిజరిగితే మాకడే పదివేలు!”

ఇరుగుపొరుగువాళ్లు అతిశ్రద్ధతో ఇలాంటి విసుర్లనూ, పుల్లవిరుపు మాటలనూ, యథాతథంగా గ్రిగోరీ ఇవానోవిచ్ చెవుల్లో సడవేసి చక్కా పోయ్యేవారు. మన పాత్రకేయుల్లా విమర్శలను ఏమాత్రమూ సహించలేని ఆ ఆంగ్లేయాభిమాని ఈ మాటలు విని మండిపడేవాడు. బెరిస్టోవ్ ఎలుగ్గొడ్డనీ, పల్లెటూరి ముఖమనీ అవహేళన చేసేవాడు.

ఇరుగు పొరుగున గల ఈ భూస్వాముల మధ్య గల సంబంధం లిలా ఉండగా, బెరిస్టోవ్ కుమారుడు అలెగ్జీ పట్నంనుంచి తండ్రిని చూడ్డానికి వచ్చాడు. అతను ‘అ’ విశ్వ విద్యాలయంలో చదువు పూర్తిచేశాడు. సైన్యంలో చేరుదామని అతని ఆకాంక్ష. కాని తండ్రి ఒప్పుకోవడంలేదు. తను మరేవుద్యోగానికి బొత్తిగా లాయకుకాదని ఆ యువకుని అభిప్రాయం. ఉభయుల్లో ఎవరూ తగ్గరు. ఈలోగా అలెగ్జీ పనిపాటల్లేకుండా దృఢంగా తిరుగుతున్నాడు. ఏది ఎలా వస్తుందో ఎందుకైనా మంచిదని కోరమీసంకూడా పెంచుతున్నాడు.

అలెగ్జీ నిజంగా అందగాడు. పాపమతని చక్కని ఆజానుబాహు విగ్రహానికి మిలిటరీ యూనిఫారం లేక

పోవడం న్యాయంకాదు అందరూ ముక్కుమీద వేలేసుకొని తన్ను చూస్తూవుంటే, దండు గుర్రంపైన తిరగవలసిన అతను వీపువంచి, డస్త్రాలు తిరగవేసుకొంటూ యశావనం వృధాచేయడమా? అలెగ్జీ వేటలో ముందూ వెనుకూ చూడకుండా, అందరినీ దాటవేసి, గుర్రంపైన శరవేగంతో దూసుకొనిపోతూంటే చూచిన యిరుగు పొరుగు వాళ్ళంతా ఇతనెన్నడో గవర్నమెంటు ఆఫీసుల్లో రాణించడని ఐక్యకంఠంతో అన్నారు. చుట్టుపట్లగల యువతుల కటాక్షవీక్షణాలు కూడ అతనిపై పడ్డాయి. ఆ చూపుల్లో ఒకొకసారి సంభ్రమం కూడ తొంగి చూడడం కద్దు. కాని ఇవి అలెగ్జీ దృష్టిని మాత్రం ఆకర్షించలేకపోయాయి. ఏదో ప్రేమగాఢే యీడదాసీన తకుకారణమని ఆ యువతులు మనస్సుకు తృప్తిచేసుకొన్నారు. దీనికి ఒక ప్రబలమైన సాక్ష్యంగా అతని జాబులో దొరికిన క్రింది అడ్రసు ఒక చేతినుంచి ఒక చేతికి అందించబడింది: “మాస్కోలోని సెయింట్ అలెగ్జీస్ క్రైస్తవ మఠానికి యెదురుగా కంచరపనిచేసే సావిత్రీవ్ ఇంటివద్ద గల అకులినా పెట్రోవ్నా కురొచింకా, దయ వుంచి నీ వీ జాబు ఎ. యస్. ఆర్. కు అందజేయాలి.”

పెట్రోవ్నాలో కాపురం చేయని పాఠకులకు అక్కడి ఆడవాళ్ళెంత ఆహ్లాదకరంగా పుటారో తెలిదు. ఆపిల్ చెట్లనీడలో, స్వచ్ఛమైన గాలిలో పెరిగి పెద్ద

వాళ్ళోతారు; జీవితమంటే, సమాజమంటే వీళ్ళకు తెలిసినదంతా పుస్తకాల్లో చదివినదే. ఈ గ్రంథావలోకనం, స్వేచ్ఛ, ఏకాంతవాసం - వీటివల్ల, నాగరిక స్త్రీలనుభూతికందని హృదయోద్వేగాలు పల్లెపడుచుల్లో లేత వయస్సులోనే రేకెత్తుతాయి. గంటల ఘులఘులకే వాళ్ళ గుండెలు గగుర్పొడుస్తాయి. పక్కనుండే పట్నానికి ఒకసారి వెళ్ళిరావడం వారి జీవితంలో ఒక ముఖ్యమైన సంఘటన. తమ గ్రామానికి బయటివాళ్ళైవరై వా వచ్చి పోయారా వాళ్ళ స్మృతులు ఆ ముగ్గుల హృదయాల్లో చిరకాలం, ఒక్కొక్కసారి జీవితాంతం వరకు కూడా నిల్చిపోతాయి. వీళ్ళలో కొంత ఎబ్బెట్టుగా కనపడే గుణాలు చూచి మనం నవ్వుకోవచ్చు. కాని పై పై మెరుగులు మాత్రమే చూచి వేళాకోళం చేసినంతమాత్రాన వీళ్ళ ప్రధాన గుణాలెక్కడ పోతాయి? వీళ్ళ సౌశీల్యం, జీన్ పాల్ రిచ్ టర్ పేర్కోన్న ఆ “వ్యక్తిత్వం” ప్రధానం. ఇదిలేనివా రెవరూ గొప్పవారు కాలేదన్నా డతను. పెద్ద పెద్ద నగరాల్లోని స్త్రీలు పల్లెటూరి పిల్లలకన్న ఎక్కువ చదువుకోవచ్చు. కాని సమాజ ప్రభావంవల్ల ఈ తారతమ్యాలు నశించి, అనతికాలంలోనే అందరి ఆడ వాళ్ళ మనస్సులు, వాళ్ళ టోపీల్లాగనే, ఒకే మూసలో పోసినవానిలా అయిపోతాయి. వీళ్ళను ఖండిస్తూనో, లేక

వీళ్ళ గుణగణాలపై తీర్పు చెప్పతూనే అంటున్న మాటలు కావవి : ఉన్న విషయమిదీ.

అలెగ్జీని చూడడంతో ఆ పల్లెటూరి అమ్మాయి లెంత ఉక్కిరిబిక్కిరి అయ్యారో సులభంగా ఊహించుకోవచ్చు. యశావన సహజమయిన భ్రమలు తొలగి విచార గ్రస్తుడై పూడే ఒకయువకుణ్ణి వాళ్ళుచూడడం ఇదే మొదటిసారి. ఇచ్చారచ్చగా తిరిగి, వయస్సు పాడుచేసుకొన్న విషయ మిలా వాళ్ళతో చెప్పిన మగవాడు లేడు. వీట్లొకరిని తలదన్నే విషయమేమంటే, అలెగ్జీ మృత్యు దేవత ముద్రకగల ఒకనల్లని ఉంగరం వేలికి పెట్టుకొన్నాడు. ఇదంతా ఈపిల్లలకు కొత్త; అశక్తిచూచి ఆ అమ్మాయిలకు పిచ్చైపోనట్లయింది.

కాని అలెగ్జీని గురించి అందరికన్నా ఎక్కువగ పట్టించుకొన్న అమ్మాయి లిసా. లిసా గ్రిగొలిఇవానోవిచ్ కూతురు లసాతగ్రిడ్కి, అలెగ్జీతగ్రిడ్కి ఏనాడూరాక పోకలులేవు. కాబట్టి చుట్టుపట్టు పడుచుపిల్లలంతా ఇర్రై నాలుగు గంటలూ అలెగ్జీని గురించే మాట్లాడినా, లిసా మాత్రం అలెగ్జీ ముఖ మెరుగదు. లిసాకు సదిహేడే శృంఠాయి. ఆలివ్ వన్నె శరీరం. ఆమె అందమైన మొగానికి మరొక సొగసు నీలాలవంటి ఆ విశాల తరళ నయనాలు. ఒంటి కూతురు కాబట్టి లిసా అడ్డమూ, ఆజ్ఞా లేకుండా గోముగా పెరిగింది. లిసా అల్లరిపనులకు

వాళ్ళ నాన్న వెర్రి సంతోషంతో ఉప్పొంగిపోతే, ఉపాధ్యాయుని మిస్. జాక్సన్ 'ఇక ఈ పిల్ల బాగుపడడం సున్న' అని నిరాశ చేసుకొని కూర్చోనేది. మిస్ జాక్సన్ 40 ఏళ్ళ మనిషి. బ్రహ్మచారిణి. చెక్కిళ్ళకు, కను బొమ్మలకు రంగు వేసుకొనేది. ఆరునెలల కొకసారి మొదటినుంచీ కొనవరకు 'పమేలా' అనే పుస్తకం చదివేది. ఈ కష్టానికై ఆమెకు ముట్టజెప్పుతున్న ప్రతి ఫలం సంవత్సరానికి 2 వేల రూబుల్లు. పాపం అనాగరిక మైన రష్యాదేశంలో పొద్దుపోక చచ్చి సున్నమై పోతూంది మిస్ జాక్సన్.

లిసా కొక పనికత్తై వుంది. దానిపేరు నాస్ట్యా. యజమానురాలికన్న వయస్సులో కొంచెం పెద్దది. కాని అల్లరిలోమాత్రం లిసాకు తీసిపోయేదికాదు. నాస్ట్యా అంటే లిసాకు ప్రాణం. ఇద్దరిమధ్య రహస్యాలంటూ లేవు. లిసా, కొంటె పనులలో పనిమనిషిని తోడుచేసుకొనేది. ఫ్రెంచి విషాదాంత నాటకాల్లోని నాయిక చెలికత్తైకన్న ప్రియచిన్ గ్రామంలో నాస్ట్యా వహించేపాత్ర ప్రముఖమయినదనే చెప్పాలి.

నే నీరోజుఅల్లా బయటికి వెళ్ళిరానా? అని నాస్ట్యా ఒకరోజు అడిగింది యజమానురాలికి గాను తోడుగుతూ.

“అవస్యంగా వెళ్ళిరా. కాని ఎక్కడికీ వెళ్ళటం?”

“టుగిరోవ్ గ్రామానికి. బెరిస్టోవ్ గారింటికి వెడుతున్నా. రేపు వాళ్ళ వంటాయనభార్య పుట్టిన రోజట. నిన్న ఆవిడ వచ్చి భోజనానికి పిలిచి పోయింది.”

“ఓహో!” అందిలిసా. “యజమానుల మధ్య పచ్చగడ్డివేస్తే భగ్గుమంటుంది. వాళ్ళ నౌకర్లు ఒకరి కొకరు విందులు చేసుకొంటున్నారు!”

“మా యజమానుల కొట్లాటలతో మాకేమి సనమ్మా?” అని నాట్యా అంటించింది. “అదీకాక నేను నీ నౌకర్నికాని మీ నాన్న నౌకరును కాదుగా. నీవూ బెరిస్టోవ్ గారి అబ్బాయి యింకా కొట్లాడుకోలేదులే. ఆ ముసలాళ్ళే తాడో పేడో తేల్చుకోనీ. మన కెందుకూ అదంతా!”

“సరేకాని, ఎట్లయినా ప్రయత్నంచేసి అలెగ్జీ బెరిస్టోవ్ ఎలాంటివాడో ఎట్లుంటాడో, చూచివచ్చి నాకు చెప్పు”

నాస్ట్యా సరే అని వెళ్ళిపోయింది. నాస్ట్యా ఎప్పుడొస్తుందా అని లిసా అదే ధ్యానంతో కాచుకూర్చుంది. సాయంత్రానికి తిరిగొచ్చింది నాస్ట్యా.

“అమ్మగారూ! బెరిస్టోవ్ వాళ్ళబ్బాయి కనపడ్డాడు. మనిషిని బాగా చూచాను. చూచానేమిటి రోజంతా కలిసేవున్నాం.”

“ఏ మేమి? చెప్పు చెప్పు! ఏమి జరిగిందో మొదటినుంచీ అంతా చెప్పు.”

“విను చెవుతా! మేమంతా అక్కడికి వెళ్ళాము; నేనూ, అనిస్యా ఎగొరొవ్వా, నెలినా దున్యా...”

“ఆ సోదంతా ఎందుకు! సరే తరువాత?”

ఏమి జరిగిందో మొదటినుంచీ నన్ను చెప్పనీ రాదమ్మా? సరే భోజనం వేళకు అక్కడికి వెళ్ళాం. కోల్చిన్ వాళ్ళ నౌకర్లు, జర్నల్ వాళ్ళ నౌకర్లు ఆసాటికే అక్కడ వున్నారు. పెద్ద బ్రాట్రోతు భార్యాబిడ్డలు, క్లిఫ్ ఫన్ వాళ్ళ పని మనుష్యులు.....”

“బ్రెస్టావ్ సంగతి చెప్పవేం...”

“క్షణమాగరాదూ! సరే భోజనానికి కూర్చున్నాం. మమ్మన్నీ ఆహ్వానించిన ఆవిడకు ఒక పక్కన పెద్ద బ్రాట్రోతు భార్య కూర్చుంది. నేనొక పక్క కూర్చున్నా. పెద్ద బ్రాట్రోతు కూతుళ్ళు మూతి బుడగ రించుకొన్నారులే... కాని నాకు వాళ్ళ లెక్కేమిటి!”

“అబ్బబ్బ! ఈ సంగతులన్నీ ఎవరికి కానాలి? వీటితో విసిగించి చంపుతున్నావు”.

“అంత ఓపిక లేకుంటే ఎల్లా? సరే, భోజనాల నుండి లేచాం..... భోజనం చేయడానికి మూడు గంటలు పట్టింది. వంట చాలా బాగుందిలే... .. రంగురంగుల మిఠాయిలు వడ్డించారు. భోజనా

లయిన తరువాత లేచి దాగుడుమూతలు ఆడదామని తోటలోని కెళ్ళాము. చిన్నదొరగారు అక్కడికి వచ్చారు.”

“అతను అందమైన వాడనేది నిజమేనా?”

“ఎంతబాగున్నాడని! బలే వున్నాడులే..... సన్నగ్గా, పొడుగ్గా, గులాబీరంగు చెక్కిళ్ళు.....”

“నిజంగానా? తెల్లగా ముఖం పాలివుంటాడని అనుకొన్నానే? అయితే, మనషి ఎల్లావున్నట్లు నీకు తోచింది? చింతగా, పరధ్యానంగా వున్నాడా?”

“అటువంటి దేమీలేదు! అటువంటి కొంటిమని పిని నే నింతవరకు చూడలేదంటే నమ్ము! మాత్రో దాగుడుమూత లాడాడు తెలుసా?”

“అతను మీతో ఆడడమా? నిజంగానా లేక తమాషా కంటున్నావా?”

“మాత్రో దాగుడుమూత లాడడమే కాదు, అతను దొంగై, మేమెవరైనా దొరికామా అంటే, ముద్దుపెట్టుకొనేవాడు”

“ఛ, ఛ, నీవు కోతలు కోస్తున్నావులే!”

“నా సాక్షిగ చెప్పుతున్నా. అతణ్ణి విడిపించు కొని పోవడమే నాకు గగనమైంది. రోజంతా మాత్రో కలిసేవున్నాడు.”

“కాని అతను ఎవరినో ప్రేమిస్తున్నాడనీ, ఎవరి వంక కన్నెత్తికూడ చూడడనీ ఇక్కడ ప్రతిఒకరూ అంటున్నారే?”

“ఉంటే ఉండవచ్చు. కాని నావంక బాగా చూచాడు. పెద్ద బంట్లోతు కూతురు టాన్యా ఉండేదాని వంకా చూచాడు. కోల్ బిస్ వాళ్ళ పనిమనిషి పాషాను వదలిపెట్టాడా? ఇప్పుడనుకొంటే వర్తి రాడి నెధవ అనిపిస్తోంది. మమ్మల్ని ఎవర్నీ వదలలేదు.”

“చాలా ఆశ్చర్యంగాఉండే! సరే అయితే వాళ్ళింట్లో అతణ్ణి గురించి ఏమనుకొంటున్నారు.”

“చాలా మంచివాడనే అంతా అంటున్నారు. ఎంతో దయగానూ, అందరితో నవ్వుతూ బేలుతూ వుంటాడట! అతనిలో వుండే లోపం ఒక్కటేమంటే, ఆడపిల్లలవెంట పడటం. కాని నాకేమో అదొక పెద్ద తప్పుగా కనపడడం లేదమ్మా! కొన్నాళ్లుపోతే అదే పోతుంది.”

“అతన్ని చూడాలనిఉండే నాస్ట్యా!” అని లిసా నిట్టూర్చింది.

“అదేమంత కష్టంకాదు. ట్యుగిలోవో మనకు దగ్గరే. రెండు మైళ్ళేగదా? నడిచో, లేక గుర్రాల పైననో అలా షికారు కెళ్ళితే తప్పకుండా నీ కాయన

కనపడతాడు. ప్రతిరోజూ వుదయం తుపాకి తీసుకొని బయటికి వెడతాడట.”

“అది కానివని. నే నతనివెంట పడ్డానని అత ననుకోవచ్చు. అదీకాక మా నాన్నగారికి అతని నాన్న గారికి, ఒకరి కొకరికి పడమ. కాబట్టి అతణ్ణి చూడ్డం అసాధ్యం... నాస్ట్యా ! నాస్ట్యా ! బలే ఆలోచన తట్టింది నాకు. నేను కట్టూ బొట్టూ మార్చేసి, అచ్చం రైతు పిల్లలా తయారవుతాను.”

“బలే ఎత్తేశావు ! అలా చేయి ! చేనేతగుడ్డతో తయారుచేసిన ఒక బ్లాజు వేసుకొని, ‘సరఫాన్’తో ట్యుగి లోవో గ్రామానికి ధైర్యంగా నడచివెళ్ళు. నీవు బరిస్టావ్ కంటికి పడకపోతే బట్టు !”

“నేను రైతుల్లాగానే మాట్లాడగలనుకూడ ! నాస్ట్యా ! నాస్ట్యా ! ఎలాంటి ఉపాయమే !” ఇక ఈ ఆలో చన వెంటనే అమలు జరపాలని దృఢనిశ్చయం చేసుకొని పండుకొంది. లిసా ! మరుసటిరోజే దానికి కావలసిన సన్నా హాలు ప్రారంభమయ్యాయి. బజారునుంచి నీలంరంగులో ఉండే ఒక ముదకగుడ్డా, సరఫాన్ తెప్పించి, ఇంట్లో పనిచేసే ఆడవాళ్ళందరినీ పిలిపించి బ్లాజు తయారు చేయించడానికి నియోగించింది. కొత్తగుడ్డలు తయారయిన వెంటనే వాటిని వేసుకొని అద్దంలో చూచుకొంది

లిసా. అంత అందంగా ఎప్పుడూ లేనని తోచింది. వేషానికి తగినట్లు నటించగలనో లేదో అని రిహార్సల్స్ చేసింది. తలవంచి సమస్కరించడం, మంటితో చేసిన పిల్లి బొమ్మలాగా తల ఇటూ అటూ వ్రాపుకొంటూ నడవడం, నోటికి గుడ్డ అడ్డం పెట్టుకొని రైతుపిల్లలాగానే మాట్లాడడం—ఇవన్నీ నాట్య ఆమోదముద్ర పొందాయి, అయితే ఒక్క చిక్కోచ్చిపడింది. పెరట్లోకి నెళ్ళి వట్టి కాళ్ళతో నడవడానికి ప్రయత్నించినప్పుడు, మట్టిపెళ్ళలు, ఇసుక, గులకరాళ్లు, పల్లవ కోమలమయిన ఆమె పాదాలకు ములుకుల్లా గుచ్చుకొన్నాయి. ఈ నొప్పికి లిసా ఓర్పుకోలేకపోయింది. ఈ సమస్య ఎలా పరిష్కరించాలని లిసా సతమతమవుతున్న సరిస్థిలో నాట్య ఆమె సహాయానికి వచ్చింది. లిసా అడుగుల ఆదితీసుకొని నాట్య పొలంలోకి పరుగుత్తి పోయి, కర్ర జోడు చేసిమ్మని గొల్లకాపరి ట్రోఫిక్ తో చెప్పివచ్చింది.

మర్నాడు, చీకటి విచ్చీ విచ్చకనే. లిసా నిద్ర లేచింది. ఇంట్లో అంతా ఇంకా నిద్రపోతూ వున్నారు. గొల్లవాడికోసం ఎదురుచూస్తూ, నాట్య గేటువద్ద నిల్చొని వుంది. కొద్దిసేపటికి గొర్లమంద భూస్వామి ఇంటి పక్కగా కొండకు వెళ్ళాయి మేతకోసం. వెనుకవస్తున్న గొల్లవాడు గేటువద్దవున్న నాట్యకు రంగువేసిన ఒక

చిన్న చెప్పలజత అందించి ఆ పిల్ల ప్రతిఫలంగా ఇచ్చిన 50 కోపెక్కులూ తీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు.

లిసా చడిచప్పుడు కాకుండా, రైతుపిల్లలా ముస్తాబై, మిస్ జాక్సన్ తన్నడిగితే ఏమిచెప్పాలో నాట్యోకు చెవిలోచెప్పి, దొడ్డిదోవన ఇల్లువదలి పొలం లోకి పరుగెత్తింది.

తూర్పు తెల్లబడుతోంది. మేఘ శకలాలు పీతాంబరాలు ధరించి, లోకబంధువు రాకకోసం శ్రేణులు దరివేచివున్నాయి—జారు చక్రవర్తికోసం కాచుకొన్న ఆస్థానోద్యోగులులా, అద్దంలాపున్న వినీలాకాశవీధి, ఉదయకాల మధురిమతుషారకణాలు, మందమారుతం, పక్షుల కలకలం—లిసా హృదయాన్ని పులకరింపజేశాయి. దోవలో తెలిసిన వాళ్ళేవరై నా ఎదురువుతా రేమో అనే భయంతో, ఆమె నడక పరుగ్గామారింది. తన తండ్రి ఎట్టేబు సరిహద్దునవున్న చిట్టడివి దగ్గరకు వచ్చేసరికి వేగం తగ్గించింది. అలెక్సీకోసం కాచుకోవలసినచోటదే. నాట్యో గుండె దడదడమని కొట్టుకోసాగింది—ఎందుకో ఆమె కర్థంకాలా

కాని అది, యశావనోద్యేగంలో మనం తలపెట్టే సాహసం నెనకదాగివున్న భయంతప్ప వేరుకాదు. ఆ సాహసం మనకంత స్పృహణీయం కావడానికి కూడా

కారణం ఈ భయమే. లిసా గుబురుగావున్న చెట్లవద్దకు వెళ్ళింది. వనంలో ఎక్కడనుండో వచ్చే అస్పష్టమైన శబ్దాలు లిసా చెవులబట్టాయి. క్షణంలో లిసా ఉత్సాహంతగ్గింది. కాని క్రమక్రమంగా ఏవో ఆలోచనలు ఆమెను ముంచెత్తాయి, ఆమె ఇలా ఆలోచించింది :

పదిహేడేళ్ళ పడుచుపిల్ల వసంతకాలంలో ఉదయం అయిదారు గంటలమధ్య ఒకవనంలో పోతూ ఏ మాలో చిస్తుందో ఎవరు చెప్పగలరు ? ఇలా పరధ్యానంగా ఆమె తోవ నడుస్తోంది. దోవకిక్కుపులా ఎత్తైన వృక్షాలున్నాయి. తటాలున పొదలచాటునుంచి ఒక జాగిలం మొరుగుతూ ఆమెనైపుకే పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చింది. లిసా భయంతో కెవ్వుమని కేకవేసింది. ఇంచుమించు అదేక్షణంలో 'స్బాగర్'. ఏయ్ ! స్బాగర్ ! నోరు ముయ్ !" అని ఒకగొంతుక వినపడింది. సక్కనున్న ఒక పొదచాటునుండి ఒక యువకుడు ప్రత్యక్షమై, "ఏం భయం లేదులే, అమ్మాయ్ ! నా కుక్క కరవోడు" అన్నాడు. భయంనుండి తేరుకొన్న లిసా అవకాశం జారవిడువలేదు.

"నాకు భయమవుతోంది బాబుగారు !" అని భయమూ, సిగ్గు అభినయిస్తూ అంది : "చూడండి ఆ కుక్క ఎంత భయంకరంగా ఉందో ! అమ్మాయ్ ! నాపైకి మళ్ళీ దూకేలావుంది !" అలెగ్జీ (అతను అలెగ్జీ

అని పాఠకు డిదివరకే ఊహించుకొని వుంటాడు.) ఆ రైతుపడుచు నైపు కళ్యస్పగించి చూస్తూ ఇలా అన్నాడు:

“నీకు భయంగా వుంటే నేను వెంటవస్తా. నేను నీ వెంటరావడానికి నీకు ఆక్షేపణ లేదుకదా ?”

“నిన్ను వద్దని ఆపేవాళ్ళెవరు ?” అంది లిసా.

“రోడ్డులో యెవరై నా నడవచ్చుగా.”

“మీ దేవుడు ?”

“ప్రిలుచినో. నేను కమ్మరిపనిచేసే వాసిలీ కూతుర్ని. కుక్కగొడుగులు ఏరుకోవడానికి ఇక్కడికి వచ్చాను. (లిసా చేతిలో చెట్టు బెరడుతో చేసిన ఒక బుట్ట అటూ ఇటూ ఊపింది.) “మీ రెవరు బాబూ ! బ్యుగిలొనో గ్రామమా ?”

“ఔను” అన్నాడు అలెగ్జీ. “నేను చిన్న బాబు నాకర్ని”. ఆమెకు సమానీకుడైన వాడిలాగానే వ్యవహరించాలని అలెగ్జీ అనుకొన్నాడు. కాని లిసా అతనినైపు ఎగాదిగా చూచి పకాలుమని నవ్వింది “మీ మాట నిజంకాదు. నన్నలా బోల్తా కొట్టించలేరు. మీరే చిన బాబుగారని నేను తెలుసుకోలేనా ?”

“ఎందుకలా అనుకొంటున్నావు ?”

“మిమ్మల్ని చూస్తేనే తెలిసిపోతుందిగా.”

“ఎలా తెలుస్తుందో చెప్పవేం ?”

“మనిషిని చూస్తే దొరో, నాకరో పోల్చుకో లేరేమిటి? మీ దుస్తులే వేరు. మీ మాటలే వేరు. కుక్కను పిల్వడంలోకూడ మీకూ మాకూ భేదమే.”

లిసానుచూచేకొద్దీ అలెగ్జీ ముగ్గుడై పోతున్నాడు. అందమైన పల్లెటూరి పిల్లలతో చనువు తీసుకోవడానికి అలవాటు సడినవాడు కాబట్టి అలెగ్జీ తన చేతిని ఆమె నడుంపైకి పోనిచ్చాడు. కాని లిసా హఠాత్తుగా వెనక్కు గెంతి అతన్నిపు తీక్షణంగా చూచింది. అలెగ్జీ తోలో పల నవ్వుకొన్నప్పటికీ, తరువాత ఆమెను తాకడానికి సాహసించలేదు.

“నాతో స్నేహంగా వుండాలంటే, ఇకమీద నీవు యిలా ఒళ్ళుమరచిపోకూడదు. తెలిసిందా?” అని మూతి బుడగరించి అన్నది.

“ఇలా మాట్లాడడం నీ కెవరు నేర్పారు?” అని అలెగ్జీ విరగబడి నవ్వాడు. “మీ అమ్మగారి పనికై వాస్తేంకానేనా? విద్య ఎలా వ్యాఖిస్తూందో ఇప్పుడు నాకు తెలిసింది. తను నడిస్తున్న పాత్రను మరచి మాట్లాడుతున్నానని లిసాకు తోచింది. నెలటనే ఇలా అన్నది మామూలు రైతుపిల్లలా. “నేను దొరగారి దేవి డీకి వెళ్ళటం లేదనుకొంటున్నారా ఏమిటి?” అక్కడ ఎన్నో సంగతులు చూస్తూంటం; వింటూంటం. సరే నేనిక్కడ మీతో మాట్లాడుకొంటూ నిల్చుంటే, నాకు

కుక్కగొడుగులు సున్నే. మీరా దారిని పొండిబాబూ, నేను నా దారిన వెడతా.” లిసా వెళ్ళిపోయేదానిలా ముందుకు అడుగేసింది. అలెగ్జీ ఆమె చేయిపట్టి ఆపాడు.

“నీ పేరేమి చెప్పరా” అన్నాడు.

“అకులినా” అన్నది. అకులినా తన కరాంగుళులు అలెగ్జీ చేతినుండి విడిపించుకోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ.

“నా చేయి వదలండి బాబూ ! నేను ఇంటికి వెళ్ళే పొద్దయింది.”

“ఐతే, అకులినా ! నేను తప్పకుండా వచ్చి మీ నాన్న అకులినాను చూస్తాను.”

“ఏమి ?” అని లిసా అంది గాభరాపడుతూ. “మీ పుణ్యముంటుంది. ఆ పనిమాత్రం చేయొద్దండి ! మీలాంటి పెద్దవాళ్ళతో నేను ఒంటిగా మాట్లాడానని మా ఇంట్లో తెలిస్తే నా పనిపడతాను. మా నాన్న నా ఎముకలు చితగ్గొడతాడు తప్పకుండా.”

“అయితే, నిన్ను మళ్ళీ నేను చూచేదెలామరి ? చూచితీరాలి !”

“నేను కుక్కగొడుగులకై ఇక్కడకు వస్తానే వుంటా !”

“నా ముద్దు అకులినా, నాకు ధైర్యముంటే నిన్ను ముద్దు కొనేవాణ్ణి. రేపు కలుసుకొందాం. ఇదే టైముకు సరిగ్గా.”

“సరే.”

“రాకుండా పోయ్యేవుమరి.”

“లేదు తప్పకుండా వస్తా.”

“ఒట్టు పెట్టుకో!”

“దేవునిసాక్షిగా వస్తానని ప్రమాణంచేస్తా.”

తరువాత ఇద్దరూ విడిపోయారు. లీసా అడవివెలు వడి, పొలంపై అడ్డంగాపడి పరుగెత్తుకొంటూ వచ్చి తమ తోటలో ప్రవేశించింది. అక్కడ తనకోసం నాప్ట్యా కాచుకొనివున్న కళ్ళంలోనికి ఒక్కపరుగులోవచ్చిపడింది. అక్కడా దుస్తులుమాపుకొని, నాప్ట్యా అడిగే ప్రశ్నలకు పరధాన్యంగా సమాధానమిస్తూ, పడసాలలోకి వచ్చింది. ఉదయోపహారానికి టీబిల్పైన అంతా సిద్ధంచేసి వుంచారు. మిస్ జాక్సన్ ఇంతపెందలాడైనా, అప్పటికే ముఖంపైన పొడరు పులుముకొని, కందిరీగలాగా నడుము అక్కళించుకొనేటట్టు ముస్తాబై, రొట్టెను చిన్న చిన్న ముక్కలుగా కోస్తూ కూర్చున్నది. వేకువనే లేచి వాహ్యళికి వెళ్లివచ్చినందుకు లీసాను వాళ్ళ నాన్న అభినందించాడు. “పొద్దుపుట్టకముందే నిద్రలేవటంకన్న ఆరోగ్యకరమైంది మరొకటిలేదు” అని అన్నాడు. తరువాత దీర్ఘాయువులైనవారిని గూర్చి ఇంగ్లీషు పత్రికలు ప్రచురించిన ఉదంతాలను ఏకరవుపెడుతూ ఒక చిన్న

ఉపన్యాసం దంచాడు. నూరేండ్లకుపైన జీవించిన వారంతా ఓడ్కాను. ముట్టిఎరుగరని, చలికాలం ఎండాకాలం అనిలేకుండా ప్రతిరోజూ సూర్యోదయానికి ముందే నిద్ర లేచేవారనీ వివరించాడు. తండ్రి అంటున్నమాట ఒక్కటికూడా లిసా చెవిలో దూరడంలేదు. ఉదయం జరిగిన సంఘటనల్ని, అకులినాకూ, అడవికి వేటకు వచ్చిన ఆ యువకునికీ మధ్య జరిగిన సంభాషణ నెమరువేసుకొంటూవుంది లిసా మనసులో. తను తప్పుచేశానేమో అని లిసాను అంత రాత్రి బాధింపసాగింది. తమ సంభాషణ సభ్యతను, మర్యాదను అతిక్రమించలేదనీ, తన యీ కొంటెచేష్ట ఎలాంటి దుష్పరిణామాలకు దారితీయజాలదనీ తనకు తాను ధైర్యం చెప్పుకొన్నది. కాని అంతరాత్మకు తృప్తి కలుగలేదు. మరుసటిరోజు వచ్చి కలుసుకొంటానని తను మాట యిచ్చినందుకు సశ్చాత్తాపపడింది. మాట నిలబెట్టుకోనవసరం లేదులెమ్మని కూడ అనుకొంది. కాని అలెగ్జీ తనకోసం కాచుకూర్చుని, తాను రాకపోయే సరికి వాసిలీ యింటికి వెళ్ళి, కనుమల మొగంతో, స్థూలకాయంతో అందవికారంగా వుండే నిజమైన అకులినానే చూస్తే ఏం గతికాను? తన రహస్యం బయటపడవచ్చు! లాభంలేదు. రేపు వెళ్ళి అలెగ్జీని కలుసుకోక తప్పదని లిసా నిశ్చయించుకొంది.

ఇక అలెగ్జీ సంగతి. అతని ఆనందానికి మిత్రులేదు. ఆరోజంతా, తనకు కొత్తగా పరిచయమైన అమ్మాయిని గురించిన ఆలోచనలు తప్ప వేరే చింతలేలేదు. ఆ రాత్రి కలలోకూడా ఆ పిల్లే. ఇంకా చీకటి వూదనగానే నిద్ర లేచి గుడ్డలేసుకొని, తుపాకి బారుచేసుకోకుండానే, పోగరును (కుక్క) వెంటబెట్టుకొని సంకేత స్థలానికి బయలుదేరివెళ్ళాడు. అర్ధగంట గడిచింది. ఆ అరగంటా ఆరుయుగాల్లా తోచిందతనికి. తుదకు ఒక నీలం సరఫాన్ దూరంలో కదలుతూన్నట్లు పొదలగుండా కనిపించింది. ఒక్క గంతువేసి అకులినాకు ఎదురేగాడు. ఎదురువస్తున్న అలెగ్జీనిచూచి లిసా మదహాసం చేసింది. కాని ఆమె ముఖంలో తొంగిచూస్తున్న విచారమూ, ఆందోళనా అలెగ్జీ క్షణంలో పసిగట్టాడు. కారణమడిగాడు. తాను చేస్తున్న పని మంచిదికాదనీ, ఇందుకు తాను పశ్చాత్తాప పడుతున్నదనీ, ఏనా, మాట తప్పడం ఇష్టంలేక రావడమేకాని, తాము కలుసుకోవటమిదే. ఆఖరుసారనీ, తప్పకుండా ఇద్దరికీ చేటుతెచ్చే ఈ స్నేహ మింతటితో తెంచుకొమ్మనీ లిసా అతణ్ణి బ్రతిమాలింది. ఇదంతా పల్లెటూరి రైతులు మాట్లాడే భాషలోనే చెప్పినా, అమాయకురాలయిన ఒక రైతు బిడ్డలో ఇలాంటి భావాలు ఉండటంచూచి అలెగ్జీకి ఆశ్చర్యమయింది. అకులినానిశ్చయాన్ని మార్పించడానికై

తన వాక్చాతుర్యమంతా వినియోగించాడు. తన కెటువంటి దురుద్దేశాలూ లేవని ఒట్టుపెట్టుకున్నాడు. ఆమె పశ్చాత్తాపపడవలసిన అవసరం కల్పించననీ, ఆమె ఎలా చెప్పితే అలా నడచుకొంటాననీ అన్నాడు. రెండు రోజుల కొకసారో, అదీ సాధ్యం కాదంటే, వారాని కే రెండుసార్లయినా సరే ఇద్దరూ కలుసుకొనే అవకాశ మివ్వమని లిసాను ప్రాధేయపడ్డాడు అలెగ్జీ. హృదయం ప్రేమగసోద్విగ్నమైనప్పుడు నెల్వడే మాటలే వాడాడు. నిజంగా లిసాను ప్రేమిస్తున్నాననికూడ అనుకొన్నాడు ఆక్షణంలో. లిసా మామంగా అతని మాటలు విని, అతను చాలిస్తూనే ఇలా అన్నది : “స్లెల్లో నా కోసం చూడకూడదు. నా సంగతి ఎవరినీ అడగకూడదు. నేను చెప్పినప్పుడు తప్ప, మరెప్పుడూ నన్ను కలుసుకోవాలని ప్రయత్నించకూడదు. అలా మాట ఇవ్వండి.” దేవుడి సాక్షిగా అలానేకానీ అని అలెగ్జీ ఒట్టుపెట్టుకోబోతుంటే, లిసా అతణ్ణి చిరునవ్వుతో ఆపి, “నాకు ఒట్టు అక్కరలేదు, నీ మాటచాలు అంది. తరువాత ఇద్దరూ చిరకాల మిత్రుల్లా కబుర్లు చెప్పుకొంటూ, వనంలో అటూ ఇటూ తరిగారు కొంతసేపటికి లిసా “ఇక నేను వెళ్ళాలి” అంది. ఇద్దరూ విడిపోయారు.

లిసా వెళ్ళిపోయిన తరువాత అలెగ్జీకి అర్థమయింది అకులినా తన్ను పూర్తిగా లోగొన్నదని. కాని, రెండు

సార్లు కలుసుకొని మాట్లాడడంతోనే యీ పల్లెటూరి పిల్ల తనపై యింత అధికారం ఎలా సంపాదించిందో అలెగ్జీకి అర్థంకాలేదు. అకులినాతో తన కేర్పడిన యీ సంబంధాలు అపూర్వమైనందువల్ల అలెగ్జీని మరింత సమ్మోహితుణ్ణి చేశాయి. ఆ పిల్ల తన్నడిగిన వాగ్దానాలు, భస్మాసుర వరాల్లాగా కనబడినా, వాటిని అనిక్రమించాలనే భావం అతని బుర్రలో ప్రవేశించలేదు. నిజం చెప్పాలంటే, మృత్యుదేవత ముద్రక గల ఉంగరం, రహస్యమైన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరాల్నూ, భగ్నజీవి ఫోజూ, యివన్నీ ఎలావున్నా వాస్తవంలో అలెగ్జీ కల్లాకపట మెరుగని యువకుడు. అమాయకమయిన వేడ్కలకే పొంగిపోయే నిష్కళంక హృదయ మతనిది.

నా ఆనందం కోసమే ఈ కథ రాస్తూవుంటే ఈ యువతీ యువకుల రహస్య సమావేశాలను, రోజు రోజుకు ఒకరి యందొకరికి పెరుగుతూన్న విశ్వాసానురాగాలను, వాళ్ళ సంభాషణలను ఇక్కడ విపులంగా వర్ణించి వుండేవాణ్ణి: కాని చాలామంది పాఠకుల కివి దుచించవని నాకు తెలుసు. నిజంగా అలాంటి వర్ణనలు పేలవంగా వుంటాయి. కాబట్టి ఒక్క మాట మాత్రమే చెప్పి అవి వదిలివేస్తున్నాను. రెండు నెలలు దాటకముందే అలెగ్జీ ప్రేమపాశంలో పూర్తిగా చిక్కు పడ్డాడు. బయటికంత కనిపించక పోయినా, లిసా కూడా

అదే స్థితిలో ఉంది. ఇద్దరూ నేటితో లీనమై రేపటి సంగతి పట్టించుకోలేదు.

అప్పుడప్పుడు పెళ్ళిమాట వాళ్ళ మనస్సుకు రాకపోలేదు. కాని ఆ సంగతి ఇద్దరిలో ఎవరూ ఎత్తలూ. కారణం తెలిసినట్లే వుంది. అలెగ్జీ అకులినాను ప్రేమిస్తున్నా, తనకూ, ఆ పల్లెటూరి రైతుపిల్లకూగల అంతరం అతని మనసులో మెదులుతోంది. ఇక లిసాకు, తన తండ్రి, అలెగ్జీ తండ్రి ప్రేమమ్యాలు మాని రాజీ పడతారనే ఆశ లేదు. పైగా, నవలల్లోలాగా ట్రుగిలోవో ఎస్టేటు వారసుడు ప్రిలుచిన్ గ్రామం కమ్మవారి కూతురు కాళ్ళపైబడి 'నీతోడిదే నాకు లోకం' అని ఏనాటికైనా బతిమలాడకపోతాడా అనే ఒక అవ్యక్తపు టాశ లిసా హృదయంలో దాగి లిసా అహంకారాన్ని చక్కిలిగింత పెడుతోంది. అయితే, ఇంతలో వారి పర్పర సంబంధాలను తల్లక్రిందులు చేసిన ఒక ముఖ్యమైన సంఘటన జరిగింది.

చలివేస్తూ మనస్సుకు హాయిగావుండే ఒకానొక రోజు ఉదయం (రష్యాలో ఆకురాలుకాలంలో ఇలాంటి ఉపస్సులు తరచుగా వస్తుంటాయి) ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ బెరిస్టోవ్ గుర్రమెక్కి షికారు వెళ్ళాడు. అదృష్టవశాత్తు ఏ కుందేలో, బండేలో కనపడినా కనబడవచ్చునని అయిదారు వేటకుక్కల్ని, గుర్రపునాణ్ణి, కొంతమంది

కాలుదార్ల పిల్లల్ని వెంటబెట్టుకొని బయలుదేరాడు. బహుశక్కుని ఆ వాతావరణం చూచి, గ్రిగోరీ ఇవనోవిచ్ మురోమెస్కీకూడ సరిగ్గా అదే సమయంలో గుర్రానికి జీనువేయమనిచెప్పి, ఎట్టేములో స్వారీకి బయలుదేరాడు. అతను ఎట్టేము సరిహద్దులోవున్న చిట్టడివి దగ్గరకు వెళ్లిన సమయంలోనే ప్రక్క ఎట్టేముదారు ఉన్నికోటు ధరించి గుర్రంపై నిటారుగాకూర్చుని, వెంటవచ్చినపిల్లలపెడబొబ్బలతో పొద్దులోనుండి బయటికి తరుముతున్న కుందేలుకోసం కాచుకొని వున్నాడు. ఇది కనుక ముందుగా తెలిసి వుంటే గ్రిగోరీ ఇవనోవిచ్ తన గుర్రాన్ని యింకొక్క పులిప్పివుండేవాడు. కాని అకస్మాత్తుగా, పిస్తోలుగుండు పారేంత దూరంలో బెర్జెస్టోవ్ తన కభిముఖంగా నిల్చుని వున్నాడు. ఇక చేసేదేముంది? మురోమెస్కీ అటు వణుపునా ఐరోపా పట్నవాసం నాగరికత జీర్ణించిన మనిషి. కాబట్టి తన శత్రువువద్దకు గుర్రం పోనిచ్చి గంభీరంగా అభివాదం చేశాడు. ఇనుప గొలుసులతో బంధింపబడిన ఎలుగుబంటి యజమాని ఆజ్ఞపై, ప్రేక్షకుల కెంత ఇష్టంగా సలాంకొడుతుందో అంత యిష్టంగా బెర్జెస్టోవ్ తలవంచి ప్రత్యభివాదం చేశాడు. ఆ క్షణంలో కుందేలు చెల్లెమూటునుంచి బయటికి వెల్వడి, పొలాలవెంట పరుగెత్త నారంభించింది బెర్జెస్టోవ్ వెంటనున్న గుర్రపువాడూ ఈమేసి కుక్కల్ని ఉసికొల్పి, తామూ కుందే

లును తరుముకొంటూ రివ్యూమని దూసుకుపోయారు. మురోమ్స్కీ ఎక్కిన ఆడగుర్రం వేట కలవాటుపడింది కాదు. ఈ హడావుడికి బెదిరిపోయి, చెంగున ఎగిరి పరుగు లంకించుకొంది. మురోమ్స్కీ గుర్రపుస్వారిలో ఘటికుణ్ణని చెప్పుకునేవాడు. కాబట్టి, కళ్ళెం వదలి గుర్రాన్ని జయభేరిగా పోగొట్టాడు. పైగా, బెరిస్టోవ్ వీడ ఇంతటితో వదలిపోయిందెమ్మని సంతోషించాడుకూడ. దారిలో ఒక డొంక అడ్డుకున్నప్పుడు. ఆ పెంటి గుర్రం తటాలున పక్కకు తిరిగింది. మురోమ్స్కీ గుర్రంపైన నిలదొక్కుకోలేక దబ్బున కిందబడ్డాడు. అతనికి తలగొట్టి నట్లయింది. లేవలేక గుర్రాన్ని చెడగిడుతూ నేలపైన అలాగే పడివున్నాడు. రాత్రు లేకపోయేసరికి గుర్రమూ ఆగింది బుద్ధి వచ్చినదానిలా. ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ మురోమ్స్కీవద్దకు గుర్రాన్ని పోనిచ్చి “దెబ్బతగిలినదా” అని పరామర్శించాడు. అతనినే కాదు కళ్ళెం పట్టుకొని తప్పుచేసిన ముద్దాయిని తీసుకొని వచ్చి, మురోమ్స్కీని లేవనెత్తి గుర్రంపైన కూర్చోపెట్టాడు. ఇలాంటి పరిస్థితుల్లో ఎవరిదారిన వారు వెళ్ళలేరుగదా! బెరిస్టోవ్ మురోమ్స్కీని తన ఇంటికి రమ్మని ఆహ్వానించాడు. రానని చెప్పడం మర్యాదకాదని మురోమ్స్కీకి అనిపించింది. ఇలా బెరిస్టోవ్ జయభేరితో ఇంటికి తిరిగి వచ్చాడు.

కుందేలునేకాక గాయపడిన శత్రువును యుద్ధభైదీగా తీసుకొచ్చాడు.

ఈ ఇద్దరు ఇరుగుపొరుగువాళ్ళూ ఉపహారానికి కూర్చుని స్నేహితుల్లాగానే మాట్లాడుకొన్నారు. గుర్రం నుంచి పడినదెబ్బకు మురోమ్స్కీకి ఒళ్ళంతా కుదించి వేసినట్టుంది. కాబట్టి గుర్ర మెక్కపోయేస్థితిలో లేనని బండి ఏర్పాటుచేయమని బెరిస్టోవ్ తో అన్నాడు. అతిథిని సాగనంపడానికి బెరిస్టోవ్ గేటువరకు వెళ్ళాడు. కొడుకూ, తానూ ఇద్దరూ మరుసటిరోజు తమ ఇంటికి భోజనానికి వస్తామని బెరిస్టోవ్ మాట యిచ్చిన తరువాతకాని మురోమ్స్కీ కదలలేదు. ఇలా, ఒక బెదిరే పెంటిగుర్రం పుణ్యమాలని చిరకాలంగా పామకొనిపోయిన పాత మనస్తాపాలు అంతమయ్యే సూచనలు కనబడ్డాయి.

ఇవానోవిచ్ వస్తూవుండగానే, లిసా బయటికి పరుగెత్తుకొని వచ్చింది.

“ఏమయింది నాన్నా!” అని ఆశ్చర్యంతో అడిగింది. “ఎందుకు కుంటుతున్నావు? నీ గుర్రమేది? ఆ బండెవరిది?”

“ఏం చెప్పను చిట్టిత్తల్లీ అంటూ జరిగినదంతా చెప్పాడు కూతురుకి. లిసా తన చెవులనే నమ్మలేక పోయింది. తన్ను ముంచెత్తిన ఆశ్చర్యంనుంచి లిసా తేరుకోకనే, మురోమ్స్కీ మరుసటిరోజు ఇవాన్ ప్రెటో

విచ్ బెరిస్టోవ్ కొడుకుతోకూడ భోజనానికి వస్తున్న విషయం చెప్పాడు.

“బెరిస్టోవ్ లు, తండ్రికొడుకు లిద్దరూనా ? రేపు మనింటికి భోజనానికి వస్తున్నారా ? నీ ఇష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో నాన్నా ! నేను మాత్రం వాళ్ళతో కలిసి భోంచేయను.”

“నీ కేం పిచ్చిపట్టిందా ఏమిటి ?” అని తండ్రి ఎగిరాడు. “ఉన్నట్టుండి ఇంత సిగ్గుందుకు నీకు ? పూర్వకుల ద్వేషం నీకూ పట్టుకొందా, ఏదో నవలలోని కథానాయికలాగా. ఇక ఇలాంటి పిచ్చివేమాలు నేను సాగనీను...”

“లేదు నాన్నా ! నీవు లక్ష చెప్పు. ఆరు నూరై నా, నూ రారై నా, నేనుమాత్రం బెరిస్టోవ్ ల కంటపడను !”

లిసాకు ఎదురు చెప్పడంవల్ల ప్రయోజనం లేదని తండ్రికి తెలుసు. నీ యిష్టము లెమ్మన్నట్టు భుజాలూపి, వాగ్వాదం ఆపి, విశ్రాంతి తీసుకోవడానికై లోపలికి వెళ్ళి పండుకొన్నాడు.

లిసా తన గదిలోనికి వెళ్ళి నాప్యోను పిలిపించింది. ఇద్దరూ మరుసటిరోజు యింట్లో జరుగబోయ్యే ఆతిథ్యాన్ని గూర్చి చాలాసేపు సమాలోచనలు జరిపారు. గౌరవంగా పెరిగిన ఆ యింటి ఆమెబిడ్డే తన అకులినా అని తెలిస్తే అలెగ్జీ ఏమనుకొంటాడు ? ఆమె ప్రవర్తన, గుణం, నీతి

నియమాలు గురించి అతని కెలాంటి అభిప్రాయం ఏర్పడుతుంది? కాని, ఇలాంటి హఠాత్సన్నివేశంలో అతణ్ణి ఎలా వుంటాడో, ఏం మాట్లాడుతాడో చూడాలనే కుతూహల మొకటి లిసాలో కలిగింది. అకస్మాత్తుగా ఆ పిల్ల కొక ఆలోచన తట్టింది : “ఈ ఆలోచన ఎలా వుందే?” అని నాట్యో నడిగింది. ఇద్దరూ బాగుం దను కొన్నారు. ఏమైనా సరే దాన్ని ఆచరణలో పెట్టాలని నిశ్చయం చేసుకొన్నారు.

మరుసటిరోజు ఉదయం ఉపాహారం ముందు యిద్దరూ కూర్చొన్నప్పుడు, మురోమెస్కీ కూతుర్ని అడిగాడు. “బెరిస్టోవ్ లకు కనపడకుండా దాక్కోవాలనే ఇంకా అనుకొంటున్నావా?” అని.

“సరే, నీవింతా చెప్పుతున్నప్పుడు కాదనడం బాగాలేదు. వాళ్ళకు తగిన మర్యాదచేసి పంపుతానులే నాన్నా” అని అన్నది. “అయితే నాదొక షరతుంది. నా వేషం ఎలా వున్నా, నే నేమి చేసినా నీవు నన్ను కోపగించుకోవడం కాని, నివ్వడంకాని, కనీసం ఆశ్చర్యం కనపరచడం కాని - చేయకూడదు ! సరేనా?”

“మళ్ళీ ఏదో కోతిచేష్ట తలపెట్టావన్నమాట !” అన్నాడు తండ్రి నవ్వుతో. “సరే నీ ఇష్ట మెట్లుంటే అట్లే కాని కొంటి కోణంగి !” ఇలా అని ఆమె నుదురు

ముద్దుపెట్టుకొన్నాడు. లీసా మధ్యాహ్నానికి తగిన సన్నాహాలు చేయడానికి వెళ్ళిపోయింది.

సరిగ్గా రెండు గంటలకు ఆరు గుర్రాలు కట్టిన పల్లెటూరి బస్ ఆవరణలోని శాద్వల్థలి దాటి ఇంకా ముంగిట వచ్చి నిలబడింది. యూనిఫారాలు ధరించిన ఇద్దరు నౌకర్లు వచ్చి, బెరిస్టోవ్ ను సింహద్వారం మెల్లెక్కించారు. మరుక్షణంలో గుర్రమెక్కి అలెగ్జీకూడా వచ్చి తండ్రి గంట భోజనశాల ప్రవేశించాడు. మురోమ్స్కీ అతిథుల కెమరేగ్. ఎంతో మర్యాదచేసి, భోజనాలకు ముందు తన తోటను, అశ్వశాలను చూపించడానికి వారిని తీసుకువెళ్ళాడు. సదునుచేసి, ఊడ్చి, అద్దంలా వుంచిన దోవలూ, అవీ చూస్తూ బెరిస్టోవ్ “అయ్యో, ఈ పిచ్చిసనుల కెంత డబ్బు తగలేస్తున్నాడు!” అని విచారించాడు. కాని మర్యాదకోసం, బయటికి ఏమీ అనలేదు. అలెగ్జీకి, తన తండ్రికి కల్గిన విచారం కాని, గుడ్డిగా ఆంగ్లేయులను అనుకరించే మురోమ్స్కీ ఉత్సాహం కాని కలగలేదు. గృహస్థకూతుర్ని చూడాలనే కుతూహల మొక్కటే అతని మనస్సును ఆవరించింది. ఆమె విషయమై అలెగ్జీ చాలా విన్నాడు. తన హృదయం మరొకరికి అర్పితం చేసినప్పటికీ, అందమైన అమ్మాయంటే, అతని గుండె పులకరించడం మానలేదు.

ముగ్గురూ మళ్ళీ యింట్లోకివచ్చి కూర్చున్నారు. ముసలివాళ్ళిద్దరూ గడచిపోయిన రోజులను గురించి, తాను మిలటరీలో వున్నప్పటి సంగతుల్ని గురించి కబుర్లు చెప్పకొంటున్నారు లిసా సమక్షంలో తనలా ప్రవర్తించాలో అలెగ్జీ ఆలోచించుకొంటూన్నాడు. గంభీరంగా మానముద్రవహించి ఉదాసీనంగా వున్నట్టు కనపడాలని నిర్ణయించుకొని అందుకు తయారవుతూన్నాడు. ఇంతలో తలుపు తెరచుకొంది. ఆరితేరిన కిలాడికి కూడా గుండెబెదురు కలిగించే తూష్టిభావంతో అలెగ్జీ తలతిప్పి చూచాడు. కాని దురదృష్టశాపత్తు లోపలికి వచ్చింది లిసా కాదు; మిస్. జాక్సన్. ముఖం నిండా పొడరు పులుముకొని ముస్తాబై నేల చూపులు చూస్తూ, లోపల ప్రవేశించి అభివాదం చేసింది. అలెగ్జీ పన్నిన బ్రహ్మాండమైన సైనిక వ్యూహం వృథా శ్రమ అయింది. ఈ ఆశాభంగంనుండి తేరుకోకమునుపే, మళ్ళీ తలుపు తెరచుకొంది. ఈసారి గదిలో ప్రవేశించింది లిసామే. అందరూ పైకిలేచారు. మురోమ్స్కీ అతిథులను పరిచయం చేయబోతూ, తటాలున ఆగి, పెదవి కొరుక్కొన్నాడు...లిసా. శ్యామలాంగి అయిన తన ముద్దు లిసా చెవులవరకు దట్టంగా పొడరు మెత్తింది మిస్. జాక్సన్తో పోటీపడుతున్న దానిలా. లూయీక్వాట్ విగ్గులా ఉంగరాలు తిరిగిన కృత్రిమ శిరోజాలు ధరించింది.

మదాం పాంపడోర్ కంచుకంలా, లిసా ధరించిన గౌను చేతి అంచులు నిక్కబొడుచుకొని వున్నాయి. శరీరానికి బిగదీసి కట్టినట్టుగా వున్న దుస్తులతో, ఆమె ఆకారం రోమన్ లిపిలోని 'x' అక్షరంలా ఉంది. తల్లి ఆభరణాల్లో తాకట్టుకుపోగా మిగిలినవన్నీ - వజ్రాల తాటంకాలు, హారాలు, అంగుళీయాలు - ఆమె శరీరం పైన ధగధగమని మెరుస్తున్నాయి. ఒక విధంగా అమ్మ తంగా వున్నా, పగటివేషంలావున్న ఈవిడ అకులినా అని అలెగ్జీ పోల్చుకోలేకపోయాడు. అతని తండ్రి లేచి లిసా చేయి ముద్దుపెట్టుకొన్నాడు. అయిష్టంతో, అలెగ్జీ కూడా తండ్రిని అనుకరించాడు. తన పెదవు లామె తరుణాంగుళులను స్పృశించినప్పు డవి కొద్దిగా కంపించి నట్లు అలెగ్జీకి తోచింది. తను తొడిగిన అంద మైన స్లిప్పర్లు కనపడాలనే ఉద్దేశ్యంతో లిసా ముందుకు చాచిన చిన్నని కోమలపాదం కూడ అలెగ్జీ కంటపడింది. దీనితో లిసా వేషం చూచి నప్పుడు కలిగిన ఏవగింపు తగ్గింది. పోతే లిసా ముఖానికి పలుముకొన్న పొడరూ, రంగూ అలెగ్జీ గమనించనే లేదు; తరువాతకూడా ఈ విషయమై అతనికి అనుమానం కలగలేదు. ఇక గ్రిగొరి ఇవానోవిచ్ కూతురికి తనిచ్చిన మాట జ్ఞప్తి తెచ్చుకొని లవలేశమైనా ఆశ్చర్యం కని పించనేలేదు. కాని లిసా కొంటెతనం చూచి పట్టకుండా

నవ్వాస్తోంది. ఆ నవ్వాపుకోవడమే అతనికి కష్టమయింది. కాని మిస్ జాక్ సన్ కిది నవ్వులాటగా తోచలేదు. ఆమె చాలా పట్టింపు మనిషి. లిసా పాడరూ, రంగూ తన టేబిల్లోంచి దొంగిలించిందని ఆమె ఊహించింది. కోపం వచ్చి ఆమె కపోలాలకృతక పాండిమంక్రింద రక్తాదుణిమ పల్లవిచింది. లిసానైపు సూదులు చూస్తూ కూర్చుంది. కాని లిసా ఇది గమనించనట్టే నటించసాగింది. తరువాత క్షమాపణ చెప్పకొందామూలెమ్మనే ధీమాతో.

భోజనాలకై టేబిల్ ముందు కూర్చున్నారు. అలెక్సీ పరధ్యానంగా వున్నట్టు నటిస్తూన్నాడు. లిసా వెకిలిగా నవ్వుతూ, యాసగా, మునిపండ్లు బిగించి, ఫ్రెంచి భాషలో మాట్లాడుతూంది. తండ్రి, కూతురు నైజే చూస్తూ కూర్చున్నాడు. లిసా ఇలా చేస్తున్న కారణమేమో ఆయనకు తెలీలేదుకాని, ఇదంతా బతే తమాషాగా వుందనిమాత్ర మనుకొన్నాడు. మిస్ జాక్ సన్ కు కోపోద్రేకంతో మాటలే పెగలడంలేదు. ఇక, అక్కడ వున్న వారితో యధేచ్ఛగా మాట్లాడుతూ, తింటూ కూర్చున్నవాడొక్క. ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ మాత్రమే. ఇద్దరికి సరిపడా తిని, తాగి, తన హాస్యాక్తులకు తానే నవ్వుతూ, ఎంతో స్నేహభావంతో కబుర్లు చెప్పతూ కూర్చున్నాడు.

భోజనాలయినతరువాత అతిథులు వెళ్ళిపోయారు. గ్రీగారి ఇవానోవిచ్ కడుపు చెక్కలయ్యేలా నవ్వుతూ లిసాకు తిరిగి ఇలాఅన్నాడు : “వాళ్ళ కళ్ళు కప్పాలని ఎందుకనుకున్నావు ? సరేకాని, పొడరు నీమొగానికి చాలాబాగుంటుంది. మీ ఆడవాళ్ళ ముస్తాబు సంగతి నాకు తెలియదు. నేను నీ స్థానంలోవుంటే తప్పకుండా పొడరు వాడుతాను. మరీ వేషం వేసుకున్నట్టుకాదు, కొద్దిగా” తన ఎత్తు ఫలించినందుకు లిసా సంతోషం పట్టలేకపోయింది. తండ్రిమెడకు చేతులుచుట్టి, అతని సలహాను గురించి ఆలోచిస్తానని చెప్పి పరుగెత్తి పోయింది. మిస్ జాక్సన్ కోపం తీర్చడానికై. కాని లిసాఎంతోసేపు బతిమలాడిన తరువాతకాని మిస్ జాక్సన్ తన గదితలుపు తీసి లిసా క్షమాపణ వినడానికి సిద్ధపడలేదు. “నేను నల్లటిదాన్ని. నా నలుపుచూచి కొత్తవాళ్ళు నవ్వి పోతారేమోనని సిగ్గయ్యింది...మిమ్మల్ని పొడరు అవీ అడగడానికి సంకోచించాను...వెన్నలాంటి మనస్సుమీది... తప్పకుండా క్షమిస్తారనుకొన్నా...”వగైరా వగైరా మాటలతో మిస్ జాక్సన్ గమ్మత్తై పోయింది. తన్ను వేళాకోళం చేయడానికి నాటక మాడలేదని మిస్ జాక్సన్కు నమ్మకం కుదిరి శాంతించింది. లిసాను ముద్దు పెట్టుకొని, రాజీపడినందుకు సూచకంగా లిసాకు ఒక జాడీ ఇంగ్లీషు ఫేస్ పొడరు బహూకరించింది. ఎంతో

కృష్ణజ్ఞత కనపరుస్తూ, లిసా వాటిని తీసుకొని వెళ్ళి పోయింది.

మరుసటిరోజు లిసా సంకేత స్థానానికి వెళ్ళిందని పాఠకులు సులభంగా. వ్రాహించే వుంటారు. అలెగ్జీని చూచిన మరుక్షణమే లిసా అడిగింది;

“మీరు మా ఎట్టేటు యజమాని ఇంటికి వెళ్ళారు కదా. మా చిన్న దొరసానిగారిని గురించి మీ అభిప్రాయ మేమి?”

తా నామె నంత గమనించి చూడలేదని అలెగ్జీ అన్నాడు.

“పొరపాటు చేశారు” అంది లిసా.

“ఎందుకు?”

“ఎందుకంటే, అందరూ అనేమాట నిజమేనా అని మిమ్మల్ని అడగాలని అనుకొన్నాను.”

“అందరూ ఏమంటారు?”

“జనమంతా నేను, ఆమె ఒకే పోలిక అని అంటారు.”

“ఛ! ఛ! సంబంధమేమి? నీతో పోలికే లేదు, ఆమె దయ్యంలా ఉంది.”

“ఆయ్యో బాబూ ! మీ రలా అనకూడదు. మా చిన్ని దొరసాని ఎంత అందంగా, ఎంత నాజూకుగా వున్నారు ! నాతో ఆమెకు పోలికేమిటి?” అని లిసా అంది.

ప్రపంచంలోని స్త్రీ లెవ్వరూ అకులినాకు దిగదుడుపుకు కూడ తరంకారని అన్నాడు అలెగ్జీ ప్రమాణం చేస్తూ. ఇక అకులినా అనుమానాలను పోగొట్టడానికి చిన్న దొరసాని వేషభాషలు నెక్కిరిస్తూ వర్ణించాడు. లిసా నవ్వాపుకోలేకపోయింది.

“మీ రనేది నిజమే కావచ్చు. కాని మా దొరసానితో పోలిస్తే, నేను ఒక్క అక్షరంముక్క రాని మొద్దును కదూ!” అని నిట్టూర్చింది.

‘ఓహో!’ నిన్ను వేధిస్తున్న దదా ? నీ కిష్టమయితే యిదుగో, యీ క్షణమే చదువు చెప్పడం ప్రారంభించనూ ?”

“ఇష్టంలేకేమి ? నే నెందుకు చదువుకోకూడదు?”

“నిజం, అకులినా ! ఇప్పుడే ఇక్కడే మొదలు పెడదాం.”

ఇద్దరూ నేలపైన కూర్చున్నారు. అలెగ్జీ జేబు నుంచి పెన్సిల్, నోటుబుక్కు బయటికితీశాడు. అకులినా కొన్ని నిమిషాల్లోనే అక్షరాలు నేర్చుకొంది. ఆమె గ్రహణశక్తి చూచి అలెగ్జీకి మహదాశ్చర్యమయింది.

మరుసటి రోజు ఉదయం అకులినా వ్రాయడానికి ప్రయత్నించింది. మొదట్లో పెన్సిల్ పట్టుకోవడమే చేత కాలేదు. అయితే కొన్ని నిమిషాల్లోనే బహుచక్కగా రాయగలిగింది.

అలెగ్జీ అన్నాడు : ఇదెంత అద్భుతమైన విషయమనుకొన్నావు అకులినా ! లంకాపై పద్ధతి ననుసరించి పదువుకొనే వాళ్ళకన్నా త్వరగా నేర్చుకొంటున్నావు !”

మూడవ రోజుకు అకులినా “బోయర్ కుమార్తె నటాల్యా” అనే పుస్తకం అక్షరక్షరమే కూడబలుక్కొంటూ చదువగలిగింది. అందులోని సామెతలు పెద్ద అక్షరాల్లో ఒక కాగితం వ్రాసుకొంటూ మధ్యమధ్య ఆమె చేస్తున్న వ్యాఖ్యలు వింటూంటే అలెగ్జీ ఆశ్చర్యం పట్టలేకపోయాడు.

ఒక వారం గడవగానే, ఒకరికొకరు జాబులు రాసుకోగలిగేవరకు వచ్చింది అకులినా చదువు. వాళ్ళ పోస్టాఫీసు ఒక పురాతనమైన ఓక్ వృక్షంలోని తొర్ర; నాట్య రహస్యంగా పోస్టు జవాను పనిచేసేది. అలెగ్జీ స్పష్టంగా లావుపాటి అక్షరాలతో రాసిన తన ఉత్తరాలు చెట్టు తొర్రలో వుంచి, అందులోనుంచి నాసిరకం నీలం కాగితంపై కొంకలి గీత గీచినట్టుగా తన ప్రియురాలు రాసిన ఉత్తరాలు తీసుకొని వెళ్ళేవాడు. అకులినా శైలి

బుద్ధి సూక్ష్మం జాబుకు జాబుకు అభివృద్ధి అవుతున్నాయి!

ఈలోగా ఇవాన్, పెట్రోవిచ్ బెర్స్టోవ్, గ్రిగోరి ఇవానోవిచ్ మురోమేస్కీల మధ్య ప్రారంభమయిన సుహృద్భావ సంబంధాలు దినదినాభివృద్ధి చెంది గాఢ స్నేహంగా పరిణమించింది. ఇందుకు క్రింది పరిస్థితులు కూడ తోడ్పడ్డాయి. ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ తనంతరిం, అతని యావదాస్తీ అలెగ్జీ ఇవానోవిచ్ కి సంక్రమించి, ఆ జిల్లాలో అందరికన్నా పెద్ద ఆస్తిపరు డవుతాడు. ఇలాగేవాడు లిసాను పెళ్ళిచేసుకొంటే బాగుంటుందని మురోమేస్కీ ఆలోచించాడు. బెర్స్టోవ్ కు కూడ మురోమేస్కీ పైన సహభిప్రాయమేర్పడింది. మురోమేస్కీకి కొన్ని తలఁకల చేష్టలున్నప్పటికీ (ఇంగ్లీషువాళ్ళ దేదైనా పడినచేప్పి పిచ్చి) కొన్ని సంగతులు లేకపోలేదని బెర్స్టోవ్ కు తోచింది. ముఖ్యంగా మురోమేస్కీ మహా ఉపాయశాలి; రెడవని అతని దగ్గరిచుట్టరి కొట్ ప్రోక్స్కీ, గవర్న మెంటులో పేరు, పలుకుబడిగల వ్యక్తి అలెగ్జీ; మంచి ఉద్యోగం సంపాదించిపెట్టడానికి కొంటు సహాయం చేయొచ్చు. కూతురికి మంచి సంబంధం దొరికినందుకు మురోమేస్కీ సంతోషించకపోడని కూడ బెర్స్టోవ్ అనుకొన్నాడు. కాని ముసలివాళ్ళిద్దరూ మనసులో మాట మనసులోనే వుంచుకొన్నారు. తుద

కొకానొకరోజు హృదయాలు విప్పి మాట్లాడుకొని, ఆనందపరవశులై ఒకరి నొకరు కాగలించుకొని వివాహ విషయంలో గట్టి ప్రయత్నం చేయాలని నిశ్చయించు కోవడం కూడ జరిగిపోయింది. ఇక యీ పెళ్ళి కుదర డానికై ఎవరికి తోచినవిధంగా వారు ప్రయత్నాలు ప్రారంభించారు.

మురోమ్స్కీకొక చిక్కువచ్చింది. తన కూతుర్ని, అలెగ్జీని ఒక చోట చేర్చేదెలా? ఆరోజు తమ ఇంటికి బెరిస్టోవ్ లు భోజనానికి వచ్చినప్పుడు తప్ప; తరువాత లిసా అలెగ్జీని చూడనేలేదు. వారిద్దరికీ ఒకరిపైన ఒకరికి ఆకర్షణ ఏర్పడే సూచనలుకూడా లేవు. అలెగ్జీ మళ్ళీ ఎప్పుడూ ట్రెలుచినోకు వచ్చిపోలేదు. అతనెప్పుడు తమ ఇంటికి వచ్చినా, లిసా అతణ్ణి చూడకుండా, తన గది లోకి వెళ్ళిపోయేది. “కానీ, అలెగ్జీ రోజూ ఇక్కడికి వస్తూ, పోతూవుంటే బెస్టీకి వాడిపైన మనసు పోతుంది. ఇది ప్రకృతిలోనే వుంది. కాలంతో అంతా కుదుర బాటయిపోక తప్పదు” అని మురోమ్స్కీ అనుకొన్నాడు.

ఇవాన్ పెట్రోవిచ్ కి తాను వేసుకొన్న ప్లాను జయప్రదం కావడంతో ఇలాంటి అనుమానాలేమీలేవు. ఆ రోజు సాయంత్రమే బెరిస్టోవ్ కుమారుణ్ణి తన గదికి పిల్చి అతను రాగానే, పైపు ముట్టించి, కొంతసేపు మానం వహించి ఇలా అన్నాడు.

“ఏరా! అల్యోషా! మిలిటరీలో చేరాలనే విషయం ఈ మధ్య ఎత్తటమేలేదు. హుస్సార్ యూని ఫారంపైన మోజు తగ్గిందా ఏమిటి?”

అలెగ్జీ నమ్రతతో యిలా అన్నాడు :

“అదికాదు నాన్నా! నేను హుస్సార్ పటా లంలో చేరడం మీ కిష్టంలేదని నాకు తెలిసిపోయింది - మీ యిష్టానుసారం నడచుకోవడం నా ధర్మం.”

“సరైన మాటన్నావురా! కొడుకంటే అలా వుండాలి! నిజంగా నాకు బహు ఆనందంగా వుంది. నేనూ నిన్ను బలవంతపెట్ట దలచుకోలేదు. గవర్న మెంటు ఉద్యోగంలో చేరమని నిన్ను నిర్బంధం చేయను - యిప్పట్లో. ఈలోగా నీకు పెళ్ళిచేస్తామని వున్నా.”

“పిల్లలెవరు నాన్నా?” అని అడిగాడు అలెగ్జీ చకితుడై.

“లిసా వెలా గ్రిగోర్వేవ్నా మురోమ్స్కాయా, చాలా మంచి సంబంధం.”

“కాని, పెళ్ళిమాట నేనెంకా ఆలోచించలేదు నాన్నా!”

“నీ వాలోచించలేదుకాబట్టి, నీ కోసం నేనే ఆలోచించి నిశ్చయం చేసేశాను.”

“కాని నాన్నా! లిసా మురోమ్స్కాయా నాకు నచ్చలేదు.”

“పెళ్ళయింతరువాత నచ్చుతుందితేరా ! అలాటయితే, అదంతకదే ప్రేమ కలుగుతుంది.”

“ఆమెను సుఖపెట్టగలననే ధైర్యంలేదు నాకు !”

“ఆమె సుఖం అలా వుండవయ్యా ! తండ్రిమాట మీరకుండా వుండడమంటే ఇదేనా ? సిగ్గుండొద్దూ !”

“నాన్నా ! మీ రేమైనా అనండి ! నాకు పెళ్ళి చేసుకోవాలనిలేదు. ముమ్మాటికీ చేసుకోను.”

“నీ వీ పెళ్ళి చేసుకుంటేసరి ! నిన్ను సాపించి రాయిగుండూ కొట్టి—దేవుని సాక్షిగా చెప్పుతున్నా— నా ఆస్తితెగనమ్మి ఒక్క చిల్లిగవ్వకూడ నీకు మిగల్చుకుండా ధ్వంసం చేసేస్తాను. నీకు మూడురోజులు పైమిస్తున్నా. బాగా ఆలోచించుకో పో ! ఈలోగా కంటికి అగవడేవ్ జాగ్రత్త !”

తన తండ్రి బుర్రలో ఏదై నా ఆలోచన ప్రవేశించిందంటే, తారస్కోస్కొటినిన్¹⁴ అన్నట్టు, “ఒక ఇనపసీలతో” కూడా దాన్ని బుర్రనుండి బయటికి తీయలేమని అలెగ్జీకి తెలుసు. అయితే, అలెగ్జీకూడా తండ్రిపోలికే. అతని మనస్సు మార్పుకోవడంకూడ సులువైనపనికాదు. అలెగ్జీ తన గదిలోనికి వెళ్ళి ఆలోచించ సాగాడు. లిసా వెటూ గ్రిగోర్యెవ్నా ఆకారం, “నిన్ను అడుక్కుతినేలా చేస్తాను. జాగ్రత్త” అన్న తండ్రి బెదరింపులు తలి దండ్రుల అధి

కారానికిగల పరిమితులూ - ఇవన్నీ అతని మనసులో మెదలు తున్నాయి. పాదరసాలా పరిపరివిధాల పరు గెత్తుతూన్న తన మనసు చివరకు అకులినాపై మళ్ళి అక్కడ ఆగింది. అకులినాను తాను మనసారా ప్రేమిస్తున్నానని మొట్టమొదటిసారిగా అతని కర్థమయింది. ఒక పల్లెటూరి రైతుబిడ్డను పెళ్ళాడి తన రెక్కల కష్టంతో జీవించాలనే అపూర్వ భావం అతనిలో రేకెత్తింది. ఆలోచించేకొద్దీ ఇదే సరైన మార్గమనే నిశ్చయం అతనిలో పాదుకో జొచ్చింది. జడ పట్టుకొన్నందువల్ల, కొద్ది రోజులుగా అతను వనంలోని సంకేత స్థలంలో అకులినాను కలుసుకోలేదు. వెంటనే అకులినా కొక జాబు రాశాడు. తమ సౌఖ్యానికి ఏర్పడనున్న అంత రాయాన్ని వివరించి, అకులినాను పెళ్ళిచేసుకోవడానికి తాను సిద్ధంగా వున్నట్టు తెలియజేశాడు. జాబులోని శైలి అతని హృదయంలోని ఆరాటం తెలియజేస్తున్నా, అక్షరాలు మాత్రం ప్రస్ఫుటంగా వున్నాయి. జాబుముగించి, వెంటనే వెళ్ళి ఒక వృక్షంలోని పోస్టాఫీస్ లో వేసి, తిరిగి వచ్చిన తరువాత అతడి మనసు తేలికయింది. రాత్రి హాయిగా నిద్రించాడు.

అలాగే ఇలా ఒక కృతనిశ్చయానికి వచ్చినందువల్ల మనుసటిరోజు ఉదయమే మురొమ్మీని చూడడానికి వెళ్ళాడు - అతనితోనే నిర్మోహమోటంగా మాట్లాడా

అని. మురోమ్స్కీకి దయకలిగేలా చేసి, తననైపుకు తిప్పుకోవాలని అలెగ్జీ ఆశ.

“గ్రిగోరీ ఇవానోవిచ్ యింట్లో ఉన్నారా?” అడిగాడు ప్రిలుచిన్ భవన సింహద్వారం ముందు గుర్రమూసి.

“లేకు బాబూ!” అని బయటవున్న నౌకరు సమాధాన మిచ్చాడు. “వారు తెల్లవారకట్టే బయట కెళ్ళారు.”

“ఇంకేం చేద్దాం?” అని అనుకున్నాడు మనసులో చిరాకుగా: “సరేకాని, లిసా వెటా గ్రిగోరేవ్నా ఇంట్లో వున్నారా?” అని నౌకర్ని అడిగాడు.

“ఉన్నారండీ!”

అలెగ్జీ క్రిందికి దూకి కళ్ళేం నౌకరు చేతికందిచ్చి, తాను వచ్చినట్లు లోపలికి చెప్పకుండానే యింట్లో ప్రవేశించాడు.

“అంతా చక్కబడుతుంది” అనుకున్నాడు అలెగ్జీ పడసాలపైపు వెడుతూ: “ఆ అమ్మాయిలో నే మాట్లాడుతాను అన్ని విషయాలు”. పడసాలలో అడుగుపెట్టాడో లేదో అలెగ్జీ దిగ్భ్రమతో నిశ్చేష్టుడై నిలబడ్డాడు.....
.....లిసా.....కాదు అకులినా, ముద్దులొలికే తన అకులినా సరఫాన్లోకాక, ఉదయం ధరించే ఉల్లిపొర లాంటి తెల్లని గౌనులో కిటికీవద్ద కూర్చుని తన ఉత్తరం

చదువుకొంటూవుంది లిసా. జాబు చదువుకోవడంలో నిమగ్నమై అలెగ్జీ వచ్చిందికూడ గమనించలేదు. ఆనందం పట్టలేక, అప్రయత్నంగా అతని కంఠంనుండి వెలువడిన ధ్వని విని లిసా అదరిపడి పైకిచూచింది. అంటనే ఒక కేక వేసి, అక్కడినుండి పరుగెత్తి పోవడానికి ప్రయత్నించింది..." "అకులినా! అకులినా!" అని అంటూ అలెగ్జీ ఆమెను బలవంతంగా ఆపడానికి ప్రయత్నించాడు. లిసా తప్పించుకొని పోవడానికి చూస్తూ, మధ్య మధ్య ఫ్రెంచిభాషలో "ఏమిటండీ ఆగడం?" అంటోంది. ఆమె చేతులపై ముద్దులు కురిపిస్తున్న అలెగ్జీ నోటినుండి "అకులినా! అకులినా! ప్రియా!" అని తప్ప వేరుమాటలు రావడం లేదు. లిసా ప్రక్కనే కూర్చొనివున్న మిస్ జాక్సన్ కిదంతా అయోమయంగా వుంది. ఆ క్షణంలో తలుపు తెరుచుకొని గ్రిగొరి ఇవానోవిచ్ లోపల ప్రవేశించాడు.

"ఓహో! వ్యవహారం మీరే నడుపుకొంటున్నారన్నమాట!" అని అన్నాడు.

ఈ కథ ఎలా ముగిసిందో చెప్పడం అనవసరం.

సెలవు.

1830

ఐ. పి. బెల్కిన్ కథలు సమాప్తం.

వివరణ

1. 18 వ శతాబ్దిలోని సుప్రసిద్ధ రష్యన్ నాటక కర్త, పాత్రికేయుడూ అయిన డెన్నిస్ ఫాన్ విజిన్ రాసిన నాటకం. 1782 లో ప్రచురింప బడింది.
2. పుష్కిన్ స్నేహితుడు ఎన్ జెని బరటిన్స్కీ రచించిన పుస్తకం "ది బాల్".
3. 1825 డిసెంబరు 14 నాటి సాయుధ తిరుగుబాటులో చురుగ్గా పాల్గొన్న బెస్టుజెవ్ - మర్లిన్స్కీ రాసిన కథ. జారు చక్రవర్తుల కాలంలో వున్న ఆంక్షల మూలంగా పుష్కిన్ గ్రంథకర్తను పేర్కొనకుండా, వదలివేయవలసి వచ్చింది. కాని ఇతని రచనను ఉదహరించడం ద్వారా పుష్కిన్ డిసెంబరు విప్లవ కారులపట్ల తనకుగల సానుభూతిని పాఠకులకు స్ఫురింప చేస్తున్నాడు.
4. కావ్యాల్నూ, రణవిద్యపైన గ్రంథాల్నూ, రాసిన డెన్స్ డవిడోవ్ పుష్కిన్ స్నేహితుడు. 1812 లోని యుద్ధంలో ఒక పటాలానికి అధిపతిగా పనిచేశాడు. ఇది రైతు వాలంటీర్ల సహాయంతో ఫ్రెంచి దురాక్రమణదారులతో తలపడి వీరోచితంగా పోరింది.

మాతృదేశ విముక్తికై రష్యనులు చేసిన యుద్ధంలో పాల్గొన్న వీరుల్లో ఒరొస్టావ్. ఒకడు. డెసిస్ డవిడోవ్ తన పద్యాల్లో తరచుగా యితణ్ణి పేర్కొన్నాడు.

5. ప్రథమ ముద్రణలో తరువాత యిలా ఉంది :
తుదకు సాధ్యమయినంత త్వరగా పడుకోవాలనీ,
మధ్యాహ్నం సాధ్యమయినంత ఆలస్యంగా భోజనం
చేయాలని నిశ్చయించుకొన్నాను. ఈ విధంగా
పగటివేళను హెచ్చించి, సాయంకాలం ఘడియలు
తగ్గించాను ఉన్న పరిస్థితుల్లో యింతకన్నా మంచి
పుపాయం నాకు తోచలేదు.

6. ఒక రష్యన్ జనరల్. 1820 లో టర్కీ మరాక్రమణ
నుండి గ్రీసును విముక్తి చేయడానికి పూనుకొన్న
రహస్య విప్లవ సంఘ నాయకుల్లో ఒకరు. 1821 లో
ఫ్రుట్ నదీతీరంపై స్కూల్యాని గ్రామంవద్ద టర్కీ
సైన్యాలు ఇస్పిలాంటి దళాన్ని ఓడించాయి.

7. రష్యన్ కవీ, అనువాదకుడూ అయిన వాసిలీ
జుకొవ్ స్కీ (1783-1852) వ్రాసిన జానపద గేయం
'స్వెట్లానా' నుండి.

8. "దుఃఖానికి దారితీసిన హాస్యం" - ఇది 19 వ శతాబ్ది
నాటకకర్త, రాజకీయవేత్త అయిన అలెగ్జాండర్

- గ్రీబాయెడోవ్ రచించిన సుప్రసిద్ధ నాటకం. పుష్కిన్ సమకాలికుడైన ఈయన వ్రాసిన ఈ నాటకం పుష్కిన్ విప్లవగీతాల వలె డిసెంబరు విప్లవయుగం సృష్టించిన సాహిత్యంలో ప్రముఖ స్థాన మాక్రమిస్తున్నది.
9. ప్రసిద్ధుడగు 18 వ శతాబ్ది కవి గ్రవీల్ డెర్జవిన్ రచించిన గేయం “జలపాతం.”
10. 19 వ శతాబ్దంలో ఆన్టానీ పొగొరెవ్స్కీ అనే ప్రచ్ఛన్న నామంతో వ్రాసిన అలెగ్జీ పెరోవ్స్కీ నవలలోని ముఖ్యపాత్ర.
11. 19 వ శతాబ్దం కవి పైయెటర్ వ్యాజెమ్స్కీ.
12. టెరెంటియిచ్; 18 వ శతాబ్దం నాటి కవి ఇవాన్ డిమిట్రీవ్ రచించిన “వ్యంగ్య చిత్రం” అనే పద్యం లోని ఒక పాత్ర (ఇంటిల్ట్).
13. 18 వ శతాబ్ది కవి ఇఫ్సోలిట్ బోగ్ డాన్విచ్ రచించిన “ప్రేయసి” అనే పద్య కావ్యం.
14. ఫాన్విసిన్ రచించిన “మూఘడు” అనే నాటకం లోని ఒక భూమిక (అజ్ఞానీ, మొరకూ అయిన పాతకాలపు భూస్వామి).

మహానగర పంచాయితీ పునర్వ్యవస్థీకరణ పరిశీలనావర్తి

పునర్వ్యవస్థీకరణ సంఖ్య	TPLA1238109
పునర్వ్యవస్థీకరణ పేరు	చెన్నై కళలు
తారీఖు	29/10/24
ముందు లెక్క	NO
వెనుక లెక్క	NO
మొత్తం పేజీలు	178
విద్యుత్ సౌకర్య పేజీలు	106, 110, 54, 86
భాగ పేజీలు	NO
లేని పేజీలు	56, 57, 110
తయారు చేసినది	A800977
పేజీలు విడదీసినది	Thasin
స్కాన్ చేసినది	Ch. Ramya
పరీక్ష చేసినది	thasin
పేజీలు పరిశీలించినది	
బైండింగు చేసినది	
ప్రకటన చేసినది	
పరిశీలన	good

Blanky :- 138

૩૨ પેજીય :- 88 to 89 , 108, 109 to

140, 141 to 22, 23,